

INLEIDING

Het hedendaagse muziekleven, en zeker het Nederlandse, is voortdurend in beweging. Nederland loopt in veel gevallen internationaal zelfs voorop: met grote ogen beziet het buitenland hoe goed het hier met eigenlijk weinig geld geregeld is. Nederland kan trots zijn dat organisaties, ensembles, componisten en podia op zo'n hoog niveau actief zijn.

Alles is echter betrekkelijk en verbetering is dus ook altijd nog gewenst. Het is daarom goed dat de organisaties zich voortdurend op hun werk bezinnen: zo werden (vaak in samenwerking met het Walter Maas Huis) in 1998 diverse bijeenkomsten belegd om te bezien waar het Nederlandse muziekleven nog verbeterd kan worden en hoe een nog groter publiek bereikt kan worden. Ook het Ministerie riep in 1998 een projectgroep in het leven om te bekijken hoe de distributie van kleinschalige podiumkunsten verder gestroomlijnd zou kunnen worden. Soms wordt zelfs extra subsidie voor beleidsintensivering in het vooruitzicht gesteld, zoals de zgn. HGIS-middelen van de Ministeries van O.C.& W. en Buitenlandse Zaken.

Gaudeamus kijkt nu terug op een goed 1998 met een groot aantal activiteiten in binnen- en buitenland. Vanzelfsprekend constateren ook wij dat het op enkele vlakken nog beter kan en dat bepaalde mogelijkheden voor verdere verspreiding van Nederlandse muziek nog niet benut zijn. Voortdurend overleg met de vele betrokken partijen leidt dan ook tot de noodzakelijke verbreding, verruiming, doorbreking, verbetering, stroomlijning, en soms verrassende nieuwe ontwikkelingen. De in de afgelopen jaren opgebouwde kracht van de diverse elementen binnen dat muziekleven is een voordeel voor de goede gang van dit proces. En het hardop denken van de nieuwe staatssecretaris versnelt soms ook de gedachtengang. Tegelijkertijd constateren wij ook dat goede zaken soms wel erg veel tijd kosten: in 1998 viel nog geen besluit over het zo zeer gewenste nieuwe Muziekgebouw (pas in januari 1999 nam het college van B & W van Amsterdam haar besluit tot nieuwbouw) en het jaar ging ook voorbij met het opstellen en herzien van plannen van Donemus en Gaudeamus in het kader van de HGIS.

Inmiddels is 1999 al weer ingezet en zien we dat de door zovelen geleverde energie nog steeds alleen vooruitgang oplevert. Terugkijken op 1998 biedt daarmee dus veel vreugde, en tevens weer genoeg aanleiding voor verdere discussie over hoe de muziek zelf en de structuur van het muziekleven in Nederland de volgende eeuw in zal gaan.

Henk Heuvelmans,
directeur

BESTUUR

Het bestuur van Gaudeamus vergaderde in 1998 vier keer, waarbij veel aandacht werd besteed aan de mogelijkheden voor nadere samenwerking met collega-instellingen. Het Ministerie van O.C.& W. vormde in mei 1998 een 'Projectgroep Ondersteuningsstructuur Muziek en Theater', waarin Donemus, Gaudeamus, Muziek & Theater Netwerk, Nederlands Impresariaat en Organisatie Oude Muziek, met vertegenwoordigers van het Ministerie en de Raad voor Cultuur, onder leiding van het Walter Maas Huis, onderzochten hoe de verzorgingsstructuur in de kleinschalige podiumkunsten (en in het bijzonder de muziek) doelmatiger ingericht zou kunnen worden wat betreft de distributietaken en de informatie- en documentatiefunctie. Hiertoe was er veel overleg op directie- en op bestuursniveau.

Op 12 november overhandigde de projectgroep aan het Ministerie twee verslagen met aanbevelingen, betreffende de ondersteuningsstructuur en betreffende de inrichting van een zogenaamd 'muziek-interface'.

Het bestuur besteedde tevens aandacht aan de ontwikkelingen rond de nieuwbouw; ook werd met de Artistieke Adviesraad vergaderd over nieuw beleid rond o.a. de Muziekweek.

Het bestuur bestond in 1998 uit:

Lammert Leertouwer, voorzitter

Anneke Hogenstijn, penningmeester

Quinten Bunschoten, secretaris

Zwier Regelink

Rudolf Wolfensberger

Jessica de Heer

ARTISTIEKE ADVIESRAAD

De Artistieke Adviesraad kwam in 1998 vijf keer bijeen. Er werd vooral gediscussieerd over een nieuwe opzet van de Internationale Gaudeamus Muziekweek en over het buitenlandbeleid i.v.m. de HGIS-aanvraag. Arno van Roosmalen trad in 1998 af.

De Artistieke Adviesraad bestond in 1998 uit:

Taco Kooistra

Martijn Padding

Arno van Roosmalen (tot 12 maart)

Jacqueline Oskamp

Johan Kolsteeg

PERSONEEL

De volgende personen waren in 1998 in dienst van Gaudeamus:

Henk Heuvelmans, directeur

Arthur van der Drift

Janneke Kalsbeek (tot 31 juli)

Marie-Anne Eij (vanaf 1 september)

Fons Willemsen

Annemiek van Essen, boekhouding

Richard Houtzager verzorgde de Internet-pagina's en het bureau-computernetwerk.

FINANCIËN

Voor de algemene exploitatie van de stichting, voor versterking van de infrastructuur van de kamermuziek in Nederland, voor activiteiten in het binnenland, voor activiteiten in het buitenland en lidmaatschappen van internationale organisaties, en voor overheadskosten verbonden met het HGIS-bezoekersfonds, ontving Gaudeamus subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Voor de Internationale Gaudeamus Muziekweek werden subsidies ontvangen van het Amsterdams Fonds voor de Kunst, het ThuisKopie Fonds, het Istituto Italiano di Cultura, Adami/Spedidam, Yamaha, en vonden coproducties plaats met Opera Mobile, VPRO/NPS, CEM, Donemus, STEIM, Stedelijk Museum en De Ijsbreker.

Voor projecten in het buitenland werden subsidies ontvangen van het Ministerie van OC&W, de Ambassades van Nederland in Polen, Rusland, Mexico, Duitsland, India.

Het laatste gedeelte van het in de afgelopen jaren opgebouwde tekort werd in 1998 ingelopen.

INTERNATIONALE GAUDEAMUS MUZIEKWEEK

De Internationale Gaudeamus Muziekweek 1998 vond op diverse locaties in Amsterdam plaats van zondag 6 t/m zondag 13 september. De Muziekweek bestond uit een aantal onderdelen:

Compositie-wedstrijd.

Meer dan 400 werken van jonge componisten uit de gehele wereld waren ingestuurd. De jury, bestaande uit Richard Barrett, Jacob ter Veldhuis en Younghi Pagh-Paan, selecteerde hier de volgende 16 werken uit:

Categorie Orkest:

Masakazu Natsuda (1968, Japan)	<i>Megalithic Waves</i> (1997, 11')
Alex Hills (1974, U.K.)	<i>Paralells Antithetic</i> (1997, 19')
Robin de Raaff (1968, Nederland)	<i>Double Concerto</i> (1997, 24')
Andrea Viganì (1970, Italië)	<i>Fondamenta Nuove</i> (1997, 13')

Categorie Kamermuziek:

Joanna Bailie (1973, U.K.)	<i>Magnifications, matrix I</i> (1997, 9')
Derek Bermel (1967, U.S.A.)	<i>Continental Divide</i> (1996, 11)
Gabriel Erkoreka (1969, Spanje)	<i>Kantak</i> (1996, 9'45)
Fabio Grasso (1969, Italië)	<i>HEX-A-GON</i> (1997, 10')
Geoffrey Hannan (1972, U.K.)	<i>Rigmarole</i> (1997, 6')
Jamília Jazyłbekova (1971, Kazachstan)	<i>Uschar</i> (1995-96, 10')
Iwan Malachowski (1970, Oostenrijk)	<i>The last minutes in the life of Caesonia</i> (1997, 16')
Kumiko Omura (1970, Japan)	<i>Tomography II, for violin and viola</i> (1996, 10')
Mark Osborn (1969, U.S.A.)	<i>Interregna</i> (1996, 10')
Erik Ulman (1969, U.S.A.)	<i>History</i> (1996-97, 20')
Nadir Vassena (1970, Zwitserland)	<i>Correzione III</i> (1998, 8')
Franck C. Yeznikian (1969, Frankrijk)	<i>Une figuration envisagée avec sa déchirure</i> (1996, 12')

Van de kamerorkestwerken konden helaas 3 werken niet uitgevoerd worden vanwege een planningsfout van de NPS. Na de uitvoeringen in de Muziekweek kende de jury (nu bestaande uit Richard Barrett, Jacob ter Veldhuis en Richard Rijnvos) de volgende prijzen toe: de Gaudeamus Prijs ging naar Kumiko Omura (Japan) én naar Geoffrey Hannan (U.K.); een Speciale Vermelding ging naar Jamília Jazyłbekova (Kazachstan).

Workshops.

Alle componisten van de geselecteerde werken waren tijdens de Muziekweek aanwezig; onder leiding van de 3 juryleden discussieerden zij gedurende de gehele week over hun werken. Ook werden voor hen instrumentenworkshops gegeven door Anne La Berge (kwarttoonfluit), Annelie de Man (klavecimbel) en Corrado Canonici (contrabas). Verder was er een lezing door Otto Sidharta over de hedendaagse muziek in Indonesië.

Voor de derde keer werd "Het Eerste Doel" georganiseerd, een project voor Nederlandse en in Nederland woonachtige componisten. Doel is net afgestudeerde componisten de gelegenheid te bieden te werken met een professioneel ensemble. Hiervoor werden 18 werken ingezonden, die beoordeeld werden door een commissie, bestaande uit Willem Jeths, Peter-Jan Wagemans en Joep Straesser. Vijf componisten werden geselecteerd om aan het project deel te nemen: zij konden hun werk instuderen met het Doelen Ensemble o.l.v. Arie van Beek, dat de uitvoering gaf op 7 september in de AGA zaal.

Ook het Nieuw Ensemble organiseerde een Jonge Componisten Project: het project richt zich op jonge, nog studerende componisten. Zij kunnen onder leiding van bekende leiders (dit jaar Louis Andriessen, Theo Loevendie en Klaas de Vries) stukken voor het ensemble schrijven, deze stukken worden met de musici besproken, verbeterd en in een slotpresentatie uitgevoerd in Felix Meritis op 6 september. Acht componisten deden aan dit project mee.

Concerten.

Er was een groot aantal ensembles uit diverse landen uitgenodigd om enerzijds een deel van de door de jury geselecteerde composities uit te voeren, en anderzijds een deel van hun eigen repertoire te presenteren.

Naast het Nieuw Ensemble en het Doelen Ensemble (beide boven al genoemd), waren uitgenodigd het Franse Ensemble Télémaque, het Italiaanse Icarus Ensemble, het Duitse Ensemble Köln en het Belgische ensemble Champ d'Action.

Verder traden op het Radio Symphonie Orkest, fluitensemble Tegenwind, en diverse solisten en ensembles. In het kader van de muziekinstallatie-tentoonstelling die tot eind van de maand in het Stedelijk Museum gehouden werd (een samenwerking met VPRO en het Museum), werden dagelijks concerten gegeven in de aula met andere installaties.

De Muziekweekconcerten vonden plaats in Felix Meritis, AGA-zaal, Paradiso, De IJsbreker, Stedelijk Museum, Yakult Zaal, Melkweg, Posthoornkerk.

Vrijwel alle concerten waren tot de laatste stoel bezet; de Yakult-zaal was 3/4 gevuld. De muziekinstallatie-tentoonstelling werd tot het eind zeer druk bezocht.

Bijzondere activiteiten.

- Het ensemble Champ d'Action voerde de wereldpremière uit van het muziektheatrale werk *Unter Wasser* van Richard Barrett. Tekst van Margret Kreidl en regie van Lukas Cejpek. Zowel het werk als de regie waren controversieel en zorgden voor vele uiteenlopende reacties.
- "The Night of the Unexpected". Een marathon 's avonds laat / 's nachts in de Melkweg, waarbij allerlei uitingen gepresenteerd werden van 'ongebonden' muziek: live-electronica, geïmproviseerde muziek, popachtige hedendaagse muziek, installaties etc. Een groot, vooral jong publiek kwam op deze avond af.
- Muziekinstallatie-tentoonstelling. In 3 zalen van het Stedelijk Museum werden installaties getoond (de tentoonstelling liep nog tot eind september), en dagelijks waren er installatiesconcerten in de aula.
- Gaudeamus Kids. Een samenwerking met NPS en CEM-studio. Een aantal kinderen van groep 8 uit de Martin Luther King School kon zelf radio-programma's maken op basis van door henzelf opgenomen interviews en geluiden uit de concerten. Resultaten werden in De IJsbreker gepresenteerd op zondag 13 september en werden verwerkt in de NPS-uitzendingen.
- Amsterdramm. Componist David Dramm organiseerde op zaterdag-avond 12 september een Internet-project in STEIM, waarbij live-verbinding met een componist in Amerika gemaakt werd.

Media.

Er was veel aandacht voorafgaand aan en na de Muziekweek op Radio 4 (KRO, NPS/VPRO, NCRV), Amsterdam FM, en televisie (Reiziger).

Vele buitenlandse radio-omroepen gebruikten de opnames van de NPS voor hun programma's (Swedish Radio, NDR, WDR, SDR).

Diverse dagbladen schonken uiteenlopende aandacht aan de Muziekweek.

Het volledige programma van de Muziekweek is te vinden in Bijlage 1.

In 1998 werd een groot aantal concerten georganiseerd door en in samenwerking met Gaudeamus. Een aantal kernpodia, die van het Ministerie via Gaudeamus extra financiële steun krijgen in het kader van de versterking van de infrastructuur van de kamermuziek in Nederland, programmeert autonoom; in dit podiumcircuit heeft Gaudeamus een coördinerende rol.

Daarnaast programmeert een tiental kleinere podia in nauw overleg met Gaudeamus.

In 1998 werd in ruim aandacht besteed aan jong talent zoals het Rosa Ensemble, blokfluitiste Ina Wieczorek, Marco Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski, Multifoon, het Odyssey Kwartet, het Schreck Ensemble, Conjunto Iberico. Ook traden buitenlandse ensembles en solisten op zoals Steven Schick en Maya Beiser, de Studio New Music Moscow, Ensemble Alternance.

*** Versterking van de Infrastructuur.**

In het regelmatige overleg tussen de 9 podia van het Podiumcircuit werden concertaanbiedingen besproken, producties uitgewisseld, en gezamenlijke items en problemen besproken. Het Podiumcircuit ontwikkelt zich steeds verder richting een branche-overleg, waarin thema's aan de orde komen die ook verder reiken dan louter de deelnemende podia. In 1998 werden voorbereidingen getroffen voor de oprichting van een vereniging van actuele muziek podia, die de gezamenlijke belangen van de podia behartigt en de thema's ontwikkelt voor het branche-overleg. Gaudeamus voert het secretariaat van deze vereniging. De vereniging houdt nauw contact met soortgelijke koepels als VVT en VIP. De podia van de vereniging streven naar een sterkere positie en grotere erkenning o.a. door zowel een rechtstreekse relatie met de Overheid als een groter subsidie-volume. Daarmee zal, als logische stap in de ontwikkeling van deze podia, ook de financiële relatie met Gaudeamus in het volgende Kunstenplan veranderen.

In 1998 werd vanuit het budget ter versterking van de infrastructuur van hedendaagse muziekpodia aan 7 podia dezelfde financiële steun gegeven als in 1997. Helaas bleek de verwachting dat de convenanten tussen de Overheid en de Provincies in sommige gevallen tot voldoende financiële aanvulling zouden leiden niet altijd bewaarheid; zo kreeg de Stichting Nieuwe Muziek Zeeland over dit jaar aanzienlijk minder van de Provincie dan in het voorgaande jaar.

Zoals voorheen versterkt het budget de professionaliteit van de betreffende podia en hun positie in de eigen regio. Elk podium ontwikkelt zich volgens eigen beleid en daarmee is geen van de podia in dit circuit gelijk; elk legt zijn eigen accenten en creëert de voor het podium beste vorm van publieksbenadering, variërend van continue programmering tot samenballing in marathonvorm, festivals met verschillende thema's, thematische series, etc.

In 1998 werd de serie "In de etalage..." voortgezet; hierin produceren de podia steeds eigen producties, die vervolgens ook bij de andere podia van het circuit gepresenteerd worden. Het gaat dan vooral om bijzondere producties waarin ook andere kunstdisciplines een plaats krijgen, zoals film, video, dans of andere muzieksoorten. In februari trok Huib Emmer's "We are all depraved", een productie van Huis aan de Werf, rond, en in oktober "Kurtag versus Blast", een productie van Het Muziekcentrum 's Hertogenbosch. (Voor 1999 staan inmiddels 6 producties gepland, een hoger aantal, mogelijk gemaakt door een extra subsidie van het Fonds voor de Podiumkunsten). Het totaal van de serie "In de etalage..." toont inderdaad ook mooi aan hoe breed de hedendaagse muziek momenteel is, maar tevens hoe de diverse podia die interpreteren en waar zij, door o.a. deze producties, hun eigen nadruk leggen.

* Theater Korzo (Den Haag) programmeert, naast dans en niet-westerse muziek, veel concerten waarin nieuwe ontwikkelingen en raakvlakken met andere kunsten en muzieken getoond worden, en bundelt veel van die uiteenlopende uitingen in de serie "Thunderclaps". Korzo is ook betrokken bij festivals als het Tjldkring-festival en het X OR festival

* Intro (Maastricht) heeft een regelmatige programmering, in haar eigen zaal maar ook in het conservatorium, in Theater aan het Vrijthof. Daarnaast produceert Intro projecten met geluidskunst op bijzondere plaatsen in en buiten de stad vanuit de klankwerkplaats In Situ.

* Prime (Groningen) organiseert concerten met de nadruk op kamermuziek maar ook de middelgrote ensembles, en samenwerkingsverbanden met het plaatselijk orkest, en zet succesvolle thema marathons op: in 1998 geconcentreerde weekend rond Japan en de West coast van America

- * Het Muziekcentrum 's Hertogenbosch. Hier worden vele concerten geprogrammeerd, waarbij diverse soorten muziek (gecomponeerd, geïmproviseerd, klassiek, enz.) logisch samengaan. Tevens wordt in Den Bosch het jaarlijkse succesvolle festival november Music georganiseerd. Begin 1999 zal de eigen zaal geopend worden.
- * Stichting Nieuwe Muziek Zeeland (Middelburg) organiseert vele concerten met gecomponeerde en geïmproviseerde muziek. Een aantal keer per jaar worden concerten gebundeld tot festivals. Zo vond in 1998 weer de "Salon J.S.Bach" en in juli het 22e Festival Nieuwe Muziek plaats.
- * Huis aan de Werf (Utrecht) organiseert, naast theaterproducties, een serie concerten waarbij veel aandacht aan nieuwe media en raakvlakken met andere muzieksoorten en muziektheater besteed wordt. Ook organiseert men themaweekenden zoals in 1998 "De compositie van improvisatie"; december stond in het teken van de Nederlandse Muziekdagen. In het kader van de Werkplaats kwamen in 1998 projecten tot stand van Edwin van der Heide en Huib Emmer.
- * O42 (Nijmegen) organiseert concerten met een zeer breed scala muzieksoorten (niet-westers, gecomponeerd, geïmproviseerd). Er zijn lezingen, discussies en een lesprogramma i.s.m. het Arnhems Conservatorium, die de programma's begeleiden. Binnenkort zal O42 een nieuw pand betrekken.
- * Zaal De Unie (Rotterdam) krijgt zelfstandig subsidie van het Ministerie van O.C.& W., welke versterkt wordt door een extra bijdrage uit de infrastructuurgelden. Hiermee is o.a. de serie "De avond van..." opgezet, waarin jonge componisten gepresenteerd worden. Met ingang van het seizoen 1998/99 verhuisde de muziekprogrammering van Zaal De Unie naar Lantaren/Venster.
- * De IJsbreker (Amsterdam) heeft zelfstandig subsidie en beleid, maar neemt wel deel aan het branche-overleg. Zo stond een van de bijeenkomsten in het teken van de rol van het podium in de stad, waarbij De IJsbreker en de plannen voor een nieuw gebouw centraal stonden.

* **Walter Maas Huis.**

Gaudeamus en het Walter Maas Huis ontwikkelden een serie gesprekken onder de titel "De Ongeruste Paraplu", waarin begrippen aan de orde kwamen die in meerdere kunstdisciplines zeggingskracht hebben. Door het bijeenbrengen van vertegenwoordigers uit diverse vakgebieden en kunstdisciplines werden die begrippen op uiteenlopende wijze benaderd en uitgediept. In 1998 kwamen twee thema's aan bod: zo werden 'improvisatie' en 'interpretatie' belicht vanuit de podiumkunsten, literatuur, beeldende kunst, psychologie en filosofie. Dit leverde een aantal interessante confrontaties op, resulterend in vaststellingen en aanbevelingen die van waarde zijn voor mensen die actief zijn binnen de kunsten maar vooral ook binnen de muziek.

* **Coproducties.**

Naast de bovengenoemde concerten was Gaudeamus als coproducent nauw betrokken bij de volgende evenementen:

- **Nederlandse Muziekdagen.** 10-13 december, Muziekcentrum Vredenburg en andere locaties in Utrecht. Een samenwerkingsproject van NPS-Radio, Gaudeamus, Donemus en Muziekcentrum Vredenburg. Dit jaar was Han Reiziger centrale programmeur; hij stelde Utrecht als muziekstad centraal; een neventhema was 'Muziek en techniek'. Vrijwel alle concerten werden rechtstreeks op Radio 4 uitgezonden en er was erg veel aandacht in de pers. Huis aan de Werf en Theater Kikker verzorgden elk ook meerdere programma's met Nederlandse muziek. Voor het totale programma verwijzen we naar Bijlage 2
- **International Young Composers' Meeting.** 23-27 februari, Gigant, Apeldoorn. Vele jonge, voornamelijk buitenlandse componisten waren uit een groot aantal aanmeldingen geselecteerd; zij bespraken hun werk met de leiders Louis Andriessen, Richard Barrett en Klaus Huber. Er werden nieuwe werken met Muziekgroep De Erepijs ingestudeerd; de leiders beoordeelden Sam Hayden's werk als het beste; hij kreeg een opdracht voor een nieuw werk voor 1999.
- **Gaudeamus Leerstoel.**
De winnaar van het Internationaal Gaudeamus Vertolkersconкурс 1997, gitarist Alan Thomas, gaf tijdens de Gitaarweken Zwolle een concert op 9 september en workshops aan het conservatorium.

Voor een overzicht van de concerten per podium verwijzen we naar Bijlage 4

Voor de programma's van deze concerten verwijzen we naar Bijlage 6

BUITENLAND

Gaudeamus krijgt een structureel budget van het Ministerie van OCW, enerzijds ten behoeve van activiteiten in het buitenland en anderzijds voor lidmaatschappen van internationale organisaties, niet alleen voor Gaudeamus zelf maar ook voor de organisaties waarvoor Gaudeamus het secretariaat voert, zoals de Nederlandse ISCM Sectie.

Met dit budget is Gaudeamus in staat een eigen beleid te voeren voor samenwerking en uitwisselingen met buitenlandse organisaties. Dit beleid richt zich vooral op de totstandkoming van een diepgaande uitwisseling tussen twee landen; plaatsen waar componisten en musici niet alleen concerten kunnen geven maar ook in contact met hun collega's en met studenten kunnen komen; plaatsen waar de organisatoren en vooral ook de musici erin interesseerd zijn werken van Nederlandse collega's op het repertoire te nemen. Zo heeft Gaudeamus langlopende uitwisselingen met o.a. Rusland en is voor jonge componisten deelname mogelijk aan een vaste reeks interessante workshops en festivals.

Daarnaast richt het beleid zich ook op de presentatie van Nederlandse musici en componisten bij belangrijke festivals, waar aandacht van internationale media en festival-organisatoren is. Tenslotte is er veel aandacht voor optredens in tournee-vorm in een land of continent.

Over dit alles is steeds nauw contact met Donemus.

Met het Fonds voor de Podiumkunsten is veel overleg om tot een goede afstemming van elkaars terrein te komen. Soms werken Gaudeamus en het Fonds samen om bepaalde, wat grootschaligere projecten tot stand te brengen.

HGIS.

In 1998 is veel tijd en energie gestoken in een gezamenlijke aanvraag met Donemus in het kader van de door de Ministeries van OCW en BZ ingestelde HGIS; dit ter intensivering van het door Gaudeamus en Donemus gevoerde beleid van internationale promotie van Nederlandse muziek. Begin 1999 was er echter nog steeds geen duidelijkheid over honorering van deze aanvraag.

Wel kreeg Gaudeamus in 1998, in het kader van het HGIS-bezoekersfonds, een speciaal budget ten behoeve van overheadskosten die gemaakt werden om vertegenwoordigers van buitenlandse muziek-organisaties naar Nederland uit te nodigen en hen kennis te laten maken met Nederlandse muziek, componisten, ensembles, orkesten, organisaties. Ook dit werd met Donemus afgestemd.

Zo werden in 1998 de volgende mensen door Gaudeamus en Donemus uitgenodigd:

- * Tijdens het Holland Festival: Rafal Augustyn: componist/programmeur/recensent, namens het festival Warschauer Herbst, Polen.
- * Tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek: Otto Sidharta: componist/organisator uit Indonesië.
Radio-vertegenwoordigers: Jörn Peter Hiekel (WDR), Klaus Kirchberg (SR), Björn Stalme (Swedish Radio), Göran Rydberg (SBC). Guy Huot: secretary-general van de IMC-International Music Council.
- * Tijdens de Nederlandse Muziekdagen: Geir Johnson: artistiek directeur van festival Ultima, Oslo, Noorwegen. James Clapperton: artistiek leider van festival The Music Factory, Bergen, Noorwegen. Richard Steinitz: directeur van het International Contemporary Music Festival Huddersfield, Engeland. Een grote delegatie uit Amerika en Canada, begeleid door cultureel ambassadeur Frank Ligtvoet en cultureel attaché Bram Buijze: Charles Amirkhania: directeur van het Other Minds festival, San Francisco. Kristjan Järvi: dirigent Absolute Ensemble, New York, en ass.dirigent Los Angeles Philharmonic. Amy Knoles: leider California Ear Unit, Los Angeles. Alex Pauk: dirigent Esprit Orchestra, Toronto. Sarah Rothenberg: leider Houston Da Camera. Joel Sachs: Juilliard School, dirigent Continuum Ensemble, New York. George Steel: directeur Miller Theatre, New York. Lorraine Vaillancourt: dirigent Nouvel Ensemble Moderne, Montreal.

Ook ter intensivering van het gevoerde buitenlandbeleid werd een aantal studie-bezoeken naar het buitenland gemaakt. Zo brachten Henk Heuvelmans en Arthur van der Drift van Gaudeamus en Ber Deuss van Donemus in maart een bezoek aan een groot aantal instellingen in Tokyo en Osaka, Japan, aansluitend aan de uitvoering van Willem Jeths' *Fas/Nefas* in Osaka. Arthur van der Drift maakte in oktober een reis door Rusland en bezocht instellingen in St.Petersburg, Moskou, Kazan en Nisjni Novgorod. Verslagen van deze bezoeken zijn separaat beschikbaar.

Henk Heuvelmans gaf een lezing tijdens een van 17 t/m 20 september in Bucharest, Roemenië, door IAMA georganiseerde congres over internationale uitwisseling. Hij gaf een lezing over het Nederlandse muziekleven tijdens "Musik unserer Zeit 1998: Neue Musik aus den Niederlanden", dat van 2 t/m 7 juni plaats vond in Münster, Duitsland. Gaudeamus is lid van de International Music Council, de European Conference of Promoters of New Music, de International Association of Music Information Centres, het European Jazz Network, de Euro Citizen Action Service; Gaudeamus voert het secretariaat van de Nederlandse sectie van de International Society for Contemporary Music en de Vereniging PEM - Producenten Elektronische Muziek, de Nederlandse tak van NICE- de New International Community of Electroacoustic Music. Henk Heuvelmans is verder general-secretary van de European Conference of Promoters of New Music, en van de International Society for Contemporary Music; hij is vice-voorzitter van IAMIC. Al deze contacten zijn essentieel voor informatie-uitwisseling en het tot stand brengen van uitwisselingen van componisten en musici. Zo waren er in 1998 diverse vergaderingen van de European Music Council, de ECPNM en de IMC betreffende het nieuwe "Culture 2000" programma van de Europese Commissie.

Hieronder vermelden wij enkele bijzondere projecten en uitwisselingen meer in detail; andere activiteiten staan vervolgens opgesomd in categorieën componisten, musici en geluidskunstenaars. De programma's van de betreffende activiteiten staan in Bijlage 6 bij dit jaarverslag vermeld.

Bijzondere projecten:

- **Moscow Forum Festival**, 18 t/m 23 mei: een festival voor eigentijdse muziek dat werd georganiseerd door de nieuwe muziekafdeling van het Tsjaikovski Conservatorium in Moskou in samenwerking met Gaudeamus en de Nederlandse Ambassade in Moskou. Dit jaar werd onder de titel "Avantgarde Plus..." een programma samengesteld met bijdragen uit Rusland, Oostenrijk en Nederland (Het Trio, Harry Sparnaay en Frances-Marie Uitti). Programma: zie bijlage 3.

- **Caleidoscoop Festival**, Moskou, november: Studio New Music Moscow gaf concerten met werken van o.a. Theo Loevendie en Ton de Leeuw en er was een optreden van het pianoduo Carsten Schmidt en Eddy Janning (programma: zie bijlage 3). Aansluitend speelde Studio New Music hetzelfde programma in België en Nederland.

- "**Musik unserer Zeit 1998: Neue Musik aus den Niederlanden**". Van 2 t/m 7 juni vond in Münster, Duitsland, dit project plaats, georganiseerd door de Hochschule für Musik Detmold in samenwerking met o.a. Donemus, Gaudeamus, het Twents Conservatorium en de Nederlandse Ambassade. Er stonden 6 Nederlandse componisten centraal: Theo Loevendie, Guus Janssen, Louis Andriessen, Hanna Kulenty, Anne La Berge en Theo Verbey. Zij gaven lezingen over hun werk en studeerden een groot aantal stukken in die tijdens die week werden uitgevoerd door docenten en studenten. Henk Heuvelmans en Emile Wennekes gaven lezingen over het hedendaagse muziekleven in Nederland.

- India

Op initiatief van de in Nederland woonachtige uit India afkomstige gitarist Dipankar Shome werd onderzocht in hoeverre een uitwisseling tussen Nederland en India mogelijk was. Er werd voor gekozen een ensemble naar India te sturen dat bestond uit musici die zowel op het gebied van de geïmproviseerde als gecomponeerde muziek actief zijn: Paul Termos (saxofoon), Arend Niks (slagwerk) en Carl Beukman (contrabas). Zij gingen van 3 t/m 27 februari op tournee naar New Delhi en Calcutta; daar werd een groot aantal concerten gegeven en workshops voor en met plaatselijke musici. In 1999 zal weer een klein ensemble naar India gaan; in 2000 zal dan een ensemble uit India een bezoek aan Nederland brengen. De uitwisseling is georganiseerd i.s.m. de ICCR - Indian Council for Cultural Relations.

In 1998 kwamen verder de volgende activiteiten in samenwerking met Gaudeamus tot stand:

Voor componisten:

- Theo Loevendie was centrale componist tijdens een STAMP-concert dat op 10 januari in Podewil te Berlijn, Duitsland, georganiseerd werd. Nederlandse en Duitse musici speelden o.a. werk van hem; ook trad Loevendie zelf als improvisator op.
- Theo Loevendie was van 16 tot 18 februari compositie-docent tijdens het "5th Festival Internacional de Composicion Franco Donatoni", dat van 6 februari t/m 8 maart in Mexico plaats vond.

- Willem Jeths was aanwezig bij repetities en uitvoering van zijn werk *Fas/Nefas* dat op 27 maart in Osaka, Japan, uitgevoerd werd door de Osaka Symphoniker o.l.v. Tetsuji Honna en pianiste Tomoko Mukaiyama. *Fas/Nefas* werd speciaal voor deze gelegenheid geschreven.
- Theo Verbey was van 4 t/m 12 maart jury-lid in de door de Taiwanese ISCM Sectie georganiseerde "Music Taipei 1998 Composition Contest". Daar werd ook zijn fluitwerk *Hommage* uitgevoerd.
- Hans Koolmees kon op 29 april de uitvoering bijwonen van zijn muziektheaterwerk "*Lettre de cachet*", dat in Alessandria, Italië, uitgevoerd werd door een ensemble van het Koninklijk Conservatorium.
- Toek Numan nam deel aan de 18e "Summer course for young composers", die elk jaar van 1 t/m 15 september in Radziejowice, Polen georganiseerd wordt door de Poolse ISCM Sectie. Deze deelname is in het kader van een uitwisseling met Gaudeamus.
- Guus Janssen was in november met zijn kwintet in Beijing, China, waar hij naast concerten o.a. aan het conservatorium les gaf.
- Peter-Jan Wagemans was, in het kader van de door Gaudeamus geïnitieerde samenwerking tussen de Muziekakademie Krakow, Polen, en het Rotterdams Conservatorium, van 10 tot 13 december gastdocent in Krakow; hij gaf masterclasses en workshops. Enkele van zijn werken werden uitgevoerd door een Pools conservatorium-ensemble en door het Doelenkwartet.
- Jan-Rokus van Rosendaels werk *Windows* werd door het BBC Philharmonic o.l.v. Peter Maxwell Davies uitgevoerd bij het openingsconcert van de ISCM World Music Days, die van 17 tot 25 april in Manchester, Engeland, plaats vonden. Hij was hierbij aanwezig en nam ook namens de Nederlandse Sectie deel aan de vergaderingen van de ISCM.
- Jeff Hamburg was aanwezig bij uitvoeringen van zijn werk "*Kusters Spreekt*" door de Israel Contemporary Players o.l.v. Zsolt Nagy, met Lieuwe Visser als solist, op 20 en 21 juni in Tel Aviv en Jerusalem, Israel.
- het Canadese Ensemble du Jeu Présent gaf op 15 mei een concert in Ottawa, waarbij werken gespeeld werden van Theo Verbey, Louis Andriessen en Klaas de Vries.
- Ivo van Emmerik was aanwezig bij de première van zijn werk *Travelogue*, dat op 16 en 17 mei in Basel en Fribourg, Zwitserland, gespeeld werd door het Ensemble Kontext. Op het programma stonden ook van Emmerik's *O/7 pieces* en *Valise*.
- Klaas de Vries nam op 3 en 4 april deel aan het seminar "Composing Europe", dat tijdens de Musicora te Parijs, Frankrijk, georganiseerd werd door de European federation of National Youth Orchestras. Hierbij waren de 16 componisten aanwezig die opdrachten hebben gekregen voor het 2000-project van de EFNYO.
- Wim de Ruiter woonde op 9 mei in London de uitvoering van zijn werk "*Whim for violin and organ*" bij (door Jos van der Kooy en Colin Staveley). Eerder die dag gaf hij ook een voordracht over zijn werk.
- Richard Rijnvos gaf op 6 mei een lezing over zijn werk aan de Northwestern University Chicago, USA. Daar speelde op 7 mei het Forward Ensemble zijn werken *Stanza* en *Block Beuys - Raum 1*. Ook gaf hij les aan compositiestudenten. Op 11 mei gaf hij een lezing in Toronto, Canada, tijdens de door Arraymusic georganiseerde serie Composer Talks.
- Carlos Michans reisde met het Koh-i-Noor Saxofoonkwartet naar Buenos Aires, Argentinië, waar van 20 t/m 23 oktober concerten en workshops voor saxofoon- en compositie-studenten werden gegeven. Hij gaf tevens een lezing aan de Bowling Green State University, Amerika, tijdens het New Music & Art Festival waar op 9 oktober zijn *Quartetto I* uitgevoerd werd.
- Robin de Raaff woonde de uitvoering bij van zijn piano trio bij, dat op 12 juni aan de University of Washington, USA, gespeeld werd. Tevens gaf hij daar op 5 juni een lezing over zijn werk.
- Petros Ovsepyan was aanwezig bij een uitvoering tijdens het festival "Time of Music" te Viitasaari, Finland, 9-15 juli. Daar gaf Het Amsterdams Quintet twee concerten, waarbij hij ook als dirigent optrad.
- tijdens de "20. Internationale Studienwoche für zeitgenössische Musik" te Lüneburg, Duitsland, werd op 22 mei een concert gegeven met 5 elektronische muziek van Ton Bruynël. Tijdens het "24. Festival neue Musik" in Lüneburg werd op 29 oktober een concert gegeven met elektronische muziek van Jan Boerman.

Voor musici:

basklarinettist Harry Sparnaay gaf van 2 t/m 4 september workshops en een concert tijdens het festival Encuentros te Buenos Aires, Argentinië.

Ook was hij docent tijdens de "6. Internationale Akademie für neue Komposition", die van 20 tot 31 augustus in Schwarz, Oostenrijk plaats vond. Hij gaf tevens een solo concert en speelde in het ensemble in residence.

pianiste Tomoko Mukaiyama was soliste bij de uitvoering van *Fas/Nefas* van Willem Jeths dat op 27 maart in Osaka, Japan, uitgevoerd werd door de Osaka Symphoniker o.l.v. Tetsuji Honna. Zij was ook aanwezig bij aansluitende, door Gaudeamus en Donemus gevoerde besprekingen met instellingen in Japan.

- het jonge slagwerkduo Elements (Gustavo Gimeno en Lorenzo Ferradiz) speelde werk van Theo Loevendie tijdens een STAMP-concert dat op 10 januari in Berlijn werd georganiseerd.
- Het Trio (Harry Sparnaay - basklarinet, Harrie Starreveld - fluit, René Eckhardt - piano) was van 6 tot 8 maart aanwezig bij het "5th Festival Internacional de Composicion Franco Donatoni" te Mexico. Het Trio gaf op 6 maart een concert, Harry Sparnaay verzorgde op 6 maart tevens een solo-concert en Harrie Starreveld en René Eckhardt traden op als duo op 7 en 8 maart. Ook gaf het duo nog een concert op 8 maart op de Nederlandse Ambassade. Er werden werken gespeeld van o.a. Peter Schat, Ton de Leeuw, Theo Loevendie en nieuwe werken van aan het festival deelnemende componisten. Tijdens het festival werden ook workshops gegeven voor componisten en musici.
- klarinettist Michel Marang gaf op 26 januari een workshop en concert aan het Gnssin Conservatorium te Moskou, Rusland, waarbij werken van Jan van Vlijmen en Anton Havelaar gespeeld werden.
- het Nederlands Fluit Orkest o.l.v. Jorge Caryevschi trad op 30 mei op tijdens het jaarlijkse festival "The International New Music Week" te Bucharest, Roemenie. Pierre-Yves Artaud was solist. Er werden o.a. werken van Ton Bruynèl en Enrique Raxach in première gebracht.
- het Aurelia Saxofoon Kwartet trad op 15 november op tijdens het festival "Rendez-vous Musique Nouvelle" te Forbach, Frankrijk. Er werden werken gespeeld van Van Onna, Van Keulen, Van Norden en premières van Gehlhaar, Dedic en Van Dijk.
- het Koh-i-Noor Saxofoon Kwartet gaf van 20 t/m 23 oktober concerten en workshops in Buenos Aires, Argentinië. Er werden o.a. nieuwe werken van jonge Argentijnse componisten gespeeld die speciaal voor dit tournee geschreven waren.
- pianist Marcel Worms gaf in de Verenigde Staten op 28 en 29 april concerten met zijn nieuwste blues-programma (korte werken van een groot aantal componisten) aan de William Patterson University, Wayne, New Jersey en aan de Hofstra University, Hempstead, New York.
- het Schreck Ensemble was ensemble-in-residence tijdens de "20.Internationale Studienwoche für zeitgenössische Musik" en het "24.Festival neue Musik" die respectievelijk van 17 t/m 24 mei en van 25 oktober t/m 1 november in Lüneburg, Duitsland, gehouden werden. Jonge componisten konden met het ensemble aan nieuwe composities werken, die bij het tweede bezoek uitgevoerd werden. Daarnaast gaf het ensemble workshops en concerten.
- het ensemble Electra gaf op 16 en 17 april concerten in Münster en Dortmund, Duitsland, waarbij o.a. werken van Joep Straesser, Calliope Tsoupaki en Vanessa Lann gespeeld werden.
- Lieuwe Visser was solist bij concerten van de Israel Contemporary Players, dat op 20 en 21 juni in Tel Aviv en Jerusalem uitvoeringen gaf van o.a. Jeff Hamburg's werk "Kusters Spreek" en Mauricio Kagel's "Fürst Igor".
- Ensemble De Ereprijs gaf van 16 tot 20 februari 3 concerten in Polen: 2 concerten in Wroclaw tijdens het festival Musica Polonica Nova, en 1 concert in Warschau. Hierbij werden werken gespeeld van Nederlandse componisten als Chiel Meijering en Jeroen van Dijk, en van Poolse componisten: 2 jonge componisten hadden speciaal voor deze gelegenheid nieuwe werken geschreven. Op 11 januari gaf De Ereprijs een concert in London voor radio BBC-3 met een gemengd Pools/Nederlands programma.
- trompettist Marco Blaauw gaf met zijn ensemble Die Michaels Trompeter op 30 en 31 maart en 1 april concerten in Mestre, Reggio Emilia en Padua, Italië, waarbij werken van o.a. Theo Loevendie, Otto Ketting en Daan Manneke gespeeld werden.
- het Doelen Kwartet gaf een concert en workshops in het kader van de door Gaudeamus geïnitieerde samenwerking tussen de Muziekakademie Krakow, Polen, en het Rotterdams Conservatorium, waarbij Peter-Jan Wagemans van 10 tot 13 december gastdocent in Krakow was.
- de Nederlands Spaanse fluitist Christiaan de Jong organiseerde een aantal concerten in Spanje: Wiek Hijmans (elektrische gitaar) trad op 29 maart op in Segovia (werken van Altena, Bollen, Hijmans), op 3 april in Barcelona en 22 april (solo) en 23 april (met ensemble SINEW) in Valencia; celliste Frances-Marie Uitti trad van 18 t/m 22 april op in Granada, Madrid en Valencia, waarbij solo-concerten gegeven werden en optredens met Hijmans, de Jong en Svoboda; het ensemble GATES (Gerard van Dongen, piano; Henk Bakker, basklarinet; Anne La Berge, fluit; Peter van Bergen, saxofoon) trad op 23 en 25 april op in Barcelona en 26 april in Valencia; saxofonist Luc Houtkamp trad op 23 april op in Valencia (met ensemble SINEW), 2 augustus in Morella (waar het Trio Sekwenza zijn werk "The way down" uitvoerde) en 3 augustus in Vespaia.
- Luc Houtkamp had ook een tournee in Canada van 30 oktober tot 10 november, met optredens in Montreal, Toronto en Vancouver.
- pianist Kees Wieringa trad op tijdens het festival Europe-Asia, dat van 26 maart t/m 1 april werd georganiseerd in Kazan, Tatarstan.
- het Newt Hinton Ensemble (een internationaal ensemble waarvan 4 Nederlandse musici lid zijn) speelde op 21 mei o.a. werk van Eric de Clercq tijdens het festival "Musique Action" te Vandoeuvre-lès-Nancy, Frankrijk.

- trombonist James Fulkerson gaf op 29 april en 1 mei concerten aan het Bennington College en het Dartmouth College, waarbij werk van o.a. Richard Ayres, Christian Wolff en James Fulkerson gespeeld werd.
- Monique Copper gaf op 1 april in de Aubette te Straatsburg, Frankrijk, een uitvoering van o.a. muziektheaterwerk van Jacques Bank.

Installaties:

- Peter Bosch en Simone Simons presenteerden hun installaties *Krachtgever* (die een Golden Nica won tijdens Ars Electronica Linz) en *Trajectversterker* van 23 oktober tot 15 november in de Kaskadenkondensator te Basel, Zwitserland.
- Paul Panhuysen presenteerde zijn installatie van 4 t/m 22 maart in het Musée d'Art Contemporain te Lyon, Frankrijk, tijdens het door GRAME georganiseerde festival "Musiques en Scène". Tevens gaf hij een lezing tijdens het congres "Musiques & Arts Plastiques" (20/21 maart).
- Horst Rickels was docent tijdens de "6. Internationale Akademie für neue Komposition", die van 20 tot 31 augustus in Schwaz, Oostenrijk plaats vond. Hij gaf tevens een solo-performance en een lezing voor de European Conference of Promoters of New Music.
- tijdens het Audio Art Festival presenteerden Petra Dubach en Mario van Horrik hun installatie DioN.Y.sus' Scales van 12 t/m 16 november in het Ujazdowski Castle te Warschau en op 14 en 15 november de installatie Shadow Play te Krakow. Tevens werd op 15 november een lezing gegeven in het Goethe Instituut te Krakow en namen zij deel aan "Global Mix", een live-internet-mix vanuit het Goethe Instituut. Op de Poolse televisie werd ook aandacht aan de installaties besteed.
- Martien Groeneveld trad met een aantal van zijn instrumenten op 20 september op tijdens het festival "Evenings of New Music" te Bratislava, Slowakije. Op 18 september gaf hij tevens een lezing voor componisten en op 19 september een voorstelling voor en met kinderen.

Overig:

- Helen Metzelaar vertegenwoordigde de Stichting Vrouw & Muziek tijdens een internationaal congres tijdens het festival "Frau Musica (nova)" dat van 30 oktober t/m 1 november in Keulen, Duitsland, georganiseerd werd.
- Konrad Boehmer bezocht, als voorzitter van NICE en namens de Nederlandse Vereniging PEM, de jaarvergadering van NICE tijdens het International Rostrum for Electroacoustic Music, dat in juni in Wenen plaats vond.

Een overzicht van deze activiteiten, gerangschikt per land, is te vinden in Bijlage 5

Voor de programma's verwijzen we naar Bijlage 6

REPETITIERRUIMTE / BUS

De repetitie-ruimte in het gebouw van Gaudeamus werd door vele musici en ensembles gebruikt, zoals door Escher Ensemble, Tirta Ensemble, Stichting Prime, Tomoko Mukaiyama, Cor Fuhler, Stichting Studio Gele Kraan, Utrechts Barokconsort, Cobla Le Principal, Barton Workshop, Vera Vingerhoeds ensemble, Gene Carl Band, Van Bommel Ensemble, Landelijke Kunsten en Media, Jan-Bas Bollen, Schreck Ensemble, Orion Ensemble, NPS Radio, Link Beat, Kees Wieringa, Erika van den Berg, Impuls Arts Management, Magic Flute, Nieuw Ensemble, Stichting Nieuwe Muziek Zeeland, De Ijsbreker, Stichting Toon-Art, Orkest De Volharding, Asko Koor, Marco Cicilian, Combatimento Consort, Stichting LOOS, Loet van de Lee, Multifoon en voor de workshops tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek.

Het transportbusje van Gaudeamus werd gebruikt voor vervoer van slagwerk, klavecimbels etc. door o.a. Wiek Hijmans, Athur Sauer, Stichting Steim, Alan Laurillard, Jan Bus, Marcel Andriessen, Stichting Beeldconcert, Tegenwind, Wim Konink, Tora Johansson, René Uylenhoet, Wim de Ruiter, Marco Ciciliani, Jan-Bas Bollen, Schreck Ensemble, Arnold Marinussen.

REISSET

Eind 1996 werd, in overleg met NEAR (het Nederlands Electro-Akoestisch Repertoire Centrum; een samenwerkingsverband van Donemus en Gaudeamus), een reisset aangeschaft met luidsprekers, versterker, mixer, DAT recorder, CD-speler, microfoon, ter ondersteuning van concerten met elektronische muziek bij eigen producties en op podium in het land. Deze reisset werd in 1998 door diverse musici gebruikt, zoals Tora Johansson, René Uylenhoet, Marco Cicilian, Jan-Bas Bollen, Schreck Ensemble, Athur Sauer en Tegenwind.

JAARREKENING 1998

BALANS

	<u>31-12-1998</u>	<u>31-12-1997</u>
ACTIVA		
Vaste Activa:		
Bedrijfsgebouw	16.265	21.795
Inventaris en inrichting	4.235	11.305
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>13.070</u>	<u>17.520</u>
	33.570	50.620
Vlottende Activa:		
Onderhanden activiteiten	88.376	32.788
Overige voorraden	9.035	
Debiteuren	63.052	18.932
Overige vorderingen	83.066	97.159
Overlopende activa	24.194	10.558
Subsidieverstrekkers	29.406	31.360
Liquide Middelen	<u>134.510</u>	<u>12.112</u>
	431.639	202.909
	<u>465.209</u>	<u>253.529</u>
PASSIVA		
Eigen Vermogen:		
Stichtingskapitaal	15	15
Overige reserves	<u>84.273</u>	<u>-6.875</u>
	84.288	-6.860
Kortlopende Schulden:		
Schulden aan kredietinstellingen		24.397
Schulden aan leveranciers	38.105	121.706
Schulden terzake van belastingen en premies sociale verzekeringen	7.082	11.384
Overige schulden	248.931	73.297
Overlopende passiva	84.952	29.605
Subsidieverstrekkers	<u>1.851</u>	
	<u>380.921</u>	<u>260.389</u>
	<u>465.209</u>	<u>253.529</u>

EXPLOITATIE-REKENING

	<u>1998</u>	<u>1997</u>
BATEN		
Bijdragen:		
Ministerie OCW	1.674.098	1.622.136
Ministerie BuZa/Ambassades	32.791	25.202
Amsterdams Fonds v.d.Kunst	99.600	108.300
Gemeente Rotterdam	.	2.000
Gemeente Den Haag		10.000
Rotterdamse Kunststichting		32.800
Fonds v.d.Podiumkunsten		
Overige bijdragen	<u>43.000</u>	<u>13.360</u>
	1.849.489	1.870.050
Opbrengsten:		
Directe opbrengsten:		
Bijdragen omroepen	22.000	27.128
Inschrijfgelden	14.866	18.371
Diversen	<u>2.649</u>	<u>4.779</u>
	39.515	50.278
Indirecte opbrengsten:		
Huuropbrengst	16.050	16.125
Verleende diensten	<u>26.963</u>	<u>27.166</u>
	43.013	43.291
	<u>82.528</u>	<u>93.569</u>
Som der Baten:	<u>1.932.017</u>	<u>1.963.629</u>
LASTEN		
Activiteitenlasten:		
Internationale Gaudeamus Muziekweek	304.044	230.800
Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours	4.634	75.140
Activiteiten Binnenland:		
Kernpodia	514.653	479.137
Kleine podia	129.727	126.454
Projecten / Coproducties	10.870	26.688
HGIS bezoekersprogramma	20.431	
Publiciteit	44.673	45.771
Activiteiten Buitenland	223.930	270.982
Gaudeamus Information / Internet	40.344	40.863
Documentatiecentrum	<u>20.341</u>	<u>16.138</u>
	1.313.647	1.314.680
Beheerslasten:		
Personeelskosten	398.800	381.329
Huisvestingskosten	53.980	59.750
Afschrijvingen materiële vaste activa	12.600	
Bureaunkosten	<u>62.222</u>	<u>53.417</u>
	<u>527.602</u>	<u>494.496</u>
Som der Lasten:	1.841.249	1.809.176
Saldo Rentebaten en Lasten	332	413
Voordeelig Exploitatiesaldo:	<u>91.100</u>	<u>154.078</u>

Zondagavond begint de jaarlijkse Gaudeamus Muziekweek, een wedstrijd voor componisten van doorgaans strenge moderne noten. Jacob ter Veldhuis, componist uit het gilde der welluidendheid, zit in de jury. Een gesprek met een vreemde eend.

PAUL JANSSEN

DE GEGENEN DIE voortbouwen op de klassieke traditie zijn fossielen geworden. "Ik kan de naam Schönberg niet meer horen, die komt veel te vaak ter sprake."

"Die nieuwe muziekwereld is saai, humorloos en erg elitair." Zo, we kunnen gerust stellen dat de componist Jacob ter Veldhuis zich nogal eens laaidunkend heeft uitgelaten over de hedendaagse muziek. Wat moet zo'n man als jurylid bij de Gaudeamus Muziekweek, waar meelid en complexiteit nog steeds heer en meester zijn? "Dat dacht ik ook, toen ik door Henk Heuvelmans, directeur van de Stichting Gaudeamus, werd gebeld," zegt Ter Veldhuis (46). "Weet je wel wie je binnenhaalt, zei ik nog. Jawel, daarom juist", was het lacoonse antwoord.

Zijn vermoeden dat Gaudeamus graag wat pluriformer wil worden, wordt bevestigd door een blik op het programma voor de komende week. Naast de concerten waarin de geselecteerde werken worden uitgevoerd, is er muziektheater (Unter Wasser van medejurylid Richard Barrett), zijn er installaties in het Stedelijk Museum, geven de Gaudeamus Kids hun visie op de week in

een zelfgemaakt radioprogramma en is er een 'Night of the Unexpected' (1999, Melkweg) met improvisaties, rock, geluidskunst en elektronica.

Het wereldtje.

"Walter Maas heeft natuurlijk een fantastisch instituut opgericht, laten we daar mee beginnen," zegt Ter Veldhuis. "Tegeijkerd is het altijd een heel seksuariale club geweest. Ik heb mij er daarom in het verleden verre van gehouden en heb ook nooit iets ingestuurd voor de compositiewedstrijd." Hij zou ook geen schijn van kans hebben gehad, afgaande op zijn welluidende stukken als *Goldrush Concerto* en zijn fraaie derde strijkwartet *There must be some way out here*.

"Vergis je niet, twintig jaar geleden componeerde ik heel anders dan nu. Ik heb lang mijn best gedaan om te houden van de avantgarde. Alleen lukte het niet. Ik kon mij niet vinden in het gangbare serialisme."

Verwonderlijk is dat niet. Ter Veldhuis begon zijn carrière in de popmuziek en schopte het zelfs tot de band van Herman Brood. Daar stakte het goede leven van een popjongen. "Ik was gewoon niet in de wieg gelegd voor de rockcultuur."

Ter Veldhuis ging fluit, hoorn en compositie studeren, belandde van de pop in de avantgarde en van de avantgarde in de put. "Het duurt tot halverwege de jaren tachtig eer ik in staat was het roer echt om te gooien en mijn rockverleden te erkennen. Midden in de Tweede symfonie voor symphonizer en orkest (in 1987 bij het RPhO in première gebracht met een wilde Willem Wijnbergen als solist, Pj) laat ik dan eindelijk de welluidendheid toe. Het heeft tot mijn 35ste geduurd, maar toen was het ook een echte coming out. Ik weet nu waarover ik het wil hebben en ik kan er goed van leven."

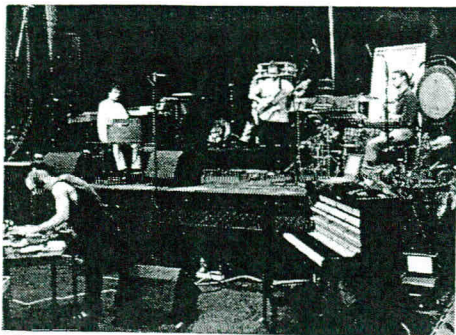
"Mijn muziek heeft nu niets meer met het serialisme en de twaalfnoonteknik te maken. De schaduwen en klonen van de

bijbehorende nomenclatuur regeren nog wel bij Gaudeamus. De stichting heeft een traditie van vele decennia, en dus is het logisch dat er Gaudeamusachtige stukken ingezonden worden voor zo'n Muziekweek. Ik heb als jurylid 500 partituren gezien en tot mijn verdriet moest ik constateren dat bepaalde richtingen ontbraken: minimalistische, nieuwe tonaliteit, nieuwe romantiek, Bang on a Can-stukken en zelfs Louis Andriessen-achtig werk. De zeer cerebrale werken overheersten. Er was veel complexiteit à la Fernyehough bij. Die partituren zien er uit om zo aan de muur te hangen, maar waar het mij om gaat is hoe het klinkt. "Na drie dagen nonstop partituren lezen en beoordelen met de andere juryleden realiseerde ik me dat mijn invloed niet eens zo groot kon zijn omdat het aanbod veel van hetzelfde was. Ik had er anno 1998 eigenlijk meer van verwacht. Het selecteerde zich dus nog steeds uit. Componisten van zogenaamde welluidende muziek vertikken het om werk in te sturen, net zoals ik het vroeger vertikte. Dat is jammer, want de Gaudeamus Muziekweek verdient het om een echte afspiegeling te zijn van wat er in de wereld wordt gecomponeerd."

"Het is ook geen onwil van de directie. Toch denk ik dat er veel radicaler een bredere koers moet worden ingeslagen. Slechts één jurylid uit een andere hoek zet geen toden aan de dijk. Maar ik heb geen spijt dat ik zitting heb genomen in de jury hoor. Uiteindelijk heb ik een paar goede stukken gevonden, al vind ik het jammer dat er geen composities bij waren waar ik mij direct persoonlijk bij betrokken voelde. Natuurlijk hoop ik op een verrassing - het blijft moeilijk om een exacte klankvoorstelling van een partituur te maken en het is tenslotte al vijf maanden geleden dat ik de stukken heb gezien - maar ik voel me de komende week gegarandeerd als een dominee die op een concilie is uitgenodigd."

HET PAROOL, van: 04.09.1998

'Gaudeamus moet zijn koers sterk verbreden'

Night of the Unexpected: Surprising New Sounds

Internationale Gaudeamus Muziekweek 1998, 6 t/m 13 september, Amsterdam

^Wereldpremière

*Geselecteerd door de internationale jury voor de Gaudeamus Prijs 1998

** Selectie jury "Het Eerste Doel III"

I. Zondag 6 september, Felix Meritis, 20.30 uur

Componistenpracticum Nieuw Ensemble

Nieuw Ensemble o.l.v. Micha Hamel

Harrie Starreveld, piccolo, Ernest Rombout, hobo

Matthias Kadar (Frankrijk), *De Sacré Types*

Rüdiger Meyer (Zuid Afrika), *divided we stand*

Gerard Beljon (Nederland), *Short*

Petros Ovsepyan (Verenigde Staten), *Of Sepia*

Gabriel Erkoreka (Spanje), *Kantak*

Daniel Landau (Israël), *ANA SHAHID - part 1*

Claudio Baroni (Argentinië), *Last*

Rachel Yatzkan (Israël), *TOT*

Erik Ulman (Verenigde Staten), *History*

Joanna Bailie (Groot-Brittannië), *Waning*

II. Maandag 7 september, Beurs van Berlage, AGA Zaal, 20.30 uur

Doelen Ensemble o.l.v. Arie van Beek m.m.v. Ingrid Kappelle (sopraan)

en Sander Germanus (altsaxofoon); co productie met Donemus

Iwan Malachowski (1970, Oostenrijk), *The last minutes in the life of Caesonia* *

Kazuhiko Suzuki (1967, Japan/Nederland), *Hinge* ** ^

Ana Mihajlovic (1968, Joegoslavië/Nederland), *Full Auto Shut Off* **

Bart Visman (Nederland), *Chamber Music I* ^

Sander Germanus (Nederland), *Kamerconcertje voor altsaxofoon en ensemble*

Astrid Kruisselbrink (1972, Nederland), *Spin* ** ^

III. Dinsdag 8 september, Posthoornkerk, 20.30 uur

Icarus Ensemble (Italië) o.l.v. P. Valtinoni, m.m.v. Loredana Bigi (sopraan)

Jamilia Jazyzbekova (1971, Kazachstan), *Uschar* *

Joanna Bailie (1973, Groot Brittannië), *Magnifications, matrix 1* * ^

Kumiko Omura (1970, Japan), *Tomography II* * ^

Paolo Squarzon (Italië), *Versi*

Andrea Talmelli (1950, Italië), *Il sangue, il mare...*

Fluittrio Tegenwind, m.m.v. Tatiana Koleva (slagwerk)

Geoffrey Hannan (1972, Groot Brittannië), *Rigmarole* *

IV. Woensdag 9 september, Paradiso, 20.30 uur

Champ d' Action (België) o.l.v. Koen Kessels, m.m.v. Marianne Pousseur (stem)

Richard Barrett (Groot Brittannië, jurylid), *Unter Wasser*: muziektheater

op tekst van Margret Kreidl, in een regie van Lucas Cejpek ^

V. Woensdag 9 september, Melkweg The Max, 22.00 uur

Night of the Unexpected: Surprising New Sounds

Luc Houtkamp, Gert Jan Prins, Dick van Weelden, DJ Alien, Misha Mengelberg,

Laetitia Sonami, Christian Fennesz, Le Quan Ninh, e.v.a.

VI. Donderdag 10 september, Beurs van Berlage, Yakult Zaal, 20.30 uur

Radio Symfonie Orkest o.l.v. Jac van Steen m.m.v. solisten

Steven Mackey (1956, Verenigde Staten), *Lost and Found*

Masakazu Natsuda (1968, Japan), *Megalithic Waves* *

Unsu Chin (1961, Korea), *Piano Concerto nr. 1*

Piet Jan van Rossum (1966, Nederland), ... *als een zin*

David Matthews (1943, Groot Brittannië), *Little Chaconne*

VII. Vrijdag 11 september, Paradiso, 20.30 uur

Ensemble Köln (Duitsland) o.l.v. Robert HP Platz

Franck Yeznikian (1969, Frankrijk), *...une figuration envisagée avec sa déchirure* *

Richard Barrett (1959, Groot Brittannië, jurylid), *Trawl* ^

Toshio Hosokawa (1955, Japan), *Slow dance*

Robert HP Platz (1951, Duitsland), *dense / Echo I*

Derek Bermel (1967, Verenigde Staten), *Continental Divide* *

Raymond Honing (fluit)

Robin de Raaff (1968, Nederland), *Contradictie*

Uitreiking van de GeNeCo Prijs (voorheen Jan van Gilse Prijs) en de

Bernhard van den Stigtenhorst Meijer Prijs.

VIII. Zaterdag 12 september, Stedelijk Museum, 15.00 uur

Slagwerksextet, Annelie de Man (klavecimbel), Slagwerkduo Konink/Andriessen

Mark Osborn (1969, Verenigde Staten), *Interregna* *

Jacob ter Veldhuis (1951, Nederland, jurylid), *De zuchten van Rameau*

Younghi Pagh Paan (1945, Zuid Korea, jurylid), *Tsi Shin / Ta Ryong III*

IX. Zaterdag 12 september, De IJsbreker, 20.30 uur

Ensemble Télémaque (Frankrijk) o.l.v. Raoul Lay,

m.m.v. Corrado Canonici (contrabas) en Nathalie Negro (piano)

Fabio Grasso (1969, Italië), *HEX A GON* * ^

Annette Schlünz (1964, Duitsland), *Aequi Noctum*

Nadir Vassena (1970, Zwitserland), *Correzione III* *

Luca Macchi (1965, Italië), *Concerto*

Raoul Lay (1964, Frankrijk), *Et le Soleil aussi*

X. Zondag 13 september, De IJsbreker, 15.00 uur

Uitreiking GAUDEAMUS PRIJS 1998

Ensemble Köln o.l.v. Robert HP Platz

Markus Schmitt (1965, Duitsland, Speciale Vermelding 1996), *angakok*

Mats Scheidegger (gitaar)

Sam Hayden (Groot Brittannië, 1968, Speciale Vermelding 1997), *Axe(s)* ^

Tomoko Mukaiyama (piano)

Joe Cutler (Groot Brittannië, 1968, Speciale Vermelding 1997), *On the Edge*

INSTALLATIES IN HET STEDELIJK MUSEUM

Vanaf zaterdag 5 september, 11.00 - 18.00 uur in drie zalen.

Yufen Qin, China, *Klankinstallatie*

Armeno en Marcel Alberts, Nederland, *Atlantis*

Christof Schläger, Duitsland, *Flattern und Klappern*.

INSTALLATIECONCERTEN STEDELIJK MUSEUM

Maandag 7 september t/m vrijdag 11 september, 13.30 uur: Installatieconcerten in de Aula.

7 t/m 11 september, Aula, 13.30 - 14.30 uur

- Maandag 7 september: Hans Muller met studenten van de Rietveld Academie, Amsterdam.

- Dinsdag 8 september: Dan Senn, Verenigde Staten.

- Woensdag 9 september: Rely Tarlo en Jacoba Bedaux, Nederland; *Musica Povera (the kitchen)*.

- Donderdag 10 september: Yves Rousguisto en Daniel Frouvelle, Frankrijk; *Carnets du Sud*.

- Vrijdag 11 september: Franck Pilonetto's Les Phones, België; *Pays des Phones*.

WORKSHOPS DOOR JURYLEDEN

Dinsdag 8 t/m vrijdag 11 september, 10.00 - 12.00 uur. Discussies en besprekingen bij Gaudeamus onder leiding van Jacob ter Veldhuis, Younghi Pagh Paan en Richard Barrett

WORKSHOPS DOOR MUSICI

Dinsdag 8 t/m vrijdag 11 september, 15.30 - 17.00 uur. Diverse muziekdemonstreren de mogelijkheden van hun instrument, waaronder de Italiaanse contrabassist Corrado Canonici die op donderdag 10 september een workshop geeft

Slagwerker moet takje op het juiste moment breken

Internationale Gaudeamus Muziekweek 1998. Nieuw Ensemble o.l.v. Micha Hamel en Doelen Ensemble o.l.v. Arie van Beek. Gehoord: 6, 7/9 Amsterdam.

DOOR ERNST VERMEULEN

De Gaudeamus Muziekweek 1998, die voortduurt tot en met het komende weekeinde, presenteert dertig werken uit twaalf landen, waarvan zeven van Nederlandse hand. Vijftien stukken werden geselecteerd door een jury bestaande uit Richard Barrett, Younghi Pagh-Paan en Jacob ter Veldhuis. Zij gingen mee naar de Gaudeamus Prijs van 10.000 gulden, waarmee een werk voor de muziekweek in 1999 kan worden gecomponeerd. Zondagavond werden de inzendingen gecombineerd met het resultaat van een componistenworkshop bij het Nieuw Ensemble en maandagavond met die van het project 'Het Eerste Doel', bij het zo mogelijk nog enthousiaster musicerend Doelen Ensemble.

Bij het Nieuw Ensemble sprong *Of Sepia* eruit, een compositie van de naar de Verenigde Staten gemigreerde Armeniër Petros Ovspeyan. Hij hield het bij enkele klanken en genres, ongeveer één per bladzijde en dynamisch volstrekt onvoorspelbaar. Meteen ontstaat een andere luisterinstelling, het

overbehoedzaam opzij leggen van de bladen door de dirigent is dan even opwindend als het zicht op de slagwerker die na lang wachten exact op tijd een takje doormidden breekt. Zo ontstaat abstract muziektheater, of de componist dat wil of niet.

Twee werken solliciteerden zondagavond in Felix Meritis naar de Gaudeamus Prijs: *History* van de Amerikaan Erik Ullman, een doorzochte lange compositie gebaseerd op de structuren van de *Cantata* van Ezra Pound en *Aimuk* van de Spanjaard Gabriel Erkoreka, een heel wat puntiger concert voor piccolo en klein ensemble dat uitgaat van Basische elementen. Opmerkelijk is de polyfone opzet, alle instrumenten behouden hun melodische karakteristiek. Meestal bieden de cadensen eenzijdig vuurwerk, maar Erkoreka weet ook dan muzikaal iets over te dragen, daarbij sterk profiterend van het fraaie piccolospel van Harrie Starreveld.

Bij het Doelen Ensemble, maandag in de Beurs van Berlage, ging het ook om een kamerconcertje. Componist Sander Germanus hies zelf de altaxofonsoolo. De compositie ontropte zich als een nogal chaotisch stuk waar eenvoudigweg te veel in is gestopt, maar dat voor zich neemt door de vitaliteit. Hetzelfde geldt voor Astrid Krusselbrink's *Spin* voor sopraan en elf instrumenten naar teksten van Dylan Thomas. Evenals Germanus heeft Krusselbrink wel degelijk nagedacht over vorm en structuur, maar de emotionele kant in haar compositie blaast alles op.

Oké bij het Doelen Ensemble prijkt een Gaudeamus-inzending op het programma. Iwan Malachowski, een naar Oostenrijk geëmigreerde Rus, is evenals Krusselbrink gekipt en gemazeld in de popwereld. Zijn ensemble Vereeniger Nationalisten konflikt vertolkt zowel jazz en rock als joodse en Russische volksmuziek. Pas sinds 1995 wijkt hij zich aan de 'serieuze' avant-garde.

The last minutes in the life of Caetonia als inleiding op een theaterstuk over de sadistische keizer Caligula groeit geleidelijk uit op hand opgenomen geroezemtes en applaus. Fluit- en klarinetglijssandi brengen schijnbaar meer helderheid, maar de rustfactor blijft alles overheersend. Het stuk lijkt een te gemakkelijk uitgeschreven improvisatie en Malachowski schuwt ook geen schalkffecten. Maar evenals Krusselbrink weet hij met zijn gevoel voor theatraaliteit — bij Krusselbrink een woedeaanval, hier uitgecomponeerde waanzin — te fascineren. Toch won bij mij dat piccolo-oorje: een klein instrument kan in zijn eenje al dat geweld wegblijzen.

Geoffrey Hannan en Kumiko Omura tijdens de prijsuitreiking

HAAGSCHE COURANT
Oplage : 146.745
Datum : 140998

Japanner en Brit Gaudeamus Prijs

Amsterdam — De Japanse Kumiko Omura en de Brit Geoffrey Hannan hebben gisteren tijdens de compositiewedstrijd in Amsterdam de Gaudeamus Prijs gewonnen. De prijs is onderdeel van de Internationale Gaudeamus Muziekweek die van 6 tot en met 13 september plaatsvindt in Amsterdam. De componiste uit Japan krijgt 5000 gulden voor haar compositie 'Tomography II' en de Brit 5000 gulden voor zijn werk 'Rigmarole'. Een eervolle vermelding kreeg Jandira Jazybkova uit Kazachstan voor de compositie 'Uchak'.

Bijlage 2

NRC HANDELSBLAD
van: 14.12.1998

Vondsten tijdens de Nederlandse Muziekdagen

Nederlandse Muziekdagen 1998.
Gehoord: 12, 13/12 Utrecht.

DOOR EERST VERMEULEN

Wat is typisch voor Nederlandse muziek? Die vraag kwam vorige maandag aan de orde op een concert in de serie 'Nederland in perspectief' in Muziekcentrum Vredenburg in Utrecht. De Australische componiste Barbara Woof (1958) formuleerde het als volgt: sobere schoonheid en stugge eigenzinnigheid. Woof, wier eigen muziek eerder sierlijk en royaal is, woont al achttien jaar in Utrecht, de stad die dit weekeinde het thema was van de tiende Nederlandse Muziekdagen.

Maar ook Willem Jeths is dan nauwelijks 'Nederlands' te noemen. Over zijn orkestrale pallet valt alles te zeggen maar niet dat het sober is. Jeths excelleert in omherbergzame klanklandschappen, door fortissimo blikseminslagen doorkleefd. Het Radio Kamerorkest bracht onlangs al de première van Jeths' *Flux/Reflux*, een compositie over de dood, opgedragen aan Marion Keuris, de weduwe van zijn vroegere leraar Tristan Keuris. Een virtuele nuntbeleving ontstaat in de strijkers, die zijn opgesteld in een dubbele 'V', met de punt naar het publiek toe. De hieruit resulterende eb- en vloedbeweging verklaart de titel: flux is veraf en reflux is dichtbij.

De sinister joelende klank van de flaxtone, bespeeld als een zingende zaag, voert als het ware naar gene zijde. Vioelen onderstrepen het stijgende glissando, contrabassen en trombone gaan naar omlaag er tegenin. Zeker zo kenmerkend zijn de traag opruimpende bewe-

gingen van het orkest als in de verdinkingsscene uit Alban Bergs *Wozzeck*. Een dramatisch onbedoeld moment bood nog een slagwerkinstrument dat van het platvorm verdween.

Ook in Jeths' *Fas (Geloofloof)/Nefas (Ongeoorloof)* dat in de versie voor piano en orkest zondag zijn première beleefde, is weer zo'n compositie waarin de term *Materia* moeiteloos valt. De al eerder gespeelde versie voor harp en orkest vind ik spannender dan de nu door Tomoko Mukaiyama met groot gevoel voor timing en theatrale uitvoering uitgevoerde nieuwe versie. Het grootste deel van het concert staat te gebogen over het binnenwerk van de vleugel en ontlokt daaraan de wonderlijkste klanken, soms eerder herinnerend aan een mondharp dan aan een piano. Overigens werd al in Jeths' *Eerste pianoconcert* uit 1994 het instrument behandeld als katalysator van de klankverkenningen in het orkest. Door dit orkest becreëert Jeths steeds meer het terrein van de buiten-Europese esthetiek. *Flux/Reflux* heeft vooral veel weg van gamelanmuziek.

Jan Rokus van Roosendaal (1960) bewandelt de omgekeerde weg. Hij werd aanvankelijk sterk geïnspireerd door Aziatische muziek, maar vervolgde nu de Westerse weg die hij met *Windes* (1996) heeft ingeslagen. Het nieuwe harpconcert voor Godelieve Schrama in de vorm van een soort van symfonisch gedicht *David (harp)* en *Saul* (trompetten en hoorns in teletterende signaalnotities) is op en top Nederlands: sober van zowel bezetting als uitwerking, enigszins hoekig en heel direct in de glasheldere harppartij met een verwijzing naar *Variatio 18, Kanone alla Sesta* uit Bachs *Gulberg Variationen*.

Bachs contrapuntische helderheid is zonder meer typerend voor dit concert. Helaas was het geprogrammeerd voor Cornelis de Bondts *Dame Blanche* en dat is zo'n verpletterend klankonderzoek, met grote vitaliteit uitgewerkt, dat het harpconcert onnodig in de herinnering verschrompeld. Bovendien was de uitvoering door blokfluitist Walter van Hauwe en het Radio Kamerorkest van een niet minder overweldigende kwaliteit.

Het meest benieuwd was ik naar de bijdrage van het Utrechts Componisten Collectief. Dit is 'Nederland in perspectief'. Theo Abazis werd geboren in Ahoer, Makoto Shinohara in Osaka en Barbara Woof in Australië. De twee 'echte' Nederlanders hebben me niet teleurgesteld. Paul Bruinen (1958) denkt in *Rapid Eye Movement*, gecomponeerd voor het sympathieke en met grote inzet musicerend Rosa Ensemble in rijke klanklagen met een toegevoegde tape als vreemdend element. Wel is het voor een beoogde droomsfeer aan de luide kant.

Nog boeender vond ik de bijdrage van Michiel Koenders (1961) in *T.M.R.* voor cello, piano en computer, een schetsmatig en nog onvoltooid onderzoek, maar het verwaaien van stilte, zoals in het tweede deel de titel aangeeft: *Glad is de ijle lucht*. Wat je bij een dergelijke confrontatie met jonge componisten hoopt gebeurde: een aanbod van nog 'ongehoorde' klanken. Dat Koenders te lang doorgaat zij hem vergeven. De Bondt weet ook niet wanneer hij moet stoppen en zelfs Jeths gaat nogal eens te lang door op een vondst. Maar die vondsten waren er dus ook. Alleen al de combinatie van luizen (een manna met zes ongestemde metalen platen) en de vibrafoon, zoals toegepast in *Flux/Reflux* demonstreert dat aan timbre-mogelijkheden nauwelijks grenzen zijn. Wanneer sobere schoonheid wordt vervangen door geconcentreerde en gedifferentieerde schoonheid, ga ik met Woofs definitie akkoord. Eigenzinnigheid mag blijven.

Nederlandse Muziekdagen, Utrecht

- 10/12 - 20.15 concerten in de Pieterskerk, Domtoren en Domkerk
- 11/12 - 19.00 Muziekcentrum Vredenburg, Utrecht String Quartet
Romain Bischoff, bariton, Hakon Austbo, piano
Will Eisma *Tjempaka*
Robert Nasveld *Arabesque*
Jacob ter veldhuis *There must be some way out of here*
- 11/12 - 20.30 Muziekcentrum Vredenburg, Kamerorkest Utrechts Conservatorium, o.l.v. Ronald Hoogeveen
Herman Startegier *Musique pour faire plaisir*
Tristan Keuris *Variaties voor strijkers*
Caroline Ansink *Liebe Monstern*
- Koor en Ensemble Nieuwe Muziek, Nederlands Theaterkoor, o.l.v. Huub Kerstens
Huub Kerstens *Schweigsam über der Schädelstätte öffnen sich Gottes Goldenen Augen*
- 12/12 - 11.00 Domtoren, beiaard concert
- 12/12 - 19.00 Muziekcentrum Vredenburg, Nederlandse Muziekdagen;
Rosa Ensemble m.m.v. Eva Koskinen,
René Berman, Makiko Goto, Kees Wieringa
Theo Abazis *Psalmes*
Makoto Shinohara *Turns*
Michiel Koenders *T.M.R.*
Paul Bruinen *R.E.M.*
Barbara Woof *Tárogato-Rag*
- 12/12 - 20.30 Radio Kamerorkest o.l.v. Peter Eötvös, m.m.v. Godelieve Schrama, harp,
Walter van Hauwe, blokfluit, Paul Jeukendrup, elektronica
Cornelis de Bondt *Dame Blanche*
Jan Rokus van Roosendaal *Harpconcert Saul en David*
Tristan Keuris *Symphony in D*
- 12/12- 13.00 Vredenburg, Hoog Catharijne, onderaan de roltrappen
nieuwe Nederlandse muziek voor piano en Vorsetzer
- 13/12 - 11.00 Muziekcentrum Vredenburg, Metropole Orkest, o.l.v. Lex Jasper
- 13/12 - 15.00 Muziekcentrum Vredenburg, Radio Symfonie Orkest, o.l.v. Micha Hamel, Tomoko Mukaiyama, piano, Anna Maria Dur, sopraan
Willem Jeths *Fas/Nefas*
Tristan Keuris *Sinfonia*
Jan van Gilse *Drie Gesänge aus Rabindranath Tagore's 'Gitanjali'*
Willem Pijper *Symphony no.3 K71.*
- 10/12 - 24/12 Huis a/d Werf
- Een wereld voorbij de luidspreker, muziekinstallatie van Edwin van der Heide t/m 24/12
- United Noise Toys, muziekinstallatie/performance van Anne La Berge en Gert-Jan Prins, donderdag 10 t/m zondag 20 december, Studio 4
- Kleine Was & The Big Shop, performance van Alison Isadora en Jan-Bas Bollen, donderdag 10 december, 20.30 uur.
- Alles is er, maar wij blijven verlangen, muziektheater van Walpurgis, zaterdag 12 december, 20.30 uur.
- Souvenirs entomologiques, performance van Anne Wellmer en Boris Gerrets
- Sounds of the future, performance van LOOS

Nederlandse
Muziekdagen

KALEIDOSCOPE

Kaleidoscope, international days for contemporary music
Moscow Tchaikovsky Conservatoire, Rakhmaninov hall

23 november - 19.00

Russian-Dutch Music Assembles

Crossroads: piano duet and electronic media

Eddy Janning & Carsten Schmidt

Jeffrey Hass

Keyed-Up for 2 amplified pianos and tape

Roderik de Man

Fantasia Cromatica for 2 pianos and Digital Sound Process

Ton Bruynel

Brouillard for piano and tape

Ernst Krenek

Doppelt befluegeltes Band for 2 pianos and tape

Douglas Knehan

Touch for piano and Computer generated Sounds

George Crumb

Wanderer-Fantasy for 2 Amplified Pianos

Jacob Ter Veldhuis

The Storm for piano and tape, op.71

24 november - 19.00

Ensemble Studio New Music Moscow, Svetlana Savenko, soprano, Mark Kadin, conductor

Theo Loevendie

Cycles for Clarinet, Piano, Violin and Cello

Edison Deniosov

Sonata for Flute and Piano

Louis Andriessen

Registers for Piano solo

Valentin Silvestrov

Forest Music by the poem of Gennady Aigi for Soprano, Corno and Piano

Ton de Leeuw

Trio for Flute, bas-Clarinet and Piano

Vladislav Shoot

Offerings for Violin, Cello and Piano

Vladislav Nikolajev

Quick Amokus for ensemble

25 november - 19.00

Ensemble Studio New Music Moscow, o.l.v. Mark Kadin,

Martijn Padding

Quintet

Peter Schat

Anathema for Piano solo

Louis Andriessen

Disco for Violin and Piano

Otto Ketting

Trio for Violin, Cello and Piano

Ton de Leeuw

Hommage a Henri for Clarinet and Piano

Theo Loevendie

Music for Flute and Piano

Louis Andriessen

Zilver for Ensemble

MOSCOW FORUM

avant-garde plus.....

Moscow Tchaikovsky Conservatoire

18 - 23 mei 1998

Masterclasses:

22 mei 11.00 - 13.00 - Harrie Starreveld, fluit

23 mei 10.00 - 12.00 - Harry Sparnaay, basklarinet

23 mei 12.00 - 14.00 - Frances-Marie Uitti, cello

Concerten:

20 mei 18.00 - The classics of the European avant-garde

ensemble The XXth century (Oostenrijk) o.l.v. Peter Burwik

Karl Hindemith

Herodiade for recitation orchestrale on the text of Stephane Mallarme

Henri Boulez

Derive for ensemble

Arvo Part

Fratres for ensemble

Anton Webern

Concert for nine instruments, op. 24

Arnold Schoenberg

Set Omgang for ensemble

Anton von Webern

Kaiserwalzer for ensemble

Bijlage 3

De idealist in Ziburkus, heeft de uitdaging die zijn vaderland Litouwen biedt nodig. In zijn ogen valt in Nederland nog weinig te bevochten.

Van onze verslaggeefster
Wilma Klaver

BUSSUM

Concert- en festival-organisator Tomas Ziburkus is onder de indruk van het culturele klimaat in Nederland. De vele oecoorten, de volle zalen, de particuliere initiatieven zoals de Tindallichting, de mogelijkheid om sponsors te vinden. Dit alles ontbeert zijn land, Litouwen.

Ook na zeven jaar onafhankelijkheid valt nog veel te verbeteren, vertelt de 35-jarige Ziburkus. De man, die in Nederland heeft rondgekeken op uitnodiging van de stichting Comenius Exchange Program, kan terugkijken op een indrukwekkende reeks aan op zijn zevende begon hij met muziekles. Hij doorliep het conservatorium en promoveerde in de richting management op de Music Academy in Vilnius, de hoofdstad van Litouwen, waar hij nog steeds woont en werkt. Naast zijn organisatorische werk geeft hij af en toe piano-concerten.

In de twee weken dat hij hier was maakte Ziburkus menig reisje naar Amsterdam. Hij bezocht er Sarma, het oudste particuliere impresariaat (1919), de managementafdeling van het Concertgebouw het interna-

tionaal opererende Gaudemius en Het Nederlands Impresariaat. „Ik heb me verdiept in de werkmethode, de structuren, welke computer-programma's worden gebruikt, hoe liggen de verantwoordelijkheden. De persoonlijke contacten vormen de grootste winst. Want daar gaat het vooral om in mijn vak.”

Geldgebrek

Wat Ziburkus op het gebied van management en efficiency in Amsterdam gezien heeft, zal hij helaas toch niet direct in praktijk kunnen brengen. Daartoe ontbreekt het hem en zijn land aan de middelen. „Er is altijd geldgebrek. Daarom moet ik alles zelf doen. Geld om personeel

Op uitnodiging van de stichting Comenius Exchange Program verblijven drie jonge mensen uit Litouwen twee weken in Nederland.

Het uitwisselingsprogramma is een initiatief van de Rotaryclub Naarden-Bussum die de stichting in 1993 in het leven riep naar aanleiding van het vierhonderdste geboortjaar van Comenius, de grote Tsjechoos denker die

aan te trekken heb ik niet.”

De economische situatie in Litouwen is voor een deel ook debet aan het tekort aan geld, waarmee Ziburkus te kampen heeft. „Zolang het mensen nog bezig houdt of ze wel schouwen kunnen kopen of genoeg te eten heeft, cultuur niet de prioriteit.” Twee de minpuntje - daarmee samenhangend is het gebrek aan particuliere sponsors in zijn land. „Je bent wel of geen musician. Er is geen intellectuele groep liefhebbers die weet waar je het over hebt en waar je ook financiële steun kunt vinden.” De concerten worden gefinancierd door de overheid en vanuit speciale cultuur fondsen.

Een derde nadeel is de lage bevolkingsdichtheid. Litouwen, ongeveer even groot als

Nederland, telt driekwart minder inwoners.

Dat is ook de reden dat Ziburkus graag weer terug wil, hoewel hij ook onder de indruk is van de mogelijkheden in Nederland. „Ik hou van mijn land, de natuur is er prachtig. In Zomers ga ik bijvoorbeeld vaak kamperen. Dan kun je kamperen waar je wilt.”

Ziburkus is ook niet afgestuit. Hij constateert een mate van verzadiging in Nederland. „Moet doen, meer organiseren kun je hier niet. Alleen de kwaliteit kun je nog verbeteren, hoewel ik niet wil zeggen dat die niet al goed is.”

De idealist in Ziburkus, heeft de uitdaging die zijn land biedt nodig. In zijn ogen valt hier nog weinig te bevochten.

Comenius Exchange Program

In Naarden begraven ligt het deel van mensen uit Midden- en Oost-Europa waar een ervaring op te laten doen en de mogelijkheid te bieden contacten te leggen

binnen hun vakgebied. Nering Agintaitis, Skirmantas Povilaitis en Tomas Ziburkus, die gaaten uit Litouwen, zijn ondergebracht bij gastgezinnen in Naarden en Bussum. Ze zijn vooral geïnteresseerd in management en behoeften, afzonderlijk werk bespreken aan Kamers van kunsthandel, medische klinieken en het Concertgebouw in Amsterdam.

Concertorganisator Tomas Ziburkus keert terug naar Litouwen
„Persoonlijke contacten vormen grootste winst”

Het Trio

Forum Offers Modern Music Ideas

By Raymond Sreuls
SPECIAL TO THE WASHINGTON TIMES

Music for four cellos, nine clarinets, 12 saxophones. All of this and much more will be heard next week when the Moscow Conservatory pays host to the sixth annual Moscow Forum Festival of Contemporary Music.

Of Moscow's three annual festivals devoted to music of the present century, Moscow Forum has consistently proved the most interesting in recent years. And despite a somewhat reduced scope and schedule, it is nevertheless likely again this year to give Moscow audiences a welcome antidote to their normally conservative diet of well-worn classics.

Moscow Forum is the brainchild of one of Russia's most gifted contemporary composers, Moscow Conservatory professor Vladimir Tarnopolsky. In Tarnopolsky's words, it was conceived "as a panorama of Russian and foreign musical ideas and a dialogue between countries."

In past years, Moscow Forum has brought together musicians and music from Russia and one or another West European country. For 1998, the festival was originally intended as a meeting place between Russia and France. But various difficulties of communication intervened. As a result, next week's Moscow Forum will feature a return visit by the 20th Century Ensemble from Austria, Het Trio from The Netherlands and the Dutch-American cellist Frances-Marie Uitti. Filling out the six-day program are concerts by five Moscow-based musical groups.

Titled "Avant-garde Plus," the 1998 Moscow Forum, according to Tarnopolsky, "is an attempt to expand traditional ideas about the technical possibilities of instruments, about musical ensembles and, in the final analysis, about music itself." Its opening concerts, May 18 and 19, feature Moscow Conservatory ensembles of 12 saxophonists and nine clarinetists, both playing music especially written for their unusual configurations. The better-known

Moscow Cello Ensemble, with four players, follows May 21 in a concert of equally unique music. In between, on May 20, the 20th Century Ensemble takes listeners to more familiar territory with a program called "Classics of the European Avant-garde," offering music by Paul Hindemith, Pierre Boulez and Arnold Schoenberg. All of these events begin at 6:00 p.m.

Het Trio, a curious combination of bass clarinet, flute and piano, plays May 21 at 7:00 p.m., in a program entitled "Avant-garde of Different Continents." The next evening, at 6:00 p.m., the group's bass clarinetist, Harry Sparnaay, gives a short solo recital, after which the Moscow Contemporary Music Ensemble takes the stage with program including music by its director, Yury Kasparov. The festival concludes on May 23 with a recital at 6:00 p.m. by virtuoso cellist Uitti, whose playing simultaneously with two bows has been said "to verge on the impossible," and Russian music by avant-garde composers of two different eras, the 1920s and the 1990s, performed by the Moscow Conservatory's own New Music Studio.

The concerts of the Moscow Cello Ensemble and Het Trio on May 21 take place in the Small Hall of the Moscow Conservatory. All other Moscow Forum events are scheduled for the Conservatory's neighboring Rachmanninov Hall. Tickets can be purchased at the door prior to each concert.

Moscow Forum provides this city's best opportunity to hear classical music of the present day and the recent past. Some of the music will no doubt prove to be a bore and some may strike listeners as downright offensive. But along the way, and probably at some point in each of its concerts, audiences are likely to be treated to some of the most exciting musical sounds of the current season.

Het Trio from The

Frances-Marie Uitti

21 mei, 18.00 - Music for 4 Violoncellos

Moscow Cello Ensemble o.l.v. Vladimir Tonkha

Elena Zhuljeva, Vladimir Zhuljev, Artjem Vargaftik, Vladimir Tonkha

Sergey Berinsky

Psalms of David, the Jewish King

Yuji Takahashi

Poem of the End by Marina Tsvetaeva

21 mei, 19.00 - Around the World

Het Trio (Nederland)

Harrie Starreveld, fluit, Harry Sparnaay, basklarinet, René Eckhardt, piano

Roderik de Man

Gramvousa for trio and tape

Lawrence Moss

Into the woods for flute and tape

Yoji Yuasa

Bass-clarinet solitude

Paolo Perazzini

Il volto delta notte for trio

Daniel Runchak

Trio

Peter Schat

Avothema for piano solo

Jacqueline Fontijn

Meglio tordi for trio

22 mei 18.00 - Bass-clarinet plus ...

Harry Sparnaay, bas- en alt klarinet

Martin Wesley-Smith

For bass-clarinet and tape

Ton Bruynël

Imker for alto-clarinet and tape

Michael Smetanin

Ladder of Escape for 7 bass-clarinets and 2 double bass-clarinets

(Version for bass-clarinet with a tape)

Mauricio Kagel

Schattenklänge for bass-clarinet solo

Christian Banasik

Dressing aid words new for bass-clarinet and tape

Wayne Siegel

Jackdaw for bass-clarinet and tape

22 mei 19.00 - Soloists of the Moscow Contemporary Music Ensemble

Oleg Tantsov, clarinet, Michael Dubov, piano, Michael Tsinmann, violin,

Sergey Tischenko, viola, Natalia Savinova, cello

Yury Kasparov

Landscape fading into Infinity for clarinet, violin, cello and piano

Edison Denisov

Sonata for clarinet and piano

Jean-Luc Darbellay

Oreade for clarinet and string trio

23 mei 18.00 - Cello plus ...

Frances-Marie Uitti, cello

Salvatore Sciarrino

Al Limiti della Notte

Morton Feldman

Projection 1

Gyorgy Kurtag

Message to Frances-Marie

John Cage

Etudes Boreales 1, 11

Martijn Padding

Give me one more night

Iannis Xenakis

Kottos

Giacinto Scelsi

Ygghur

Louis Andriessen

La Voce

Frances-Marie Uitti

Ricercari

23 mei, 19.00 - Premières: works of 20's and 90's

Ensemble Studio New Music Moscow o.l.v. Igor Dronov

Svetlana Savenko, sopraan, Viacheslov Kruglov, gitaar, mandoline

Faradji Karajev *Klänge einer traurigen Nacht for ensemble*

Vladimir Deshevov

Exotic suite for oboe, violin, cello and piano

1 - Island Pago - Pago

2. Wedding

Evgeny Selezniev

Elegy on the poem of Afanasy Fet for chamber ensemble

Alexey Zhivotov

Fragments for nonet, op. 2 in 9 sections

Kirill Umansky

Here it is always quiet for clarinet, violin, cello and piano

Vladimir Nikolaev

Quick Amokus for chamber orchestra

Binnenland, overzicht per podium

Alkmaar	Provadja Theater
10/1	Duo Novair bestaat uit accordeoniste Miny Dekkers en basklarinettist Henri Bok
30/1	Conjunto Iberico o.l.v. Elias Arizcuren
13/3	Kees Wieringa, René Berman, Judith Mok
18/4	Het Amsterdams Kwintet
22/5	Orkest De Volharding o.l.v. chefdirigent Jurjen Hempel
15/10	Introductieprogramma, waarin zeer uiteenlopende zaken aan de orde komen
19/11	Harry Sparnaay, Annelie de Man met het programma <i>Double Action</i>
17/12	Nora Mulder, piano
24/12	Maarten Altena Ensemble De voorstelling <i>Mijlpaal er Trilt iets</i>
Amsterdam	Beurs van Berlage, Aga Zaal
12/3	het pianoconcert <i>Stundenbuch</i> van Hans Otte
10/11	Barton Workshop o.l.v. Jan Vriend
13/11	piano-recital: Albéniz, complete <i>Iberia Suite</i> , uitgevoerd door Jan Vriend
Amsterdam	Beurs van Berlage, Yakult Zaal
10/9	Radio Symfonie Orkest o.l.v. Jac van Steen m.m.v. solisten
Amsterdam	De Ijsbreker
27/3	Pauline Post en Nora Mulder
12/9	Ensemble Télémaque (Frankrijk) o.l.v. Raoul Lay, m.m.v. Corrado Canonici (contrabas) en Nathalie Negro (piano)
13/9	Uitreiking GAUDEAMUS PRIJS 1998 en Ensemble Köln o.l.v. Robert HP Platz
Amsterdam	Felix Meritis
6/9	Internationale Gaudeamus Muziekweek 1998, Nieuw Ensemble o.l.v. Micha Hamel
Amsterdam	Gaudeamus
16/3	<i>HochTonRaum</i> , een installatie die Hans Otte
6/9-13/9	Internationale Gaudeamus Muziekweek 1998 (zie Bijlage 1)
Amsterdam	Melkweg
9/9	Night of the Unexpected: Surprising New Sounds met diverse musici/componisten
Amsterdam	Paradiso
9/9	Champ d'Action (België) o.l.v. Koen Kessels, m.m.v. Marianne Pousseur (stem)
11/9	Ensemble Köln (Duitsland) o.l.v. Robert HP Platz, Raymond Honing (fluit)
Amsterdam	Posthoornkerk
8/9	Icarus Ensemble (Italië) o.l.v. P. Valtinoni, m.m.v. Loredana Bigi (sopraan)
	Fluittrio Tegenwind, m.m.v. Tatiana Koleva (slagwerk)
24/10	de concertserie I/tm IV met werken van jonge componisten
Amsterdam	Stedelijk Museum
10/1	X OR on tour
1/11	Interval Chamber Ensemble
14/2	Gending o.l.v. Jurrien Slijter
21/2	Rajesh Mehta en Paul Lovens
28/2	Steven Schick & Maya Beiser
28/3	pianist Guy Livingston, "60 Seconds"
1/4	Beeld Concert 98, slagwerkster Fredrike de Winter als uitvoerend kunstenaar
11/4	Konink & Pijnenburg
18/4	Pianist Marcel Worms
2/5	Orion Ensemble, Olivier Darbellay, Christine Marchais en Marc Sieffert
16/5	Aquarium/Doelen Ensemble o.l.v. Lucie Vis
1/7/9	Slagwerksextet, Annelie de Man (klavecimbel), Slagwerkduo Konink/Andrievan

Bijlage 4

Conjunto Iberico o.l.v. Elias Arizcuren

Een handschoen vol poëtische muziek

MUZIEK

Internationale Gaudeamus Muziekweek. Paradiso en De Melkweg, Amsterdam, 9 september.

Le Quan Ninh moet zich verontschuldigen. Zijn computer laat het afweten, dus nu moet hij maar in zijn eentje wat improviseren. Afwachting, een beetje sceptisch, slaat het publiek de in Frankrijk gevestigde Vietnamese gale die een paar rake klappen op een bekken geeft, dat hij vervolgens op en neer beweegt boven het vel van een grote trom, waaruit verkleurende resonanties opstijgen.

Die truc is bekend. Maar de niet-aflatende stroom van klanken die Ninh in de daaropvolgende twintig minuten oprakelt uit zijn kookpot-achtige instrumentarium is adembenemend. Metaal op vel, dat is de bindende grammatika van het kolkend sonoor discours dat Ninh afsteekt, schrapend, roffelend, poetsend - en vooral ook: luisterend.

Zoiets is nog nooit vertoond in de Internationale Gaudeamus Muziekweek. Dit jaarlijkse festival, tien jaar geleden nog een holwerk van ivoren toren-componisten, heeft de deur van de studeerkamer steeds wijder opengezet. Nog altijd wordt de kern van het programma gevormd door de werken van jonge componisten die meedingen naar de Gaudeamus Prijs, maar als om te laten zien dat het ook anders kan heeft Gaudeamus dit jaar een *Night of the Unexpected* georganiseerd in de Melkweg. Daarin treden musici en componisten op die zich ook van elektronica en computers bedienen en zonder uitzondering zelf als uitvoerder optreden.

Voorafgaand aan deze honte avond klinkt in Paradiso het theaterwerk *Unter Wasser* van Richard Barrett. Er is slechts een

hoofdpersoon, sopraan Marianne Pousseur, die het *Sprechgesang* van haar solopartij met verve gestalte geeft. Barretts muziek zit knap in elkaar. Glijdende strijkers en metalige tinkels omwemelen de stem in een spel van afstoting en aantrekkings. Maar het verhaalloze monodrama is knap eentonig en voegt op de keper beschouwd bitter weinig toe aan wat Schönberg in 1912 veel overtuigender deed in *Pierrot Lunaire*.

Bijna even ouderwets klinkt de bijdrage van Steamboat Switzerland aan de Nacht van het Onverwachte. Het trio bedient zich van drums, basgitaar en een Hammond-orgel met gedraaide houten pootjes. Waar kennen we dat geluid van? Ach ja, 1969, het jaar van de Soft Machine en The Nice. De drie Zwitsers spelen strak en oververdoend, maar kunnen op het punt van muzikaliteit niet tippen aan Misha Mengelberg, die even daarvoor, schijnbaar lukraak tastend over de pianotoetsen, een computergestuurd metalen boek tot bloei heeft gebracht.

Het probleem van de interactieve computermusiek is dat het publiek niet ziet en zelden hoort wat er gebeurt in die laptops. Wat is er voorgeprogrammeerd en wat gebeurt er 'spontaan' op toeneel?

In dat opzicht is het optreden van Laetitia Sonami veel aanschouwlijker. Een handschoen met draden en sensoren, als een uitwendig zenuwstelsel, vertaalt de subtielste vingerbeweging in geluid. Dit principe is niet nieuw maar Sonami's uitwerking is elegant, en haar muziek poëtischer.

Dit soort ontdekkingen maakt *The Night of the Unexpected* tot een zinvolle - en hopelijk blijvende - verrijking van de Gaudeamus Week.

Frits van der Waa

Orion Ensemble

APELDOORNSE COURANT

Oplage : 40.778

Datum : 040398

62
Concert door Tomoko Mukaiyama
 (piano) en Frances-Marie Uitti (cello).
 Program: werken van Cage, Feldman, Miyake e.a. Gehoord: 3/2
 Huis voor Schoone Kunsten APELDOORN.

Alles is muziek. Althans, kan het zijn. Afhankelijk van de instelling van de luisteraar. En van de spelers. Frances-Marie Uitti speelt in de solo van Y. Kasamatsu zo zacht op haar cello en maakt zulke fluisterende, stilstaande klanken, dat zelfs het bijna onhoorbare suizen in de ventilatiebuizen van Het

Huis der Schoone Kunsten een onderdeel van het geluidsspel wordt.

'Kloink' klinkt luid de eerste pianofoon. 'Ah', denk je, 'ze gaan stemmen'. Maar als celliste Frances-Marie Uitti vervolgens een soort noodkreet aan haar cello ontlokt die bij je teneen een onwillekeurige spierreactie oproept, begrijp je dat 'Pratyahara Event' van Toshio Ichihyanagi van start is gegaan. Het is het eerste stuk van een programma met moderne Japanse componisten en Amerikanen als John Cage en

Hardcore cello in zen-muziek

Morton Feldman, die sterk door het Japanse zen-gedachtegoed beïnvloed zijn. Dat betekent: geen muziek die functioneel van A naar B gaat, maar klank, veel stilte, concentratie en 'meditatie'. En juist binnen dat strenge kader zetten Uitti en pianiste Tomoko Mukaiyama heel uiteenlopende stukken tegenover elkaar.

hi begint keurig als minimal music maar ontpopt zich als een soort 'japanse ragtime'. Hoerzo geen humor? Heel anders van sfeer is 'Paille et le vent' van Xenakis. Je bloed stolt van de dissonanten en secundes die Uitti door haar instrument heen lijkt te trekken. En toch, hoe extreem en compromisloos de compositie ook is: Frances-Marie speelt nergens uitzinnig of gezongen en gespeelde we-

moedige Japanse 'kinderliedje', waar omheen de componiste Haranu Miyake haar 'Elegy for abandoned child' bouwde.

Opeens een 'normaal' klinkende Bachsequens. Hoe effectief tussen al die modernistische uitbarstingen. Geef mij maar deze Haranu Miyake, die zich maar twee dingen kunt doen: waggelen of je eraan overgeven. Niet meer denken aan de pauze of het wegtikken der minuten. Alleen nog de tijd als continuüm ervaren.

Brown, waarvan de titel wellicht verwijst naar de uiterste houdbaarheidsdatum.

Doch 'Niets' in de meest positieve betekenis van het woord, is het onderwerp van componist Morton Feldman. Zo zacht en zo langzaam is zijn muziek dat je maar twee dingen kunt doen: waggelen of je eraan overgeven. Niet meer denken aan de pauze of het wegtikken der minuten. Alleen nog de tijd als continuüm ervaren.

MAARTEN MESTROM

- 3/10
- 17/10
- 31/10
- 14/11
- 21/11
- 28/11

Ensemble An Arche
 Ciciliani & Kowalkowski met een 'elektro-akoestische performance-opera'
 Ensemble Alternance uit Frankrijk
 Harry Sparnaay
 Odyssey strijkkwartet en Ensemble Multifoon met *Gongs and Strings*
 Studio for New Music uit Moskou

Apeldoorn

Cultureel Centrum Gigant

- 27/1
- 22/2 t/m 27/2
- 3/3
- 17/4
- 19/5
- 11/9
- 11/9
- 18/10
- 5/11
- 13/11
- 15/11

Conjunto Iberico o.l.v. Elias Arizcuren
 De International Young Composers' Meeting i.s.m. De Ereprijs
 Tomoko Mukaiyama & Frances-Marie Uitti & Jannie Pranger
 De Ereprijs
 Suonare à tre, Machico Takahashi, fluit, Hans Neuburger, altviool en Frans van Gurp, gitaar.
 Ensemble Télémaque o.l.v. Raoul Lay, m.m.v. Corrado Canonici en Nathalie Negro
 Icarus Ensemble (Italië) o.l.v. P. Valtinoni, Loredana Bigi (sopr)
 Doris Hochscheid met werken van Isang Yun en Toru Takemitsu.
 Het Doelen ensemble; Frank de Groot - viool, Laurens van Vliet - viool, Karin Dolman - altviool, Hans Woudenberg - cello en Frank van den Brink - klarinet.
 'De Ereprijs
 De samenwerking tussen het Maarten Altena Ensemble, Remco Campert en Theatergroep Hollandia, Paul Koek, regie

Arnhem

Museum voor Moderne Kunst

- 4/1
- 1/3
- 3/5

MERGE is een radiofonisch gedicht.
 Tomoko Mukaiyama
 Up There; Greetje Bijma, Alan Laurillard en Klaas Hoek

Bergen

Ruïnekerk

- 27/2
- 20/3
- 24/4
- 22/5
- 6/11
- 11/12

Ives Ensemble
 Guus Janssen Trio: Guus Janssen (piano), Ernst Glerum (contrabas) en Wim Janssen (slagwerk)
 Schreck Ensemble m.m.v. Janice Jackson, Hein Pijnenburg en Maria Tiziana
 Simeon ten Holts *Méandres* door de vier pianisten: Ellen Dijkhuizen, Fred Oldenburg, Polo de Haas en Kees Wieringa
 blokfluitiste Ina Wieczorek
 Klavecijniste Thora Johansen en celliste Frances-Marie Uitti

Den Bosch

Synagoge

- 8/1
- 1/2
- 5/2
- 15/2
- 2/4
- 16/4
- 7/5
- 17/5

Up There Trio
 'Travelings' serene muziek van middeleeuwse mystica Hildegard van Bingen
 Harry Sparnaay & Louis Sclavis
 Op Vleugels door Gerard Bouwhuis, Cees van Zeeland, Sepp Grotenhuis, Ellen Corver Daan Vandewalle en Geoffrey Madge
 Palinckx *Look what they have done to my jeans*
 Industrie in de muziek; Willem Breuker Kollektief en de Slagwerkgroep Den Haag
 Sinew Double Triad; slagwerker Ruud van Helvert, Edward Capel altsax, Paul Hagenaars, gitaar
 Aquarius Ensemble: Henze's *Le Miracle de la Rose*

Den Bosch

Theater BIS

- 15/2
- 15/3
- 5/4
- 19/4
- 26/4
- 3/5
- 10/5

Op Vleugels door Gerard Bouwhuis, Cees van Zeeland, Sepp Grotenhuis en Ellen Corver Daan Vandewalle en Geoffrey Madge
We are all Depraved, ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven
 Nederlands Fluitorkest o.l.v. Jorge Caryevschi
 Orkest De Volharding o.l.v. Jurjen Hempel
 Ives Ensemble
 Aquarius/Doelen Ensemble o.l.v. Lucas Vis
 Otine van Erp/Steven Stusek

Den Bosch **Het Muziekcentrum**
 4/10 Etalage: *Kurtág - Blast*
 22/10 Paul Termos vrij improviserende muziek
 25/10 Werner Herbers met de Ebony Band
 29/10 Agon Orchestra werken van de Hongaarse componist Tibor Szemző
 29/11 Studio for New Music is een ensemble met een laboratoriumfunctie voor componisten en musici
 3/12 AMM, Keith Rowe (elektrische gitaar), John Tilbury (piano) en Eddie Prévost (slagwerk)
 17/12 LOOS, Peter van Bergen (saxofoon/basklarinet), Gerard Bouwhuis (piano), Huib Emmer (elektr. gitaar), Patricio Wang (basgitaar), Johan Faber (slagwerk) en Dennis Rudge (live elektronica)

Den Haag **Korzo Theater**
 30/1 Thunderclaps
 7/3 *We are all Depraved*, ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven
 13/3 Thunderclaps, alle stijlen uit de hedendaagse muziek
 20/3 Muziektheater van Toon Vandevorst; Renate Arends (sopraan), Coen van 't Hof (trombone), Rob Hagen (slagwerk), n.t.b. (klarinet) en Carl Schuurbijs (geluid).
 & 21/3 Isak Goldschneider, jonge, veelbelovende componist
 22/5 Thunderclaps 'beestachtige' composities van studenten van het Koninklijk Conservatorium
 8/10 Etalage: *Kurtág - Blast*
 12/12 Adventures: adventstijd in het Haagse Korzo met muziekmachines, geluidsinstallaties, performances en een concert

Eindhoven **Theater Het Klein**
 8/10 Het Ammerlaans Septet een muziekproject van Gerard Ammerlaan en Jo Willems
 19/11 Ives Ensemble
 4/12 Slagwerkgroep Den Haag speelt het programma 'De Klap op de Drieklink'

Eindhoven **Catharinakerk**
 13/11 De Stichting Axes in Eindhoven organiseert een concert met werken voor orgel en klanksporen

Enschede **Muziekcentrum**
 13/2 Kees Wieringa & Polo de Haas
 23/4 Frances Uitti & Han de Vries

Groningen **De Oosterpoort**
 18/1 Pacific II: Nippon
 15/3 Pacific III: aandacht voor muziek uit de Westkust van de Verenigde Staten

Groningen **Grand Theatre**
 8/3 *We are all Depraved*, ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven
 10/10 Etalage: *Kurtág - Blast*
 27/11 Het Asko Ensemble: Helmut Oehring (D) en Iris ter Schiphorst (NL).

Haarlem **Refter Stadhuis**
 30/8 Yudo group: Marion von Tilzer, Ellen Dijkhuizen, Jeroen van Veen, Kees Wieringa

Maastricht **Bonnefantenmuseum**
 2/11 Lucy Shelton: sopraan, Helena Rasker: mezzosopraan, Janneke van der Meer: viool, Viola de Hoog: cello, Sarah Rotherberg: piano

Maastricht **Kumulús**
 6/3 *We are all Depraved*, ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven

Maastricht **Onze Lieve Vrouwe Basiek**
 6/9 Yudo group: Marion von Tilzer, Ellen Dijkhuizen, Jeroen van Veen, Kees Wieringa

Paul Termos

EINDHOVEN DAGBLAD
 Opplage : 133.020
 Datum : 230996

Axes maakt zich sterk voor nieuwe muziek in Eindhoven

Door Johan Buis

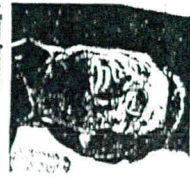
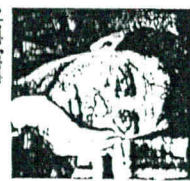
Een nieuwe Eindhovense stichting maakt zich sterk voor het uitvoeren van kerkschiedkundig repertoire in de stad. Axes, zoals de stichting is genoemd, moet te zijner tijd een vaste basis krijgen in de Eindhovense kerkelijke muziekwereld.

De stichting, die wordt geleid door de Eindhovense organist en klankspoorcomponist Gerard Ammerlaan, heeft alvast een aantal schiedkundig repertoire op het programma. Het eerste concert zal worden gegeven op zaterdag 13 november in de kerk van de Sint-Elisabethkerk. Het concert wordt georganiseerd door de Stichting Axes in samenwerking met de Eindhovense kerkelijke muziekwereld.

De Stichting Axes is een initiatief van Gerard Ammerlaan en Jo Willems. Het doel van de stichting is om de kerkelijke muziekwereld in Eindhoven te versterken en te vernieuwen. Het repertoire zal bestaan uit werken van bekende en minder bekende componisten.

De eerste concerten zullen worden gegeven in de kerk van de Sint-Elisabethkerk. Het eerste concert zal worden gegeven op zaterdag 13 november. Het concert wordt georganiseerd door de Stichting Axes in samenwerking met de Eindhovense kerkelijke muziekwereld.

De Stichting Axes is een initiatief van Gerard Ammerlaan en Jo Willems. Het doel van de stichting is om de kerkelijke muziekwereld in Eindhoven te versterken en te vernieuwen. Het repertoire zal bestaan uit werken van bekende en minder bekende componisten.

• Lieve Schied
 Het repertoire van de Stichting Axes zal bestaan uit werken van bekende en minder bekende componisten. Het eerste concert zal worden gegeven op zaterdag 13 november in de kerk van de Sint-Elisabethkerk.

• Kerk Schied
 Het repertoire van de Stichting Axes zal bestaan uit werken van bekende en minder bekende componisten. Het eerste concert zal worden gegeven op zaterdag 13 november in de kerk van de Sint-Elisabethkerk.

Wegens geldgebrek dit jaar geen Salon J.S. Bach

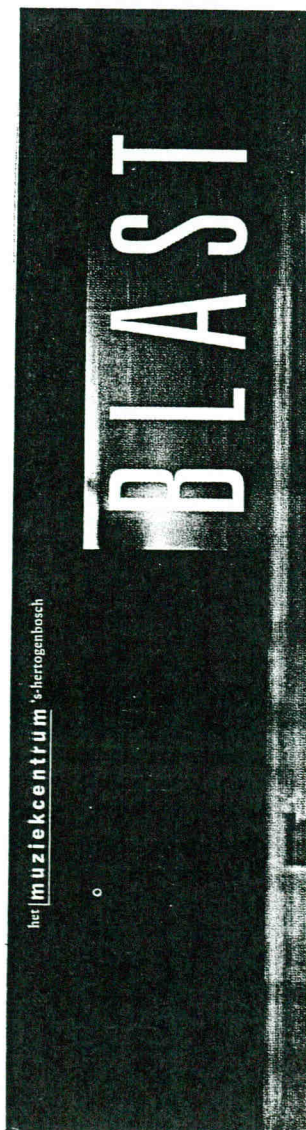
door Ernst Jan Rozendaal

MIDDELBURG - De Stichting Nieuwe Muziek Zeeland organiseert dit jaar geen Salon J.S. Bach. Het was de laatste jaren raditie geworden om in de tijd rond Pasen in de Kloveniersdoelen in Middelburg een aantal concerten te organiseren met werk van moderne componisten die teruggrijpen op het oeuvre van Johann Sebastian Bach, of juist met hedendaagse uitvoeringen van diens barokke composities. Maar vanwege de bezuinigingen op de provinciale subsidie ziet de Stichting Nieuwe Muziek zich genoodzaakt een aantal geplande concerten te schrappen.

Met ingang van dit jaar krijgt Nieuwe Muziek jaarlijks 45.000 gulden minder subsidie van de provincie. Volgens directeur A van 't Veer van Nieuwe Muziek was hij daardoor gedwongen zeker vijf grote evenementen in het kader van de Bachsalon, en daarmee dus het hele festival, af te zeggen. Het gaat onder meer om pianoconcerten van Joanna MacGregor en Geoffrey Douglas Madge en een uitvoering van liederen van componist Olivier Messiaen, die negentig jaar gg-

leden werd geboren. Of de Bachsalon volgend jaar weer terugkeert, staat nog te bezien. De Stichting Nieuwe Muziek kan via het aanvragen van projectsubsidies een deel van de bezuinigingen compenseren, maar Van 't Veer ziet daartoe weinig mogelijkheden. „Wij hebben de afgelopen jaren de bureauroosten enorm weten te drukken. Ik werk hier alleen. Nu wordt in de evenementen gesneden en kan ik weer geld erbij sprokkelen door per project subsidie aan te vragen. Maar daarvoor ontbreekt hier nu juist de mankracht.”

In het totale jaarprogramma zijn als gevolg van de verlaagde subsidie zo'n vijftien concerten in de Kloveniersdoelen geannuleerd, aldus Van 't Veer.

Maastricht	St.Janskerk
8/11	het Walter Feddema Ensemble
Maastricht	Stichting Intro
9/10	Etalage: <i>Kurtág - Blast</i>
Maastricht	Theater a/h Vrijthof
27/11	Musici van de conservatoria van Antwerpen, Gent, Tilburg en Maastricht
Middelburg	Kloveniersdoelen
21/2	Kyoko Hashimoto, piano
28/3	Pianist Marcel Worms met voor hem geschreven Blues
14/11	Odyssey strijkkwartet en Ensemble Multifoon met <i>Gongs and Strings</i>
Nijmegen	Galerie Marzee
18/1	Conjunto Iberico o.l.v. Elias Arizcuren
1/3	Frances Marie Uitti & Tomoko Mukaiyama
5/4	Bart Sneemann Solo
11/10	Guy Livingston speelt <i>Makrokosmos</i> van George Crumb
15/11	Harry Sparnaay
13/12	Het Rosa Ensemble: Theo Bodewits (accordeon), Daniel Cross (slagwerk), Karlijn Scheepers (saxofoon), Anette de Rozario (sopraan).
Nijmegen	Politiek/cultureelcentrum O'42
4/3	<i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven
25/10	Slagwerkkwartet Kwartslag
18/11	'De Ereprijs
29/11	longen en tongen: hollandse winden; Dirk Luijmes harmonium
2/12	<i>DODD</i> is een dwerg-opera van Guus Janssen en Friso Haverkamp
15/12	het Maarten Altena Ensemble
11/10	Etalage: <i>Kurtág - Blast</i>
Rotterdam	De Doelen
22/3	Jan Boermans <i>Ruïne</i> première
Rotterdam	Lantaren/Venster
14/10	Jeffrey Kowalkowski en Marco Ciciliani
11/11	Slagwerker Arnold Marinissen met John Snijders (piano), Jannie Pranger (sopraan) Stefan Meier (slagwerk), Tjeerd Oostendorp (tuba).
2/12	Ensemble Igitur, bestaande uit Paul de Jong, Reinier van Houdt (piano) en Tatiana Koleva (slagwerk)
Rotterdam	Nighttown
30/1	De avond van Daniel Graber; installaties met de groep Digiater
Rotterdam	Zaal De Unie
5/3	<i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven
12/3	De avond van Michel van der Aa
Tilburg	Paradox
23/1	Bik Bent Braam
Tilburg	De Vorst
7/10	Etalage: <i>Kurtág - Blast</i>
Utrecht	Huis aan de Werf
1/2	Ives Ensemble; Programma <i>Kammerkonzerte 1</i>
8/2	Cor Fuhler Trio, slagwerkveteraan Han Bennink en contrabassist Wilbert de Joode.
15/2	Structuur of stom toeval?
28/2	<i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven
8/3	Anne La Berge, Rajesh Mehta e.a. felle percussieve stijl

- 22/3 Muziektheater van Toon Vandevorst
 29/3 Het Belgische muziektheatergezelschap Walpurgis
 5/4 Combustion Chamber o.l.v. Rutger van Leyden
 12/4 Konink & Andriessen, *slagwerkduo*
 1/11 *DODD* is een dwerg-opera van Guus Janssen en Friso Haverkamp
 8/11 Etalage: *Kurtág - Blast*
 22/11 Palinckx-quartet met het programma is getiteld The Next Generation
 10/12-20/12 *United Noise Toys*, muziekinstallatie/performance van Anne La Berge en Gert-Jan Prins
 13/12-24/12 - *Een wereld voorbij de luidspreker*, muziekinstallatie van Edwin van der Heide
 10/12 - *Kleine Was & The Big Shop*, performance van Alison Isadora en Jan-Bas Bollen
 12/12 - *Alles is er, maar wij blijven verlangen*, muziektheater van Walpurgis.
 12/12 - *Souvenirs entomologiques*, performance van Anne Wellmer en Boris Gerrets
 12/12 - *Sounds of the future*, performance van LOOS
 20/12 LOOS, Peter van Bergen, Gerard Bouwhuis, Huib Emmer, Patricio Wang, Johan Faber en Dennis Rudge
- Utrecht** **Kloostertuin**
 5/9 Yudo group: Marion von Tilzer, Ellen Dijkhuizen, Jeroen van Veen, Kees Wieringa
- Utrecht** **Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement**
 6/11 Theater Kikker presenteert *Studies for Player Piano, Part 2* van Conlon Nancarrow
- Utrecht** **Theater Kikker**
 9/1 Say no more, virtuele computermusic
 17/3 W.O.R.M. & BMB Con piano (Erik van Balen), klarinet (Hans Witteman), accordeon (Marion de Laat) en fluit (Dominy Clements)
 21/4 Utrechtse componisten en het werk van de nieuwste lichting 'sonologen'
 26/4 Rumor VIII Belgische pianist Daan Vandewalle en verder optredens van Fred Frith's
 Tense Serenity en Palinckx featuring René van Barneveld & D.J. Do Not Ask
 1/5 Microtonaliteit in oost en west trompettist Marco Blaauw en het Janhavi Jayaprakash Ensemble uit India
 19/5 Steve Martland Ensemble
- Utrecht** **Vredenburg**
 11/12 Utrecht String Quartet, Romain Bischoff, bariton en Hakon Austbo, piano
 Kamerorkest Utrechts Conservatorium, o.l.v. Ronald Hoogeveen
 Koor en Ensemble Nieuwe Muziek, Nederlands Theaterkoor, o.l.v. Huub Kerstens
 12/12 Rosa Ensemble m.m.v. Eva Koskinen, René Berman, Makiko Goto, Kees Wieringa
 nieuwe Nederlandse muziek voor piano en Vorsetzer.
 Radio Kamerorkest o.l.v. Peter Eötvös, m.m.v. Godelieve Schrama, harp, Walter van Hauwe, blokfluit, Paul Jeukendrup, elektronica
 13/12 Metropole Orkest, o.l.v. Lex Jasper
 Radio Symfonie Orkest, o.l.v. Micha Hamel, Tomoko Mukaiyama, piano, Anna Maria Dur, sopraan
- Velp** **Kunsthuis 13**
 1/2 Conjunto Iberico o.l.v. Elias Arizcuren
- Venlo** **Museum Van Bommel Van Dam**
 11/1 Conjunto Iberico o.l.v. Elias Arizcuren
 8/2 Eric Verbugt centraal. Uitvoerenden zijn Manon Heyne (sopraan), Jos Kamp (cello) en Leo van Tol (bas)klarinet).
 8/3 Schreck Ensemble
 25/10 Het Matty Niël Consort
 29/11 Monique Copper: Portret van een vriendschap
- Zwolle** **Conservatorium**
 9/9 Alan Thomas, gitaar concert/workshop

Utrecht, muziekstad
 thema Nederlandse Muziekdagen

De Nederlandse Muziekdagen - het enige jaarlijkse festival voor Nederlandse muziek - gaan morgen in Utrecht voor de tiende keer van start. Het evenement duurt tot zondag 13 december. Han Reiziger, centrale programmeur van dit jaar, verzon voor dit tweede iustrium het thema Utrecht, muziekstad. Hoevel, verzon... Het thema lag al een beetje klaar in de stad met haar rijke muziekhuizen en -verleden en haar vele actieve muziekorganisaties. Helemaal overeenkomstig de levendige koers waarmee Ton Hartsuiker vorig jaar bruisend inzette onder het motto: 'De Nederlandse Muziekdagen moeten veel meer een festival worden', kiest Reiziger voor een afwisselend en avontuurlijk programma waarin klassieke en niet-klassieke, oude en nieuwe Nederlandse muziek vier dagen lang naast elkaar klinken.

Deze tiende editie lijkt dan ook wel een vierdaags programma. Reiziger in Muziek, zoals we dat al jaren kennen van de zondagochtend tv-Reiziger. 'Je kunt jezelf toch niet verloochenen. De programmering van deze Muziekdagen weerspiegelt zeker mijn radioverleden en natuurlijk ook mijn tv-programma, waarin we ook luchtig heide oude muziek plaatsen naast de meest moderne en extreme muziek.' Zoals in eerdere jaren spelen de komende muziekdagen zich voornamelijk af in Muziekcentrum Vredenburg, maar dit jaar zijn ook nadrukkelijk andere locaties in de stad bij het feest betrokken. Naast de Pieterskerk, de Domtoren en de Domkerk, het centrum van de eerste muziekavond met onder meer een concert van Cappella Figuralis, doet Huis a/d Werf dit jaar voor het eerst mee met een aangepast programma. is Theater Kikker hoorbaar aanwezig in Hoog Catharijne, en brengt Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement (Buurkerk) Via Crucis van Gillis van Bergeijk. Het zijn juist die nieuwe locaties waar het ne-

Nederlandse Muziekdagen

venthema Muziek en Machine ruim aan bod komt. Maar Utrecht is niet alleen rijk aan fraaie muzieklocaties, de stad bood in het verleden en biedt nog steeds ook onderdak aan interessante componisten en musici. Aan de componist Willem Pijper, bijvoorbeeld, die begin jaren twintig kritieken schreef voor het toenmalige Utrechts Dagblad. Kritieken die hem de levenslange vijandschap opleverde van Jan van Gilse, dirigent van het Utrechts Stedelijk Orkest. Een beetje pesterig programmeert Reiziger werken van de aartsvijanden - ook Van Gilse componeerde - pal na elkaar in het slotconcert door het Radio Symfonie Orkest, zondagmiddag in Vredenburg.

Met Tristan Keuns, die tot aan zijn dood in 1996 hoofdvakdocent compositie was aan het Utrechts Conservatorium, had Reiziger een speciale band. Drie werken zijn van d'componist te horen, waaronder Sinfonia uit 1974 - een door Reiziger geïnitieerd, maar enigszins omstreden opdrachtwerk voor de Tristan opgeleverd, vertelt Reiziger. 'In hele dikke sneeuw hebben we toen op een kerkhof in Amersfoort een televisieportret van hem gemaakt. Dat klinkt wat wrang, nu hij twee jaar geleden gestorven is, maar hij wilde dat per se op dat kerkhof. Zoiets blijft je altijd bij. Het was er heel verstillend en, zo eindigt Sinfonia ook in de piano, bijna onhoorbaar. Ondanks het feit dat het voor grote bezetting blijft het doortrechting tot het bittere eind.' Bij de gebruikelijke premieres tijdens de Nederlandse Muziekdagen zitten natuurlijk ook werken van de jongste generatie Utrechtse componisten, onder wie Barbara Woolf, Paul Bruinen en Tjitze Vogel.

De Nederlandse Muziekdagen, 10 t/m 14 dec. Muziekcentrum Vredenburg, Pieterskerk, Domtoren, Domtoren, Huis a/d Werf, Museum van Speelklok tot Pierement, Winkelcentrum Hoog Catharijne. C productie van NPS-Radio, Stichting Landdaarn, Stichting Danemus en Vredenburg, Utrecht. De NPS-Radio zendt alle concerten uit via Radio 4. De meeste rechtstreeks, enkele op een later tijdstip. Voor informatie op internet: www.annemep.nl/nps

Op pagina 29 interviews met o.a. Willem Jets en Gij Henckens.

Anna Maria Dur

Israel		
20/6	Tel Aviv	Het ensemble The Israel Contemporary Players o.l.v. Zsolt Nagy
21/6	Jerusalem	en bariton Lieuwe Visser met Jeff Hamburg's <i>Kusters spreekt</i> .
Italië		
30/3+31/3	Mestre	'Die Michaels Trompeter' Marco Blaauw, Markus Stockhausen, Reggio Emilia Achim Gorsch en Andreas Adam
1/4	Padua	'Die Michaels Trompeter' Marco Blaauw, Markus Stockhausen, Achim Gorsch en Andreas Adam
29/4	Alessandria	opera productie door het Koninklijk Conservatorium van <i>Lettre de Cachet</i> van Hans Koolmees
Japan		
27/3	Osaka	In Symphony Hall door The Orchestra Osaka Symphoniker o.l.v. Tetsuji Honna met soliste Tomoko Mukaiyama
Mexico		
15/2	Mexico	tot 19/2 Theo Loevendie
6/3	Mexico	Concert Harry Sparnaay basklarinet
6/3	Mexico	Concert HET TRIO
7/3	Mexico	Concert Harrie Starreveld, fluit, René Eckhardt, piano
8/3	Mexico	Concert Harrie Starreveld fluit, René Eckhardt, piano
Oostenrijk		
29/8	Schwaz	Tijdens Avantgarde Schwaz'98 festival vergadering ECPNM en lezing door Henk Heuvelmans, Harry Sparnaay, bas klarinet
30/8	Schwaz	Harry Sparnaay, bas klarinet met ensemble
31/8	Schwaz	Muzyka Centrum Trio, Krakau, performance door Horst Rickels
Polen		
14/11	Krakow	tot 16/11 Installatie <i>Shadow Play</i> van Petra Dubach en Mario van Horrik en lezing/concert
10/12	Krakow	Peter-Jan Wagemans centraal in een project te Krakow. Doelen Kwartet zal o.a. zijn nieuw strijkkwartet spelen.
1/9-15/9	Radziejowice	Toek Numan aanwezig bij de zomercursus
17/2	Warschau	De Ereprijs
12/11	Warschau	tot 14/11 Ujazdowski Castle; Installatie ' <i>DioN.Y.sus</i> ' Scales' van Petra Dubach en Mario van Horriken lezing/concert
18/2+19/2	Wroclaw	De Ereprijs tijdens het festival Musica Polonica Nova te Wroclaw
Roemenië		
23/5	Boekarest	The International New Music Week, Het Nederlands Fluit Orkest o.l.v. Jorge Caryevschi
Rusland		
30/1	Moskou	Michel Marang, klarinet
21/5	Moskou	Tsjaikovski Conservatorium, Moscow Forum Festival: Het Trio, Harry Sparnaay (basklarinet), Harrie Starreveld (fluit) en René Eckhardt (piano)
22/5	Moskou	Rachmaninov zaal: Harry Sparnaay met het programma <i>Bassclarinet plus...</i>
23/5	Moskou	Tsjaikovski Conservatorium Rachmaninov zaal: Frances-Marie Uitti (cello) met het programma <i>Cello plus...</i>
23/5	Moskou	Tsjaikovski Conservatorium Rachmaninov zaal: Harry Sparnaay, Harrie Starreveld en FrancesMarie Uitti masterclasses
24/11	Moskou	Rachmaninov Zaal, Studio New Music Moscow tijdens het festival Kaleidoscope
Slovakije		
20/9	Bratislava	Soundscapes; Martien Groeneveld, xylofoon concert

Assessorato Cultura e Spettacolo
TONIOLO musica
 teatro

12ª Stagione di Concerti
 1997-98

Lunedì 30 Marzo '98 - ore 21
THE MICHAELTRUMPETERS
 (Le trombe dell'Arcangelo Michele)
 Quartetto di trombe

Ente, autonomo
 Teatro La Fenice

AMICI DELLA MUSICA DI MESTRE

CONSEJO NACIONAL PARA LA CULTURA Y LAS ARTES
 CENTRO NACIONAL DE LAS ARTES

V FESTIVAL Y CURSO INTERNACIONAL DE COMPOSICIÓN
FRANCO DONATONI
 México • 1998

Clase Magistral El clarinete bajo del siglo XX
 6 marzo, 11:00 horas

Concierto 1 Recital de Harry Sparnaay, clarinete bajo
 Obras de Franco Donatoni, Toy Yusa; Harry Sparnaay y Claudio Amorósini
 6 de marzo, 13:00 horas

Concierto 2 Het Trio, Holanda
 Obras de Jacques Fontyn, Theo Loevendie, Pierre Boulez, Franco Donatoni, André Boucourechiev, Toru Takemitsu, Wayne Siegel y Paolo Pizzetti
 Harrie Starreveld-flauta, Harry Sparnaay-clarinete bajo, René Eckhardt-piano
 6 marzo, 19:30 horas

Concierto 3 Het Trio, Holanda
 Obras de Lawrence Moss, Xu Shuya, Ton de Leeuw y Theo Loevendie
 Harrie Starreveld-flauta, René Eckhardt-piano
 7 marzo, 19:00 horas

Concierto 4 Het Trio, Holanda
 Obras de Stefano Scarami, Igor Stravinsky, Michele Taddei, Rodrigo Sigal, Peter Schat y Franco Donatoni
 Harrie Starreveld-flauta, René Eckhardt-piano
 8 marzo, 12:00 horas

6 al 8 de marzo
 Auditorio Blas Galindo
 teléfono: 4210 45 09
 E-mail: cncg@ccg.gob.mx

Martien Groeneveld

DOMINGO 10 DE MARZO DE 1998

Dijous 23 d'Abril de 1998, a l'Auditori del CCCB

Hot Link II: GATES

21.30h.

Xerrada amb els músics

Concert Hot Link II: GATES

22.00h.

Concert

Composicions i estructures d'improvissació per a:
flautes · clarinet soprano · clarinet baix · clarinet contrabaix
saxo tenor · piano · electrònica

Anne La Berge • flautes

Peter van Bergen • saxo tenor • clarinet contrabaix

Henk Bakker • clarinet soprano • clarinet baix

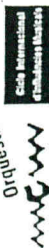
Gerard van Dongen • piano • electrònica

Una producció de Gerard van Dongen

iviii

Centre de Cultura Contemporània
de Barcelona

Orquestra del Caos

"Krachtgever" van Peter Bosch en Simone Simons

Spanje

- 3/4 Barcelona "Ciclo Internacional de Influencias Musicales".
Wiek Hijmans (elektrische gitaar)
- 23/4 Barcelona "Ciclo Internacional de Influencias Musicales"
Het ensemble Gates (Gerard van Dongen, piano; Henk Bakker
basklarinet; Anne La Berge fluit; Peter van Bergen saxofoon,
contrabasklarinet)
- 18/4 Granada "Jornadas de Musica Contemporanea" FrancesMarie Uitti (cello)
- 20/4 Madrid FrancesMarie Uitti (cello)
- 2/8 Morella Trio Sekwanza and Marta Fiol
- 29/3 Segovia Wiek Hijmans (elektrische gitaar) maakt een tournee door
Spanje: "V Jornadas de Musica del Siglo XX"
- 21/4 Valencia ENSEMS Festival. FrancesMarie Uitti (cello)
- 26/4 Valencia ENSEMS Festival; ensemble Gates (Gerard van Dongen piano;
Henk Bakker, basklarinet; Anne La Berge, fluit; Peter van Bergen,
saxofoon, contrabasklarinet)

Taiwan

- 5/3 Taipei Music Taipei 1998 Composition Contest, die door de ISCM

USA

- 29/4 Bennington College en het Dartmouth College; Trombonist/componist
James Fulkerson
- 6/5 Chicago Northwestern University Richard Rijnvos; lezing
- 7/5 Evanston het Forward Ensemble met drie werken van Rijnvos
- 28/4 New York de Hofstra University, Marcel Worms (piano) met het programma
Piet Mondriaan en de Muziek van zijn Tijd
- 29/4 Wayne de William Paterson University; Marcel Worms met
New Bluesprogramma;
- 5/6-12/6 Washington University; lezingen Robin de Raaff

Zwitserland

- 15/10 Basel Kaskadenkondensator tot -15/11 De muziekinstallatie
"Krachtgever" van Peter Bosch en Simone Simons
- 16/5 Fribourg Kontext ensemble
- 17/5 Basel Kontext ensemble

GELDERLANDEK
Opisage : 187.744
Datum : 020398

Raspaardje geeft vleugel er echt van langs

Gekhoorde: Praedictaal van zondag in het Museum voor Moderne Kunst in Arnhem. Solist: Tomoko Mukaiyama, piano. Werken van: John Zorn, Charles Ives, Sergei Zagny, Haruki Hiraku, William Bolcom en Frederic Rzewski.

Het is de bedoeling van de Japanse pianiste Tomoko Mukaiyama om zichzelf te redden op elektronische muziek. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Uitdagend
Het begon van het recital met XV van de Amerikaanse pianist Frederic Rzewski. Een heel bijzondere voorzet, want waar je je alleen afvraagt of al die vleugels het ook zullen uitbouden. In ieder geval kreeg de New Yorkse zonnepanellengedrukte muziek een heel ander karakter.

Huib Emmer

1/3	Arnhem	Museum voor Moderne Kunst	Tomoko Mukaiyama William Bolcom <i>Hymne à l'amour</i> Charles Ives <i>Celestial Railroad</i> John Zorn <i>XIV</i> Frederic Rzewski <i>Winnboro Cotton Mill Blues</i> Sergei Zagny <i>Piece nr.2</i> Hiraku Hayashi <i>Tiichi Diiru Jinjin</i>
1/3	Nijmegen	Galerie Marzee	Frances Marie Uitti & Tomoko Mukaiyama Toshi Ichianagi <i>Patayahar Event</i> Iannis Xenakis <i>Paille en le Vent</i> William Bolcom <i>Hymne à l'amour</i> Earle Brown <i>November 1952</i> Iannis Xenakis <i>Kottos</i> Frances-Marie Uitti <i>Something I never did</i> Morton Feldman <i>Duration 3</i>
3/3	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant	Tomoko Mukaiyama & Frances Uitti & Jannie Pranger Frederic Rzewski <i>Winnboro Cotton Mill Blues</i> György Kurtág <i>Attila József fragments op.20</i> Karen Tanaka <i>Sons of Songs</i> Atsuhiko Gondai <i>Rosario</i>
4-24/3	Lyon	Frankrijk	"Musiques en Scène" installatie van Paul Panhuysen en een lezing tijdens het symposium "Musique & Arts Plastiques" dat op 20 en 21 maart gehouden wordt. <i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven. De gesproken teksten van Ken Hollings en de elektronische muziek van Huib Emmer worden gecombineerd met felle videobeelden die samen een <i>monsternovie of the mind</i> vormen.
4/3	Nijmegen	O'42	<i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven. De gesproken teksten van Ken Hollings en de elektronische muziek van Huib Emmer worden gecombineerd met felle videobeelden die samen een <i>monsternovie of the mind</i> vormen.
5/3	Rotterdam	Zaal De Unie	<i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven. De gesproken teksten van Ken Hollings en de elektronische muziek van Huib Emmer worden gecombineerd met felle videobeelden die samen een <i>monsternovie of the mind</i> vormen.
5/3	Taipei	Taiwan	Music Taipei 1998 Composition Contest, die door de ISCM Taiwan Section georganiseerd wordt. Concerten met werken van de juryleden o.a. Theo Verbey's "Hommage" (voor fluit)
6/3	Maastricht	Kumulus	<i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven. De gesproken teksten van Ken Hollings en de elektronische muziek van Huib Emmer worden gecombineerd met felle videobeelden die samen een <i>monsternovie of the mind</i> vormen.
6/3	Mexico	Mexico	Concert Harry Sparnaay basklarinet Franco Donatoni <i>Soft</i> Theo Loevendie <i>Aulos</i> Yoji Yuasa <i>Bass clarinet solitude</i> Claudio Ambrosini <i>Capriccio</i>
6/3	Mexico	Mexico	Concert HET TRIO Jacqueline Fontijn <i>Meglio tardi</i> (1994) Theo Loevendie <i>Duo for bassclarinet</i> (1988) Pierre Boulez <i>5 delen uit Douze Notations</i> (1945) Franco Donatoni <i>Het</i> (1990) André Boucourechliev <i>Tombeau</i> (1974) Toru Takemitsu <i>Voice</i> (1971) Wayne Siegel <i>Jackdaw</i> (1996) Paolo Pizzetti <i>Il volto della notte</i> (1987)
7/3	Den Haag	Korzo Theater	<i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven. De gesproken teksten van Ken Hollings en de elektronische muziek van Huib Emmer worden gecombineerd met felle videobeelden die samen een <i>monsternovie of the mind</i> vormen.
7/3	Mexico	Mexico	Concert Harrie Starreveld, fluit, Rene Eckhardt, piano L. Moss <i>Into the woods</i> (1996) Xu Shuya <i>Lary 2</i> (1991) Ton de Leeuw <i>Les Adieux</i> (1989) Theo Loevendie <i>On the train</i> (1991) Theo Loevendie <i>Strides</i> (1996)
8/3	Groningen	Grand Theatre	Ook Later die dag nog herhaald op de Nederlandse Ambassade <i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven. De gesproken teksten van Ken Hollings en de elektronische muziek van Huib Emmer worden gecombineerd met felle videobeelden die samen een <i>monsternovie of the mind</i> vormen.

8/3	Mexico	Mexico	Concert Harrie Starreveld fluit, René Eckhardt, piano Stefano Scarani <i>Crisalidi</i> (1994) Luca Cori <i>Perpetuum Mobile</i> (1991) Rodrigo Sigal <i>Babel</i> (1997) Igor Strawinsky <i>Serenade</i> (1925) Peter Schat <i>Anathema</i> (1969) Franco Donatoni <i>Fili</i> (1981)
8/3	Utrecht	Huis aan de Werf	Anne La Berge, Rajesh Mehta e.a. felle percussieve stijl van fluitiste Anne La Berge, het poëtische trompetspel van Rajesh Mehta, de virtuoze capriolen van trombonist Joost Buis en de medogenoze klappen van Katrien Ex. Improvisatie in zijn meest authentieke vorm.
8/3	Venlo	Museum Van Bommel Van Dam	Schreck Ensemble Ton de Leeuw <i>Mountains</i> Jean-Claude Risset <i>L'autre face</i> Richard Karpen <i>Il Nome</i> Marc van Vught <i>And then there were three</i> Luigi Nono <i>La fabbrica illuminata</i>
12/3	Amsterdam	Beurs van Berlage	de Aga Zaal, het pianoconcert <i>Stundenbuch</i> van Hans Otte
12/3	Rotterdam	Zaal De Unie	De avond van Michel van der Aa werken van Kagel, Scheffer/Wagenaar, en een aantal werken van Van der Aa waaronder de première van <i>Masker</i> en een nieuwe choreografie op <i>Oog</i> .
13/3	Alkmaar	Provadja Theater	Kees Wieringa, René Berman, Judith Mok <i>Vanita</i> , solocantate voor sopraan, cello en piano van Salvatore Sciarrino. Het is een stilleven in één acte, een wonder van subtiliteit en beeldingskracht. Daarnaast worden ook de <i>Four Songs</i> van Morton Feldman en <i>May this Bliss Never End</i> van Jacob ter Veldhuis ten gehore gebracht
13/3	Den Haag	Korzo Theater	Thunderclaps, alle stijlen uit de hedendaagse muziek gaan als in een caleidoscoop gaan voorbij.
15/3	Den Bosch	Theater BIS	<i>We are all Depraved</i> , ofwel: W.A.A.D., ofwel: Wij Zijn Allen Verdorven De gesproken teksten van Ken Hollings en de elektronische muziek van Huib Emmer worden gecombineerd met felle videobeelden die samen een <i>monstermovie of the mind</i> vormen.
15/3	Groningen	De Oosterpoort	Pacific III: West Coast. aandacht voor muziek uit de Westkust van de Verenigde Staten, waarvoor een keur van topmusici speciaal uit dit gebied naar Groningen komt. Muziek van uiteenlopende stijlen wordt uitgebreid gepresenteerd.
16/3	Amsterdam	Gaudeamus	<i>HochTonRaum</i> , een installatie die Hans Otte maakte in 1988, waarbij 8 kleine, speciaal ontworpen aan het plafond hangende hogetoonspeakers de hoofdrol spelen. Bij de opening gaf Otte een korte lezing.
17/3	Utrecht	Theater Kikker	W.O.R.M. & BMB Con Het Haagse W.O.R.M. lijkt met een bezetting van piano (Erik van Balen), klarinet (Hans Witteman), accordeon (Marion de Laat) en fluit (Dominy Clements) veel op een conventioneel kamerensemble. De twee componisten (De Laat en Clements) schuwen traditionele opvattingen omtrent compositie niet, maar gaan ook het experiment geenszins uit de weg
20/3	Bergen	Ruïnekerk	Guus Janssen Trio bestaat uit Guus Janssen (piano), Ernst Glerum (contrabas) en Wim Janssen (slagwerk): composities van Guus Janssen
20/3 & 21/3	Den Haag	Korzo Theater	
22/3	Utrecht	Huis aan de Werf	Renate Arends (sopraan), Coen van 't Hof (trombone), Rob Hagen (slagwerk), n.t.b. (klarinet) en Carl Schuurbijs (geluid). Toon Vandervorst's nieuwe versie van <i>een Stukje Angst en Pijn</i> naar Paul van Ostaijen, <i>Broertje Dood</i>
22/3	Rotterdam	De Doelen	Jan Boermans <i>Ruïne</i> première
27/3	Japan	Osaka	In Symphony Hall door The Orchestra Osaka Symphoniker o.l.v. Tetsuji Honna met soliste Tomoko Mukaiyama Willem Jeths nieuwe pianoconcert <i>Fas / Nefas</i>
27/3	Amsterdam	De IJsbreker	Pauline Post en Nora Mulder premières van Richard Ayres, Eric de Clercq en Maarten van Norden, reprises van Ron Ford, Huba de Graaff en Amílcar Vasques Dias, en een eigen versie van Cornelius Cardews <i>Solo with Accompaniment</i> .
28/3	Amsterdam	Stedelijk Museum	pianist Guy Livingstone, 60 Seconds" werken van Roger Kleier, Annie Gosfield, Victor Ekimovsky, Barbara Engel, Sergio Pallante, Atsushi Yoshinaka e.v.a.

Rajesh Mehta

West Coast-muziek met Haags accent

MUZEIK

West-Coast-marathon: 15 maart, De Oosterpoort, Groningen.

Als je het programmablad van de Stichting Prime moet geloven zijn de exotische invloeden van over de Stille Oceaan binnen komen waaien in de muziek van Amerikaanse componisten als Harry Partch, Henry Cowell en Robert Erickson. Zo'n vaart loopt het niet, maar na de West-Coast-marathon waarmee Prime zondag in De Oosterpoort in Groningen een minifestival met de titel *Pacific III* afsloot is het wel duidelijk dat in het muziekleven van Californië en omstreken een andere geest heerst dan in het nuchtere Oosten.

Spiritueler? Experimenteler? Zweverige? De dertig jaar oude hit *California Dreaming*, die aan het slot van de marathon even opdook, was niet het eerste stuk dat eraan herinnerde dat de West-Coast destijds de bakermat van *flower-power* was.

De gepresenteerde mix van compositie, improvisatie en performances had zeker iets onbetwistens en soms ook wel iets van huisvuil – al kan huisvuil soms iets heel bijzonders opleveren. Dat was te zien in een filmpje over de in 1974 overleden componist Harry Partch en zijn schitterende arsenaal aan zelfgebouwde muziekinstrumenten.

Ook zo'n knutselaar was de vorig jaar leeftijd overleden Robert Erickson, schepper van een uit frisdrankblikjes opgebouwd *noise-gang*. Erickson nam in dit festival de positie van centrale componist in. De marathon bevatte vier van zijn composities uit de jaren '70-'80, die opvielen door hun onmiskenbare grondtonigheid.

Bij Erickson zoemen de tonen vrijwel onophoudelijk rond om het soms even verzwegen, maar daarom niet minder alomtegenwoordige interval van de kwint. Dit doedelzak-effect is simpel en in handen van mindere componisten meestal goedkoop, maar Erickson ontzuiselt deze beperkte materie een bij vlagen verrassende rijkdom.

De uitvoeringen door het Odyssey Strijkkwartet en een gezelschap merendeels uit het Nieuw Ensemble afkomstige musici deden die kwaliteiten alle eer aan.

Ericksons muziek is intuïtief, maar niet naïef, en met zijn welluidende, vaak bezwerende karakter weer van deze tijd. In drie vroege pianowerkjes van Henry Cowell, de uitvinder van de 'cluster', demonstreerde pianist Chris Brown dat de componist met dit ellebogenwerk wel degelijk geraffineerde resultaten wist te bereiken. Ook de andere partituren op het programma waren alle van de hand van 'oude meesters' als Henry Brant en Lou Harrison.

De jongere westkust-componisten doen het zonder geschreven noten. Ze bedienen zich van theatrale elementen, elektronica en improvisatie en daarmee blijven hun verkenningen niet beperkt tot de klank alleen. Helaas is de muzikale substantie van hun werk zelden evenredig aan de inventiviteit van hun ideeën.

Zo bedient slagwerker Tom Nunn zich van een *electroacoustic percussion board*, een optienbestand, met metalen stangen en veren beslagen paneel, maar de gecomputeriseerde klankvermenigvuldigingen die hij produceert hebben in muzikaal opzicht de onbenulligheid van een echo-machine.

De enige *performance* die dankzij een doelmatig gebruik van tijd en technische middelen boven doe-het-zelf-niveau uitsteeg, was *Hunting Crows* van Bob Ostertag en Richard Board, waarin de bewegingen die de speler met verschillende objecten maakt per videocamera en computer vertaald worden in licht en geluid.

Ook de *cross-over* tussen jazz, pop en geschreven noten waarmee de Gene Carl Band de marathon afsloot zit strak in het pak. Carl mag dan afkomstig zijn van de westkust, hij woont al zijn halve leven in Nederland.

Het is dan ook niet verbandend dat zelfs in de zoete akkoorden van zijn Beach Boys-arrangementen een Haags accent doorklinkt.

Frits van der Waaij

Pauline Post en Nora Mulder

Marcel Worms

Projecte d'intercanvi entre Holanda, Catalunya i Alemanya

CICLE INTERNACIONAL D'INFLUÈNCIES MUSICALS

Barcelona, del 2 al 25 d'abril '98

La PART HOLLANDA

Prus rebuts per a estudiant

Wiek Hijmans: guitarra elèctrica

Gates

Projecte de música electroacústica de Lluís van Lierop

El Cicle Internacional d'Influències Musicals té l'objectiu d'afavorir un intercanvi cultural i musical entre artistes i públics de diferents països.

Henk Pijsenburg

28/3	Middelburg	Kloveniersdoelen	Pianist Marcel Worms een aantal componisten uit diverse landen heeft een Blues voor hem geschreven.
29/3	Spanje	Segovia	Wiek Hijmans (elektrische gitaar) maakt een tournee door Spanje: "V Jornadas de Musica del Siglo XX" Naast werken van Gudmundsen, Vigeland, Babbitt en Cleary speelt hij <i>Nastay</i> van Jan-Bas Bollen, <i>Language</i> van Maarten Altena en <i>Up</i> van Wiek Hijmans.
29/3	Utrecht	Huis aan de Werf	Het Belgische muziektheatergezelschap Walpurgis presenteert de voorstelling <i>Nooit meer slapen</i> naar teksten van Elvis Peeters.
30/3 31/3	Italië	Mestre en Reggio Emilia	'Die Michaels Trompeter' (Marco Blaauw, Markus Stockhausen, Achim Gorsch en Andreas Adam) spelen een programma voor 4 trompetten, met o.a.: Otto Ketting <i>Intrada</i> Theo Loevendie <i>Que passa en la calle?</i> Daan Manneke <i>Soyons plus vite...</i> en werken van Karlheinz Stockhausen, Mauricio Kagel, Arvo Pärt en Sofia Goebaidoelina.
1/4	Frankrijk	Strasbourg	Monique Copper speelt o.a. Jacques Bank
1/4	Italië	Padua	'Die Michaels Trompeter' (Marco Blaauw, Markus Stockhausen, Achim Gorsch en Andreas Adam) spelen een programma voor 4 trompetten, met o.a.: Otto Ketting <i>Intrada</i> Theo Loevendie <i>Que passa en la calle?</i> Daan Manneke <i>Soyons plus vite...</i> en werken van Karlheinz Stockhausen, Mauricio Kagel, Arvo Pärt en Sofia Goebaidoelina.
2/4	Den Bosch	Synagoge	Palinckx Onder sarcastische titels als <i>Look what they have done to my jeans</i> , een stuk over genetische manipulatie, gaan stukken schuil waarin ritme en melodie hand in hand gaan, waarin smartelijke zanglijnen door een spaarzame begeleiding een extra dimensie krijgen en waarin ten slotte de samengebalde energie eruptief naar buiten komt.
3+4/4	Frankrijk	Parijs	tijdens de muziekbeurs Musicora een symposium plaats "Composing Europe". Voor Nederland schrijft Klaas de Vries een werk voor het Nationaal Jeugd Orkest.
3/4	Spanje	Barcelona	"Ciclo Internacional de Influencias Musicales". Wiek Hijmans (elektrische gitaar) Naast werken van Gudmundsen, Vigeland, Babbitt en Cleary speelt hij <i>Nastay</i> van JanBas Bollen, <i>Language</i> van Maarten Altena en <i>Up</i> van Wiek Hijmans.
4/4	Amsterdam	Stedelijk Museum	BeeldConcert 98 slagwerkster Fredrike de Winter als uitvoerend kunstenaar. Er wordt gebruik gemaakt van dia's, objecten en tape, met slagwerkmuziek. De componisten voor dit project zijn Maud Sauer, René Uijlenhoet, Enrique Raxach en Roderik de Man; de beeldende kunstenaars met wie zij samenwerken zijn respectievelijk Kees Bierman, Nora Hooijer, Agnes Roothaan en Trouw Wilmink.
5/4	Utrecht	Huis aan de Werf	Combustion Chamber <i>Toekomstmuziek</i> staat het Combustion Chamber ensemble onder leiding van vaste dirigent Rutger van Leyden Lars Mulder <i>Vier</i> D. Andrikopoulos <i>Versus Volante</i> Ana Mihajlovic <i>Full Auto ShutOff</i> Toek Numan <i>Burnout</i> Michel van der Aa <i>Span</i> Mayke Nas <i>Het druk vervoer van stilte</i> Keyla Orozco <i>Extremes</i> John Kostrud <i>Glup</i>
5/4	Nijmegen	Galerie Marzee	Bart Smeemann Solo, werken van Louis Andriessen, Luciano Berio, Benjamin Britten en nieuwe composities van Simon Burgers en Calliope Triopaki
5/4	Den Bosch	Theater BIS	Nederland: Fluitorkest o L.v. Jorge Cayreva en Schmittke, Steve Reich en ook Otto Ketting, Enrique Raxach, Henk van Dijk, Wil Fama en Jeff Hamburg schreven werk voor uitgebreid fluitensemble
10/4	Den Haag	Korzo Theater	Erik Godda luider, jonge, veelbelovende componist, die op uitnodiging van Korzo in april een muziekproject maakte
11/4	Amsterdam	Stedelijk Museum	Konink & Pijsenburg Hitomi Kane-ko <i>Espece/Brume</i>

			Frank Denyer	<i>The hanged Fiddler</i>
			Keiki Harada	<i>labyrinth IV</i>
			Chiel Meijering	<i>Discharge</i>
12/4	Utrecht	Huis aan de Werf	Konink & Andriessen	
			Hitomi Kaneko	<i>Espace/Brume</i>
			Frank Denyer	<i>The hanged Fiddler</i>
			Keiki Harada	<i>labyrinth IV</i>
			Chiel Meijering	<i>Discharge</i>
16/4	Den Bosch	Synagoge	Industrie in de muziek	
			Willem Breuker Kollektief en de Slagwerkgroep Den Haag	
			Arthur Honeggers	<i>Pacific</i>
			George Antheil	<i>A Jazz Symphony (1925)</i>
			Alexander Mosolov	<i>Zavod (De Ijzergieterij)</i>
			Edgard Varèse	<i>Ionisation</i>
16/4	Duitsland	Münster	Het ensemble ELECTRA (Tatiana Koleva slagwerk; Sinje Kiel sopraan; Ina Wiczorek blokfluit; Monica Germino, viool)	
			Calliope Tsoupaki	<i>Sappho Teras</i>
			Joep Straesser	<i>Points of Contact</i>
			Joanne Metcalf	<i>Deux-pieces</i>
			Ron Ford	<i>Piangono al pianger mio</i>
			Joseph Schwanter	<i>Velocities (moto perpetuo)</i>
			Piotr Klimek	<i>Kantata o Aniolach</i>
17/4	Duitsland	Dortmund	Het ensemble ELECTRA zie boven	
17/4	Apeldoorn	Cultureel Centrum	Gigant: De Erepreis	
17/4	Engeland	Manchester	ISCM Wereldmuziekdagen	
			BBC Philharmonic o.l.v. Peter Maxwell Davies	
			Jan Rokus van Rosendaal	<i>Windows</i>
18/4	Amsterdam	Stedelijk Museum	Pianist Marcel Worms houdt zich al geruime tijd bezig met het modernklassieke repertoire, dat door de jazz beïnvloed is. Marcel Worms speelt drie premières: ...says Keith Jarret van Peter van Onna, <i>Out of the clear blue sky</i> van David Little en ...a husky fifenote blew van de Bulgaarse componist Georgi Arnaudov.	
18/4	Alkmaar	Provadja Theater	Het Amsterdams Kwintet	
			Toek Numan	<i>Tovertuin</i>
			Toru Takemitsu	<i>Voice</i>
			Robin de Raaff	<i>Contradictie III</i>
			Kaija Saariaho	<i>Adjö</i>
			Daan Manneke	<i>Vonjmem</i>
			Gerrad Beljon	<i>Aroma</i>
			Ketty Nez	<i>Sanglots</i>
18/4	Spanje	Granada	"Jornadas de Musica Contemporanea" Frances-Marie Uitti (cello) eigen werk en werken van o.a. Giacinto Scelsi en Ton de Leeuw	
19/4	Den Bosch	Theater BIS	Orkest De Volharding o.l.v. Jurjen Hempel gloednieuwe werken van Notenkrakers van het eerste uur Louis Andriessen, Theo Loevendie, Peter Schat, Bernard van Beurden en Willem van Manen	
20/4	Spanje	Madrid	Frances-Marie Uitti (cello) eigen werk en werken van o.a. Giacinto Scelsi en Ton de Leeuw	
20/4	Engeland	Manchester	ISCM Wereldmuziekdagen	
			RNCM Symphony Orchestra o.l.v. Elgar Howarth	
			Louis Andriessen	<i>Tao (de Weg)</i>
21/4	Spanje	Valencia	ENSEMS Festival. Frances-Marie Uitti (cello) eigen werk en werken van o.a. Giacinto Scelsi en Ton de Leeuw.	
21/4	Utrecht	Theater Kikker	Utrechtse componisten; werken uit de periode dat het roemruchte instituut voor Sonologie nog aan de Plompetorengracht was gevestigd en elektronische muziek slechts te maken was met peperdure, nauwelijks beschikbare apparatuur. en het werk van de nieuwste lichting 'sonologen'	
23/4	Spanje	Barcelona	"Ciclo Internacional de Influencias Musicales"	
			Het ensemble Gates (Gerard van Dongen, piano; Henk Bakker basklarinet; Anne La Berge fluit; Peter van Bergen saxofoon, contrabasklarinet)	
23/4	Enschede	Muziekcentrum	Frances Uitti & Han de Vries	
			werken van Giacinto Scelsi, György Kurtág, Calliope Tsoupaki, Louis Andriessen, Bruno Maderna en John Cage	
23/4	Engeland	Manchester	ISCM Wereldmuziekdagen, Chetham's Contemporary Music Ensemble o.l.v. Jeremy Pike, mmv Nellie Seng piano, Jonathan Woodruffe saxofoon, Julian Wolstencroft slagwerk	
			Guus Janssen	<i>Verstelwerk</i>
23/4	Engeland	Manchester	ISCM Wereldmuziekdagen; Apollo Saxophone Quartet	
			Tristan Keuris	<i>Quartet</i>

Vitaal slotconcert Composers Meeting

Young Composers Meeting. Slotconcert door De Erepreis met werk van de deelnemers. Gehoord: 27/2 Hutz dar Schoone Kunsten APELDOORN.

„Een componist zoekt zijn weg tussen het oplossen van muzikale problemen en het nemen van risico's", zei Louis Andriessen aan het slot van de vierde Young Composers Meeting. Namens mede-juryleden Barrett en Huber verklaarde hij dat de Engelsman Sam Hayden (29) daar met zijn stuk 'Remembering' het beste in was geslaagd. Aan Hayden dus de taak om volgend jaar met een nieuw werk voor de dag te komen. Prijsuitreiking en de uitkomst van de beraadslagingen van de jury vormden het slot van een vitale 'Composers'-avond die wat rommelig was, maar muzikaal voldoende boeiende doorkijkjes bood. Vooral voor de pauze waren de stukken van de deelnemers helder en eigenzinnig.

De Italiaan Filippo Del Corno presenteerde een mars waarin de geest van Willem Breuker leek rond te waren. 'Dragon eye' van de Joegoslavische Aleksandra Vrebalov had vergeleken met de repetities een metamorfose ondergaan. Aan wat aanvankelijk een losse verzameling trillers leek, ontvolkte tijdens het concert een onheilszwangere moerasdamp.

Van de Nieuw-Zeelandse compositiestudent Gwyn Reynolds was er een harmonisch stuk waarin de seconden wegtikten van de denkbeeldige 'bed-zit-wedstrijd' die daarin muzikaal werd uitgevochten. Arnhemmer Martin

Fondse benutte als enige de voor de hand liggende invalshoek van de jazz. Fondse liet De Erepreis swingen als een bigband en vooral slagwerker André Groen liet horen daar helemaal geen moeite mee te hebben.

Leuk was de unisono 'walking bass' door basklarinet en basgitaar. Het winnende 'Remembering' van Hayden bleek een wringend 'in memoriam' waarin sleepende akkoorden en flageoetnoten op de gitaar het verlies betreuren van een vriend. Sommige van de 'young composers' die na de pauze aan bod kwamen vervielen in de amorfe klankmassa's die, valt te vrezen, vooral wijzen op een gebrekaanbetere ideeën.

Hoeveel er nog te leren valt, werd onbedoeld bewezen door openings- en het slotstuk van de avond. Zowel de 'Collage tango' van Tadeusz Wielecki als 'On Jimmy Yancey' van Andriessen zijn schoolvoorbeelden van het strak uitwerken van muzikale uitgangspunten en verbeeldingsrijk instrumenteren. Bekende licks en ritmen worden uit elkaar gehaald en opnieuw samengesteld op een wijze waarop iedere noot weer belangrijk is.

Voor een 'Grammy Award nominatie' zal dit orkest niet in aanmerking komen en de bijdragen van de deelnemers zijn van wisselend niveau. Toch is duidelijk dat mede door de aanwezigheid van Andriessen de Meeting zowel nationaal als internationaal een eigen gezicht heeft.

MAARTEN MESTROM

Séptima Práctica

Música & Artes Contemporáneas

Buenos Aires, April 1998

Gaudemus Foundation

Dear Sirs,

We are a group called Séptima Práctica. We create and play contemporary music and produce our own concerts independently. We also play a teaching role making new music known to young players. No private or official institution funds us. Unfortunately, in our country, artistic activity is poorly valued, more so if it is "avant garde".

During 1997 we gave a series of 4 concerts called Viejo siglo XX (old XXth Century), which attracted a great amount of public. In this series we played 27 works of new and conserved authors, among others Kagel, Boulez, Takemitsu, Revueltas and Reich. We had the voluntary collaboration of 70 young musicians, most of them coming from juvenile orchestras who had never played contemporary music before.

As in South America it is almost impossible to get scores, we published a Call for Scores ad in your July/December magazine. To this date we have received 67 not published works from all over the world.

As we need scores from great contemporary authors to build programs which are interesting for both musicians and public, we make this appeal to you to send us scores. This would be an invaluable help to be able to go on playing and making contemporary music known in our country.

As a humble retribution we would mention the help of Gaudemus Foundation in the programs of our concerts.

Waiting hopefully for an answer, we remain yours truly.

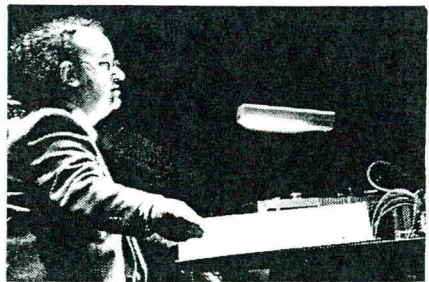
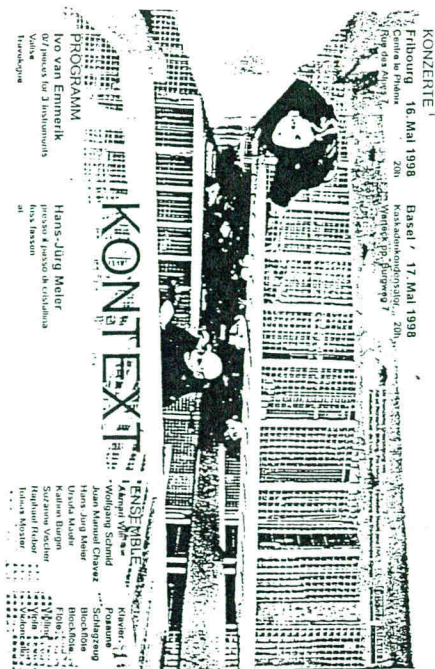
José A. Arnáiz
Ignacio D. Carosi
Pablo Granot
Antonio Zimmerman

16/5	Zwitserland	Fribourg	Kontext ensemble met werken van Hans-Jürgen Meier en Ivo van Emmerik <i>0/7 Pieces for 3 instruments</i> <i>Valise</i> <i>Travelogue</i>
16/5	Amsterdam	Stedelijk Museum	Aquarius/Doelen Ensemble o.l.v. Lucas Vis Xander Hunsfeld <i>Zerk</i> Petros Ovsepyan <i>Now the shadow of the pillar... (Part V)</i> Hans van Eck <i>Dansiare</i> Nathalie Boogers <i>H</i> Barbara Woof <i>Nachtreis</i>
17/5	Zwitserland	Basel	Kontext ensemble met werken van Hans-Jürgen Meier en Ivo van Emmerik <i>0/7 Pieces for 3 instruments</i> <i>Valise en Travelogue</i>
17/5	Den Bosch	Synagoge	Aquarius Ensemble: Henze's <i>Le Miracle de la Rose</i>
19/5	Apeldoorn	Gigant	Suonare à tre, Machico Takahashi, fluit, Hans Neuberger, altviool en Frans van Gurp, gitaar.
19/5	Utrecht	Theater Kikker	Steve Martland Ensemble
21/5	Rusland	Moskou	Tsjaikovski Conservatorium, Moscow Forum Festival: zie bijlage 3
21/5	Frankrijk	Vandoeuvre les Nancy	Newt Hinton Ensemble bij "Musique Action" Eric de Clercq (electronica), Serge Bertocchi, PierreStéphan Meugé (saxofoon), Sophie Deshayes (fluit), Erik Langeveld (fagot), Guy Livingston (piano, synthesizer), Nora Mulder (piano, cymbalom), Martin de Ruiter (accordeon), Paul de Plinval (stem), Julia Wybrow (blokfluit), Noémi Schindler (viool), Lutz Mandler (trompet), Christophe Roy (cello).
22/5	Duitsland	Lüneburg	"20. Internationale Studienwoche für zeitgenössische Musik Schreck Ensemble 'Timbral Integration' Michael Chocholak <i>Quadrigenina</i> Kaija Saariaho <i>.. de la terre</i> Jean-Claude Risset <i>L'autre face</i> Richard Karpen <i>In Nome</i>
22/5	Rusland	Moskou	Tsjaikovski Conservatorium, Rachmaninov zaal: Harry Sparnaay zie bijlage 3
22/5	Duitsland	Lüneburg	"20. Internationale Studienwoche für zeitgenössische Musik Hommage an Ton Bruynèl 1934-1998 <i>Elegy, Chicharas, Reflexes, Mobile, Listening Landscape</i>
22/5	Bergen	Ruïnekerk	Simeon ten Holts <i>Méandres</i> door de vier pianisten: Ellen Dijkhuizen, Fred Oldenburg, Polo de Haas en Kees Wieringa
22/5	Den Haag	Korzo Theater	Thunderclaps 'beestachtige' composities van studenten van het Koninklijk Conservatorium en werk van eigenzinnige improvisatoren
22/5	Alkmaar	Provdja Theater	Orkest De Volharding onder leiding van chefdirigent Jurjen Hempel gloednieuwe werken van Notenkrakers van het eerste uur Louis Andriessen, Theo Loevendie, Peter Schat, Bernard van Beurden en Willem van Manen.
23/5	Rusland	Moskou	Tsjaikovski Conservatorium, Rachmaninov zaal: Frances-Marie Uitti (cello) zie bijlage 3
23/5	Roemenië	Boekarest	The International New Music Week, Het Nederlands Fluit Orkest o.l.v. Jorge Caryevschi nieuw werk van Ton Bruynèl naast werk van Enrique Raxach, Yoshihisa Taira, Steve Reich, Doina Rotaru en Christine Mennesson.
2/6	Duitsland	Münster	de Hochschule für Musik Detmold; Musik unserer Zeit 'Niederlande' met componisten Louis Andriessen, Guus Janssen, Theo Loevendie, Theo Verbey, Hanna Kulenty en Anne La Berge. Zij spreken over hun werk dat in 8 concerten gepresenteerd wordt. Ook is er een componistenforum. De geïmproviseerde muziek komt aan bod door een samenwerking met de organisatie "c.u.b.a." (waar eerder al musici als Peter van Bergen en Luc Houtkamp optraden). Henk Heuvelmans geeft een voordracht over de positie van de hedendaagse muziek in Nederland.
2/6	Duitsland	Münster	de Hochschule für Musik Detmold i.s.m. Conservatorium Hogeschool Enschede Peter Schat <i>Canto general</i> Theo Loevendie <i>Toccata</i> Hanna Kulenty <i>Going Up</i> Louis Andriessen <i>Plain Chant</i> Theo Loevendie <i>Dance</i> Theo Verbey <i>Duet</i> Guus Janssen <i>Veranderingen</i> Hanna Kulenty <i>A fifth Circle</i>

Ton Bruynèl

Einer der acht Komponisten: Mischa Mengelberg

Im Juni: Musikreihe an Münsters Hochschule

Niederlande tönen neu

Von STEFAN HESSBRÜGGEN
Münster. „Es gibt ein Schimpfwort in der niederländischen Neuen Musik, und das heißt „Darmstadt.“ Georg Hajdu, Tonsatzlehrer an Münsters Musikhochschule, meint das Festival im Hessischen, wo seit 30 Jahren die Dogmatiker der Neuen Musik ganz genau wissen, welche Musik ästhetisch wertvoll ist und welche nicht. Am Ludgerplatz werden Münsters Musikfreunde in der Woche nach Pfingsten eine ganz andere „Szene“ erleben: unverkrampt und offen, mit einem Schuß Anarchie und „Underground“. Die insgesamt acht Tonsätze (Theo Loevendie und Theo Verbey, Louis Andriessen und Hanna Kulenty, Anne La Berge und Guus Janssen, Mischa Mengelberg und Han Bennink) kommen vom 2. bis 7. Juni nach Münster, um mit Studierenden der Hochschule ihre Werke zu erarbeiten und in Konzerten vorzustellen.

„Musik unserer Zeit“ heißt das erprobte Konzept, das bereits ins sechste Jahr geht. Nach der ehemaligen Sowjetunion und Ostasien, nach Kelterborn und Denissov

kommt nun einmal der westliche Nachbar an die Reihe: „Wir können unsere Studierenden viel besser motivieren, sich mit Neuer Musik auseinanderzusetzen, wenn sie sich die Werke selbst spielend erschließen, als wenn man ihnen einfach fertige Konzertprogramme von außen vorsetzt. Natürlich kann man das Thema „Niederlande“ mit den Feierlichkeiten zum Westfälischen Frieden in Verbindung bringen, doch wir haben keine „Friedensmusik“ dabei“, so Dekan Reinbert Evers schmunzelnd.

Dafür aber gibt es einen neuen Kooperationspartner, das „Cuba“. Das dort vorhandene Know-How in Sachen Improvisierter Musik kommt sehr gelegen, denn Neues kennt in den Niederlanden keine Genre-Grenzen mehr. Improvisatoren komponieren auch, komponierte Musik öffnet sich Einflüssen aus Jazz und Pop: Klänge wie geschaffen für die renovierte Aula, aus der der 70er-Jahre-Muff mit flotter Wand-Deko und einem überaus jugendlich-roten Bühnenuntergrund vertrieben wurde. Ein ProgrammBuch wird kurz vor Festival-Beginn erscheinen.

KLANGSPUREN HOUDT TIROL WAKKER

Louis Andriessen tussen geraniums

DOOR AAD VAN DER VEN

Louis Andriessen: ...spil van festival...

Schwarz - Viele honderden muziek liefhebbers in Tirol hebben in het afgelopen weekeinde het ruige geluid van Louis Andriessen en Cornelia de Bondt ondergaan. De Nederlandse toonkunst viel in goede aarde. De musici van het Nederlands Blazersensemble en De Volharding bloosden er bijna van, zo werden zij betubeld na afloop van hun concerten in het kader van het festival Klangspuren in Schwarz, een twaalfduizend zielen tellend stadje ten oosten van Innsbruck.

Deze voor de vijfde keer gehouden, anderhalve week durende manifestatie rekent af met het hier en daar bestaande vooroordeel, dat het muziekleven in Tirol zich beperkt tot blaaskapellen en jodelgezang. Klangspuren laat het nieuwste van het nieuwste horen. Daarvoor moet wel iets gedaan worden. In Schwarz werd weliswaar in 1532 de eerste Oostenrijkse 'Meistersingerschule' opgericht, het geranium-vriendelijke stadje heeft geen concertzaal. Maar componist/pianist Thomas Larcher, initiatiefnemer en artistiek leider van Klangspuren, maakt van de nood een deugd. Hij mobiliseert grote bedrijven. Die willen een maal per jaar best een opslagruimte of productiehul ontruimen om daar een muziekensemble te laten optreden. Zo stelde Elektra Bregenz koelkasten en wasmachines en ruimte beschikbaar voor het Nederlands Blazersensemble en trad Austria Tabak op als

gastheer van De Volharding. Voor de blazers van De Volharding viel het niet mee. De penetrante geur van de vlak achter hun rug opgestapelde ruwe tabak sloeg op hun keel. Maar zij gaven geen krimp en werkten onder leiding van Jurgen Hempel een programma af, dat eindigde met 'On Jimmy Yancey' van Louis Andriessen.

Louis Andriessen vormde de spil van Klangspuren 1998. Het festival steekt telkens een land centraal en dit jaar was dat Nederland. Als meest specifieke uiting werd de muziek van Andriessen en enkele van zijn leerlingen (ook buitenlandse) naar voren geschoven. De Nederlandse dirigent Kasper de Roo, die vijf jaar in Innsbruck actief

Van onze kunstredactie

De Gaudéamus Music Week, die zich deze week afspeelt in Amsterdam, heeft dit jaar een zijlijnje naar Apeldoorn. Vrijdagsavond treden twee ensembles die in Nederland zijn voor dit internationaal betaalde festival voor hedendaagse muziek, op in het Huis voor Schone Kunsten.

een van die orkesten is het Italiaanse Icarus Ensemble, in 1994 opgericht. Het heeft in de korte tijd van zijn bestaan al een mooie staat van dienst opgebouwd met optredens op ettelijke belangrijke festivals voor nieuwe muziek. Het was bijvoorbeeld te horen in Mexico, Japan, Duitsland en Argentinië. Als een absolute topper geldt het

Ensembles uit Gaudéamusweek naar Apeldoorn

Ensemble Télémaque uit Marseille, in 1993 opgericht door Raoul Lay en Georges Boerut. Het bestaat uit 22 musici, onder wie veel solisten. Het repertoire van het Télémaque Ensemble vormt niet alleen muziek van jonge hedendaagse componisten als men als Debussy, Stravinski,

Webern, Prokofjev en Boulez. Op het programma, zoals dat ook in de Gaudéamusweek ten gehore wordt gebracht, staan onder meer 'Spin van de Engelse componist Roger Martin, een sonate voor orkest en piano, met als soliste Nathalie Negro, en een 'Concerto' van de Italiaanse componist Luca Macchi voor contra-

bas en ensemble, met als solist de (ook Italiaanse) bassist Corrado Canonici. De Duitse componiste Annette Schlinz schreef onlangs het sfeervolle 'AequiNoctum', een vervolg op haar 'Solo-Stilium' uit 1997 dat ontstond ter gelegenheid van de honderdste sterfdag van Johannes Brahms. Van de hand van Raoul Lay, oprichter en dirigent van het Ensemble Télémaque, is 'Et le soleil aussi', een groot dubbelconcert voor het grote orkest en verspreidde samenstellingen van kamermuziekensembles (strikkwartet, blaaskwintet) uit het orkest.

Hedendaagse klassieke muziek door Icarus Ensemble en Télémaque Ensemble. Huis voor Schone Kunsten/Apeldoorn 1/19 20.30 uur

30/8	Oostenrijk	Schwarz	Harry Sparnaay, bas klarinet met ensemble Hartwig Hochmair <i>Got ya</i> Athanasia Tzanou <i>Anagramma</i> Silvia Castillo, orgel Alberto Ginestera <i>Toccata</i> Toek Numan <i>Pavana Lachrimae</i> György Ligeti <i>Harmonies pour orgue</i> Salvador Ranieri <i>Canticum</i>
31/8	Oostenrijk	Schwarz	Muzyka Centrum Trio, Krakau, performance door Horst Rickels Louis Andriessen <i>Workers Union voor ensemble</i>
2-4/9	Arentinië	Buenos Aires	Encuentros '98 Festival: master class Harry Sparnaay, bas klarinet Robin de Raaff <i>Contradictie</i> Franco Donatoni <i>Soft</i> Christian Banasik <i>Dressing old words new</i> Mauricio Kagel <i>Klangeschatten</i> Theo Loevendie <i>Duo for one bass clarinetist</i> Hans Otte <i>Text</i>
5/9	Utrecht	Kloostertuin	Yudo group: Marion von Tilzer, Ellen Dijkhuizen, Jeroen van Veen, Kees Wieringa Morton Feldman, Tom Johnson, Luiz Henrique Yudo Luiz Henrique Yudo <i>A Quartet fo palladio</i> <i>Parallels</i> <i>Piano landscapes</i> Morton Feldman <i>Intermission 5</i> Tom Johnson <i>Spaces</i> <i>Voicings, voor vier piano's</i> <i>10 Symmetries</i> Morton Feldman <i>Vertical Thoughts !</i> <i>Intersection 2</i> <i>Pianopiece</i> <i>Four ands</i> <i>Four Pianos</i>
1-15/9	Polen	Radziejowice	Toek Numan aanwezig bij de zomercursus
6-13/9	Amsterdam	diverse	Internationale Gaudéamus Muziekweek 1998 (zie Bijlage 1)
6/9	Maastricht	Onze Lieve Vrouwe Basieliek	Yudo group: Marion von Tilzer, Ellen Dijkhuizen, Jeroen van Veen, Kees Wieringa Morton Feldman, Tom Johnson, Luiz Henrique Yudo Luiz Henrique Yudo <i>A Quartet fo palladio</i> <i>Parallels</i> <i>Piano landscapes</i> Morton Feldman <i>Intermission 5</i> Tom Johnson <i>Spaces</i> <i>Voicings, voor vier piano's</i> <i>10 Symmetries</i> Morton Feldman <i>Vertical Thoughts !</i> <i>Intersection 2</i> <i>Pianopiece</i> <i>Four ands</i> <i>Four Pianos</i>
9/9	Zwolle	Conservatorium	Alan Thomas, gitaar conert/workshop
11/9	Apeldoorn	Gigant	Ensemble Télémaque (Frankrijk) o.l.v. Raoul Lay, m.m.v. Corrado Canonici (contrabas) en Nathalie Negro (piano) Fabio Grasso <i>HEXAGON * ^</i> Annette Schlünz <i>AequiNoctum</i> Nadir Vassena <i>Correzione III *</i> Luca Macchi <i>Concerto</i> Raoul Lay <i>Et le Soleil aussi</i> Icarus Ensemble (Italië) o.l.v. P. Valtinoni, Loredana Bigi (sopr) Jamilia Jazylbekova <i>Uschar *</i> Joanna Bailie <i>Magnifications, matrix 1 * ^</i> Kumiko Omura <i>Tomography II * ^</i> Paolo Squarzon <i>Versi</i> Andrea Talmelli <i>Il sangue, il mare...</i>
20/9	Slovakije	Bratislava	Soundscapes; Martien Groeneveld, xylofoon concert
3/10	Amsterdam	Stedelijk Museum	Ensemble An Arche bestaat uit mezzosopraan Marieke Koster, fluitiste Coby Wisse en violiste Jeanne Biessen. Hans van Helvert ... <i>ins Ungebundene...</i> , een lied voor mezzosopraan solo en <i>Stamina, Shimmering, Black</i> voor fluit, viool en tape

Project in Den Bosch en Tilburg

Kurtág en Blast samengewrongen

Door **Jan Peer**

Dubbelconcerten kunnen spannende gebeurtenissen zijn, waarin de verschillen zorgen voor een levendig, contrastrijk geheel. Het concert zondag in het Muziekcentrum 's-Hertogenbosch, plaatste twee zeer onderscheiden vertegenwoordigers van hedendaagse muziek naast elkaar.

Werken van de Hongaarse componist György Kurtág werden afgewisseld met stukken van het Tilburgse trio Blast, dat zijn wortels heeft in de progressieve rock van de jaren zeventig.

De muziek van Kurtág is helder en geconcentreerd, teruggebracht tot een minimum om optimale zeggingskracht te bereiken. Ook Blast heeft iets strengs over zich. Vooral gitarist Frank Crijns en saxofonist Dirk Bruinsma schrijven serieuze, complexe stukken. Voor de gelegenheid wa-

ren ze uitgebreid met trompet, slagwerk en basgitaar, en werden ze bijgestaan door violist Jan Erik van Regteren Altena en cembalist/cellist Michiel Weidner van het kwartet dat de werken van Kurtág uitvoerde. Het resulteerde in een vol geluid dat te groot was voor de zaal.

Hierdoor kon het contrast met Kurtág alleen maar in het nadeel van Blast uitvallen: tegenover de transparantie van de Hongaar klonk Blast log en troebel. Naar het einde toe leken ze meer los te komen.

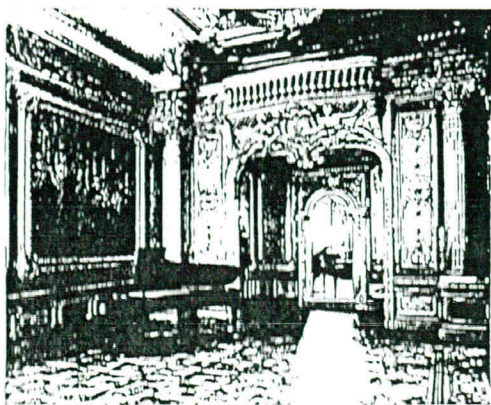
Maar het moet gezegd, het is een bijna onmogelijke opgave om stand te houden naast een meester in de reductie als Kurtág. Het is adembenemende muziek waar niets aan toe te voegen valt - spijtig genoeg voor Blast.

Dubbelconcert Blast en Kurtág Was zondag 4 oktober in Muziekcentrum 's-Hertogenbosch Vanavond in De Vorst, Tilburg

György Kurtág

SALON DORADO

Asolo de Mayo '98

EL ALPORADA 1998

GOBIERNO DE LA CIUDAD DE BUENOS AIRES

4/10 Den Bosch

Het Muziekcentrum Etalage: Kurtág - Blast

Uitvoerenden Kurtág: Margo Rens (zang), Jan Erik van Regteren Altena (viool), Pieter Smithuizen (contrabas), Michiel Weidner (cimbalo/cello). Rockgroep Blast: Frank Crijns (gitaar), Edward Capel (sopraansaxofoon/altklarinet), Bart Maris (trompet), Fran Lorković (slagwerk), Dirk Bruinsma (baritonsax), Pad Conca (basgitaar)

- Dirk Bruinsma Tectonic Afetrbirth
- Frank Crijns Rind
- György Kurtág S.K. Herinneringsgeluid, opus 12
- Frank Crijns One Pair
- György Kurtág Scenes uit een liefdesgeschiedenis, opus 19
- Dirk Bruinsma Transversal
- Frank Crijns Intermezzo
- György Kurtág 8 Duo's, opus 4
- Frank Crijns Visceral Ooze
- Edward Capel Metrologic

7/10 Tilburg

De Vorst

Etalage: Kurtág - Blast

8/10 Den Haag

Korzo Theater

Etalage: Kurtág - Blast

8/10 Eindhoven

Theater Het Klein

Het Ammerlaans Septet bestaat uit Paul Stocker (basklarinet/saxofoon), Jan Willem v.d. Ham (fagot/saxofoon), Wim Timmermans (hoorn), Piet Hoeksma (gitaar), Hans Hasebos (midi-marimba), Willem Jansen (bugarabu/slagwerk), Gerard Ammerlaan (elektrische bas/bas-harp)
Third Stream, First Love is een muziekproject van Gerard Ammerlaan en Jo Willems

9/10 Maastricht

Stichting Intro

Etalage: Kurtág - Blast

10/10 Groningen

Grand Theatre

Etalage: Kurtág - Blast

11/10 Nijmegen

Politiek/cultureelcentrum O'42

Etalage: Kurtág - Blast

11/10 Nijmegen

Galerie Marzee

Guy Livingston speelt *Makrokosmos* van George Crumb

14/10 Rotterdam

Lantaren/Venster

Jeffrey Kowalkowski en Marco Ciciliani
 Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward een 'elektro-akoestische performance-opera' die door het duo zelf wordt uitgevoerd

15/10 Zwitserland

Basel

Kaskadenkondensator tot -15/11

De muziekinstallatie "*Krachtgever*" van Peter Bosch en Simone Simons

15/10 Alkmaar

Provdaja Theater

Introductieprogramma, waarin zeer uiteenlopende instrumenten en muziekstijlen aan de orde komen

- Iannis Xenakis *Okho*
- Micha Hamel *Porfieren Fontein*
- Xavier Alvarez *Temazcal*
- Ron Ford *Shift*
- Toru Takemitsu *Rain Tree*
- William Cahn *Changes*

17/10 Amsterdam

Stedelijk Museum

Ciciliani & Kowalkowski met een 'elektro-akoestische performance-opera' die door het duo zelf wordt uitgevoerd

18/10 Apeldoorn

Cultureel Centrum Gigant

Doris Hochscheid met werken van Isang Yun en Toru Takemitsu.

19/10 Argentinië

Buenos Aires

Koh-i-Noor Saxofoon Kwartet tour met Carlos Micháns tot 24/10 met masterclasses en concerten met werken van Nederlandse componisten als Paul Bruinen, Carlos Micháns en Barbara Woolf, en Argentijnse componisten als Salvador Ramert, Mario Cosentino en Montserrat Campmany

22/10 Den Bosch

Het Muziekcentrum

Paul Termos vrij improviserende muziek

24/10 Amsterdam

Posthoornkerk

de concertserie I/III/IV

Werken van jonge componisten, waaronder Joanna Baillie, Emily Doolittle, Maria Esteves, Rocco Havelaar, Rozalie Hux, Rob Manthey, Ned McGowan, Joanne Metcalf, Nathan Michel, Kitty Nez, Arnaud Noordegraaff, Keyla Orozco, Magnus Robb, Ric Sims, Andrew Stewart, Martijn Voorvelt, Bram Vrienen, Samuel Vrienen, Mark Williams en Kristoffer Zegei
 Slagwerkkwartet Kwartetlag, bestaande uit Martin Geessink, Marco Onstenk, Henri Rijken en Arend Jan van Straaten
Drumming van Steve Reich
Implosion van Mantle Hood en *Slamdance* van Ian Bur.
Third Construction van John Cage
Marmabopuce van Maki Ehir

25/10 Den Bosch

Het Muziekcentrum

Werner Herbers met de Ebony Band

Het programma is ter gelegenheid van het Huis Eder jaar geheel gewijd aan de muziek van Huis Eder die leefde van 1898 tot 1967

25/10 Venlo	Museum Van Bommel Van Dam	Het Matty Niël Consort H. Eisler <i>Sonate en Duo</i> Ph. Herschkowitz <i>Vier Stücke</i> L. Dallapiccola <i>Due Studi</i> F. Focke <i>Trois Interludes</i> M. Niël <i>Hymne</i>
25/10 Duitsland	Lüneburg	het 24e Festival Neue Musik Lüneburg; opening Jeffrey Kowalkowski en Marco Ciciliani Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward een 'elektro-akoestische performance-opera' die door het duo zelf wordt uitgevoerd
29/10 Den Bosch	Het Muziekcentrum	Agon Orchestra werken van de Hongaarse componist Tibor Szemző
29/10 Duitsland	Lüneburg	het 24e Festival Neue Musik Lüneburg; Jan Boerman <i>Ruïne</i> <i>Vocalise</i>
29/10 Duitsland	Lüneburg	het 24e Festival Neue Musik Lüneburg; Schreck Ensemble werken met de aanwezige componisten Sasha Lemke <i>Toi</i> Jean-Claude Risset <i>Invisible</i> <i>Variantes</i> Hein Pijnenburg <i>Zwart, Roos, Geel</i> Schreck <i>Archaios</i>
31/10 Amsterdam	Stedelijk Museum	De franse fluitist Jean-Luc Menet heeft een bijzonder trio gevormd uit het door hem geleide Ensemble Alternance: het trio bestaat uit fluit, viola d'amore en harp. Konrad Boehmer <i>Nuba</i> (première) Klaus Huber <i>nieuw werk</i> (première) Bruno Maderna <i>Viola</i> (in de originele versie viola d'amore) Toru Takemitsu <i>Trio</i> (voor fluit, altviool en harp) Yoshihisa Taira <i>Stratus</i> (voor fluit en harp)
1/11 Duitsland	Lüneburg	het 24e Festival Neue Musik Lüneburg; Schreck Ensemble Helmut W. Erdmann <i>Flötende Elektronikspiele</i> Oliver Frei <i>Not here, not now, not with this guy</i> Peter Imig <i>Herz</i> Robert Engelbracht <i>Ce halètement tragique</i> Claus-Dieter Meier <i>blau-rot-violet</i>
1/11 Utrecht	Huis a/d Werf	DODD is een dwerg-opera van Guus Janssen en Friso Haverkamp Guus Janssen (compositie, piano), Friso Haverkamp (tekst), Ernst Glerum (contrabas), Wim Janssen (slagwerk), Kees van Zelst (electronica), Rob List (dans) en Raymond le Cay (beeld).
2/11 Maastricht	Bonnefantenmuseum	Filmbeelden, muziek en gedichten roepen de sfeer op van het oude St. Petersburg en de verandering van de stad toen zij Leningrad werd. Organisatie: Stichting Intro. Uitvoerenden: Lucy Shelton - sopraan, Helena Rasker - mezzosopraan, Janneke van der Meer - viool, Viola de Hoog - cello, Sarah Rotherberg - piano. Arthur Lourié, <i>Poèmes op 10 / Vijf liederen van Anna Akhmatova</i> Dmitri Sjostakovitsj <i>Suite uit De Wandluis</i> Dmitri Sjostakovitsj <i>Zes gedichten van Marina Tsevtajeva</i> Galina Oestvolkskaja <i>Pianosonate no. 2</i>
4-7/11 Canada	Vancouver	Saxofonist Luc Houtkamp geeft 4 concerten, solo en met anderen, tijdens het Time Flies Festival te Vancouver, Canada.
5/11 Apeldoorn	De Gigant	Het Doelen Ensemble Het ensemble bestaat uit Frank de Groot - viool, Laurens van Vliet - viool, Karin Dolman - altviool, Hans Woudenberg - cello en Frank van den Brink - klarinet. Tristan Keuris, <i>Klarinetkwintet</i> Peter-Jan Wagemans <i>Strijkkwartet</i> Leos Janacek <i>Intieme brieven</i>
6/11 Utrecht	Nationaal Museum	van Speelklok tot Pierement, Theater Kikker presenteert de <i>Studies for Player Piano, Part 2 van de mexicaanse componist Conlon Nancarrow</i>
6/11 Bergen	Ruïnekerk	blokfluitiste Ina Wieczorek Karlheinz Stockhausen <i>Solo für Melodieinstrument mit rückkopplung</i> Louis Andriessen <i>Sweet</i> Isang Yun <i>Chinesische Bilder</i> Mauricio Kagel <i>Atem</i>
8/11 Maastricht	St. Janskerk	het Walter Feddema Ensemble Galina Oestvolkskaja <i>Dies Irae / Duet / Trio</i> Dmitri Sjostakovitsj <i>Sonate voor piano en altviool</i>

Marko Ciciliani (links) en Jeffrey Kowalkowski eröffnen met een Performance-Oper das Lüneburger Festival für Neue Musik, organisiert und geleitet von Helmut W. Erdmann (rechts). Foto: cd

Neue Musik im Glockenhaus:

Performance eröffnete das Festival

Das Festival für Neue Musik stent für experimentelle und selten aufgeführte Performances, deren Musiker mittlerweile aus sämtlichen europäischen Ländern stammen. Zum 24. Mal findet die Woche akustischer Kostproben in Lüneburg unter der Leitung von Professor Helmut W. Erdmann statt. Oberbürgermeister und Stadtdirektor hatten abgesagt. So eröffnete Helmut W. Erdmann im gut besuchten Glockenhaus die Veranstaltung, indem er einen Blick auf die weiteren Pläne des Fortbildungszentrums für neue Musik warf.

Der rastlose Organisator ist seit September Präsident der Europäischen Konferenz der Veranstalter Neuer Musik. Das Gremium, das Professor Erdmann 1981 mit aus der Taufe hob, organisiert pro Jahr rund 100 Festivals von Bourges über Belgrad bis Bukarest. Seit dem Fall des Eisernen Vorhangs sei es selbstverständlich, so Erdmann, daß beispielsweise auch die Baltischen Länder mit in den Veranstalterkanon aufgenommen werden. Geblieben ist das Ziel, jungen Musikern und Komponisten ein Forum zu bieten.

Die elektronisch-akustische Performance-Oper „Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward“ (Bosch trat das Gaspedal und die Laune machte einen Sprung) der Musiker Marko Ciciliani und Jeffrey Kowalkowski eröffnete das diesjährige Festival. Die Zuhörer sitzen dabei in einer Art Klangkäfig, in dem sie von Lautsprecher-Boxen umstellt sind. Ein Fingerdruck von Ciciliani auf das Keyboard des Computers, und aus den Boxen prasseln abgehackte, rhythmische Tonfetzen. Die Performance bot eine gelungene Mischung zwischen Naturlauten und Synthesizersimulationen.

Während der aus Chicago stammende Kowalkowski seinen Regler seines Mischpultes behutsam nach oben schiebt, rudert Ciciliani mit dem Mikro durch die Luft. Verzerrungen und Rückkopplungen, die wie ein Nilpferd mit Verdauungsstörungen klingen, schmalzen durch den Raum.

Doch der Blick der Musiker auf ihren Ablaufplan zeigt: Nichts ist zufällig. Weder das Hundebellen, noch das Dia- und Plakate mit Geschichten und Sinnsprüchen zum Nachdenken. „Es ist so als braucht ihr ein Klicken, um zu wissen, daß das Rechte passiert ist“ steht auf einem der Dias. Trotz sprühender Einfälle drohte die Performance mit Sinngehalten überfrachtet zu werden.

Heute abend bietet Helmut Erdmann eigene Werke für Flöten und Live-Elektronik, 20 Uhr im Glockenhaus. cd

Ina Wieczorek

Schwarz hoort Nederlandse muziek in loods

Festival Klangspuren '98 met Orkest de Volharding o.l.v. Jurjen Hempel en Nederlands Blazers Ensemble o.l.v. Kasper de Roo. Gehoord: 25, 26/9 Schwarz, Oostenrijk.

Door EMILIE WENNEKES
Een opslagloods voor onbewerkte tabak, een elektriciteitsfabriek, een hotel op 1300 meter hoogte, een sporthal. Evenals in het legendarische festivalstadje Donaueschingen in Duitsland zijn de concertlocaties van Klangspuren, het festival voor nieuwe muziek in het Oostenrijkse Schwarz, onalledaags. Dit Tirolse stadje van zo'n 12.000 inwoners op twintig minuten afstand van Innsbruck, beschikt niet over een concertzaal. In Schwarz heeft men van deze nood echter een deugd gemaakt en met de vierde editie die zaterdag werd besloten is dit tiendaagse festival met twaalf concerten intussen uitgegroeid tot een van de grootste in zijn soort in Oostenrijk.

Dit jaar was het programma voor een belangrijk deel gewijd aan Nederlandse muziek. Vorige week voerde het festivalensemble geleid door Peter Rundel... *Sub nocte per umbras...* van Klaas de Vries uit, dit weekeinde traden Orkest de Volharding en het Nederlands Blazers Ensemble voor het voetlicht met onder anderen werk van Louis Andriessen en Cornelis de Bondt.

De keuze voor Nederlandse componisten werd bepaald door dirigent Kasper de Roo. Hij was van 1992 tot 1997 Musikdirektor in Innsbruck en maakt vanaf het begin deel uit van de adviesraad van Klangspuren. Tegenwoordig is hij onder meer chef-dirigent van het National Symphony Orchestra Dublin.

De Roo dirigeerde zaterdag het slotconcert door het Nederlands Blazers Ensemble in de fabriek voor huishoudelijke apparaten Elektra Bregenz. Het voor het concert afgeschermd gedeelte van de fabrieksloods was met zo'n vierhonderd toehoorders goed gevuld. Met de sobere dodenmars van Purcell's *Musik for the funeral of queen Mary* werd een dramatische sleer gecreëerd waarin *De Deuren Gesloten* van Cornelis de Bondt, dat hier onmiddellijk op volgde, uitstekend kon gedijen.

De Bondt is een componist die erals het ware een punt van maakt dat in de hedendaagse muziek de kompasnaald niet automatisch meer naar het tonale noorden wijst, maar dit richtinggevend gereedschap toch enigerwijs wil blijven hanteren. Niet uit angst stuurloos te zijn, maar omdat de overzichtelijke ordening in windrichtingen de wereld zo'n bijenlijnswaardige wijzde aanblik gaf. In zijn intrigerende queestes naar ruimtelijkheid en dramatiek gaat hij daarom veelvuldig te rade bij muziek die anderen vóór hem componeerden, in het geval van *De Deuren Gesloten* onder meer Purcell en Beethoven.

De uitvoering door het Blazers Ensemble was uiterst geconcentreerd, emotioneel sterk geladen door met name de indringende slagwerk-moppen en was, zeker voor een fabriekshal, uitstekend in balans. *De Deuren Gesloten* is onderdeel van de monumentale, vijfdelige cyclus *het Gebroken Oor*, waarvan na afloop van het concert de nieuwe cd werd gepresenteerd (*Donemus CV 70/71*).

Kort daarvoor was Klangspuren '98 afgesloten met een wervende uitvoering van Louis An-

GELDERLANDER
Op 1 dag : 187,- 744
Datum : 161198

Een feestnummer met gevaar voor de eerste rij

Concert: Harry Sparnaay, basklarinete. Gehoord: Gastermiddag in Galerie Marzee in Nijmegen

Door HANS ALSTERS

Is een uil luisteren naar één blaasinstrument niet wat veel? Nee, dat kan makkelijk mitz er aan twee voorwaardes wordt voldaan. Het instrument in kwestie moet een basklarinete zijn en degene die er op speelt Harry Sparnaay.

Gastermiddag was hij in Galerie Marzee. Met in zijn tas zes nieuwe stukken voor basklarinete, waarmee hij precies een uur vol maakte. Zelden is een uur zo snel voorbij gegaan. De basklarinete is een instrument dat ergens in de negentiende eeuw in het orkest opdoek en tot voor kort een wat kwijnend bestaan leidde in de schaduw van zijn bekende neven de gewone klarinetten. Het instrument ziet er uit als een mislukte, wat smal uitgevallen en zwaartgeblakerde saxofoon. Wat zieligjes allemaal. Maar dan het geluid dat er uit komt. Dat is fenomenaal. Het lijkt een beetje op een waar zwaan Harry Sparnaay goochelde gisteren met flauto's a l'italiano en vreselijk hard, van ergens heel laag tot prepernd hoog. Soms was het geluid kraakhelder, soms fuzzy, versmoemd en hees. En een toon kon als een ontploffing beginnen met een slap tongue maar ook vanuit een niets. Het is onbegrijpelijk in zinnen.

De zes stukken die Sparnaay had uitgezocht, maakten op het eerste gehoor een op elkaar lijkende en abstracte indruk. Maar daar onder lagen enorme verschillen verborgen. Zo leek de zangerige, haast belijke solo uit *A King, Riding* van Klaas de Vries in niets op de agressieve klanken uit *Anagramma* van de jonge Griekse componiste Athanasia Tzanou. Merkwaardig dat de lyrische charme van een grote, volwassen vent stem en de agressie daar ontogen komt van een 21-jarig meisje.

Het is bovendien goed dat Harry Sparnaay zijn stukken niet alleen bij geïmproviseerde componisten bestelt, maar tevens de jongeren een kans geeft. Dat is natuurlijk vanuit een soort eigenbelang, want zonder jonge aanwas sterft ook de componistenwereld vroeg of laat uit.

Een feestnummer, zo omschreef Sparnaay het laatste stuk. En dat was het ook. In vloggenstugge vaart produceerde hij de meest uiteenlopende klanken op zijn klarinete en versnelde die even snel af met de meest uiteenlopende klanken van zijn stem. Vooral waarschijnlijk hij nog dat dat kebaal nog gevast zou inhouden voor de eerste rij. Al die cyclus en te kon hij nog eenmaal niet zonder nieuwproducten uit schreeuwen. *Text für einen Bassklarinettisten* van Hans Otte. *Flauto's a l'italiano* van Louis Andriessen. *het Gebroken Oor* van Cornelis de Bondt. *het Gebroken Oor* van Cornelis de Bondt.

8/11 Utrecht

Huis a/d Werf

Etalage: Kurtág - Blast

Uitvoerenden Kurtág: Margo Rens (zang), Jan Erik van Regteren Altena (viool), Pieter Smithuizen (contrabas), Michiel Weidner (cimbalon/cello). Rockgroep Blast: Frank Crijns (gitaar), Edward Capel (sopraansaxofoon/altklarinete), Bart Maris (trompet), Fran Lorković (slagwerk), Dirk Bruinsma (baritonsax), Pad Conca (basgitaar)

Dirk Bruinsma Tectonic Afetrbirth
Frank Crijns Rind
György Kurtág S.K. Herinneringsgeluid, opus 12
Frank Crijns One Pair
György Kurtág Scenes uit een liefdesgeschiedenis, opus 19
Dirk Bruinsma Transversal
Frank Crijns Intermezzo
György Kurtág 8 Duo's, opus 4
Frank Crijns Visceral Ooze
Edward Capel Metrologic

10/11 Amsterdam

Beurs van Berlage

AGA Zaal; Barton Workshop o.l.v. Jan Vriend
Jos Kunst *Exchange for Fire*, fluit solo
No Time, 4 clarinetten, piano, slagwerk
Any Two, 2 blazers
Concertino, 5 blazers, piano en slagwerk
Jan Vriend *Symbiosis*, 3 blazers, piano en 5 strijkers
Slagwerker Arnold Marinissen brengt een aantal vrienden mee:
John Snijders (piano), Jannie Pranger (sopraan), Stefan Meier (slagwerk), Tjeerd Oostendorp (tuba).

11/11 Rotterdam

Lantaren/Venster

John Cage *Branches*
Volker Staub *Waldstücke Nr. 24/19* voor boomstammen
Tjeerd Oostendorp nieuw werk
Iannis Xenakis *Kassandra*
Peter-Jan Wagemans *Ewig*
Gerard Brophy *Coil*
John Cage *Credo in Us*

12/11 Polen

Warschau

tot 14/11 Ujazdowski Castle; Installatie 'Dio.N.Y.sus' Scales' van Petra Dubach en Mario van Horriken lezing/concert

14/11 Polen

Krakow

tot 16/11 Installatie *Shadow Play* van Petra Dubach en Mario van Horriken en lezing/concert

13/11 Eindhoven

Catharinakerk

De Stichting Axes in Eindhoven organiseert een concert met werken voor orgel en klanksporen
Ton Bruynèl *Relief*
René Uylenhoet *Filamenti*
Ton Bruynèl *Arc*
Ton Bruynèl *Dust*
Willem Tanke *Regen en donder*
Ton Bruynèl *Kolom*

13/11 Apeldoorn

De Gigant

'De Ereprijs met werken van Huba de Graaff, Armeno Alberts, Gilius van Bergeijk, Marzena Koimstra, David Dramm en Jeroen van Dijk.

13/11 Amsterdam

Beurs van Berlage

AGA Zaal, piano-recital: Albéniz, complete *Iberia Suite*, uitgevoerd door Jan Vriend

14/11 Amsterdam

Stedelijk Museum

Harry Sparnaay
Wilfried Jentsch *... und Ihr Schatten...*
Athanasia Tzanou *Anagramma*
Christian Banasik *Dressing old words new*
Hans Otte *Text für einen Bassklarinettisten*
Klaas de Vries *Solo uit A King, Riding*
Mauricio Kagel *Schattenklänge*
Odyssey strijkkwartet en Ensemble Multifoon met *Gongs and Strings*
Sinta Wullur *Tapestry*
Sinta Wullur *Bahale*
Sinta Wullur nieuw werk
Christiaan Dettlefsen nieuw werk
Hans van Zipp nieuw werk
Dietmar Hippler nieuw werk

13/11 Nijmegen

Galerie Marzee

Harry Sparnaay
Wilfried Jentsch *... und Ihr Schatten*
Athanasia Tzanou *Anagramma*
Christian Banasik *Dressing old words new*
Hans Otte *Text für einen Bassklarinettisten*
Klaas de Vries *Solo uit A King, Riding*
Mauricio Kagel *Schattenklänge*

Muziektheater rond gedicht Campert

Maarten Altena Ensemble en Theatergroep Hollandia in Plaza

15/11	Frankrijk	Forbach	Het franse festival "Rendez-vous musique nouvelle Het Aurelia Saxofoon Kwartet John Cage <i>Four 5</i> Srdan Dedic <i>cantus fractalus</i> Gijs van Dijk <i>actions for saxophone quartet</i> Rolf Gehlhaar <i>divine wind for saxophone quartet</i> <i>Geert van Keulen Saxofoon kwartet</i> Maarten van Norden <i>Cadenza from battle of the saxes</i> Peter van Onna <i>The gravity of D</i> Iannis Xenakis <i>Xas</i>
15/11	Apeldoorn	De Gigant	De samenwerking tussen het Maarten Altena Ensemble en Remco Campert onder de titel <i>Mijlpaal er trilt iets</i> benadert de wisselwerking tussen taal en muziek. Het muziektheaterprogramma is gebaseerd op het gedicht 'Solo' van Remco Campert en is een co-productie van het ensemble en Theatergroep Hollandia. De voorstelling komt tot stand in nauw overleg tussen componist (Maarten Altena), dichter (Remco Campert) en regisseurs (Paul Koek en Johan Simons).
18/11	Nijmegen	O42	De Ereprijs; werken van Huba de Graaff, Armeno Alberts, Gilius van Bergeijk, Marzena Komstra, David Dramm, Jeroen van Dijk.
19/11	Alkmaar	Provadja Theater	Harry Sparnaay, Annelie de Man. Het programma <i>Double Action</i> Hope Lee (Canada) <i>Tangram</i> Roderik de Man (Nederland) <i>Momentum</i> Victor Varela (Venezuela) <i>ClairObscur</i> Michel van der Aa (Nederland) <i>Masker</i> Gerard Brophy (Australië) <i>nieuw werk</i>
19/11	Eindhoven	Theater Het Klein	Ives Ensemble Het programma "Kammerkonzerte 2" vormt het vervolg op de eerste aflevering, die het Ives Ensemble vorig seizoen speelde. In deze aflevering zijn de overige instrumentisten aan de beurt: fluit, fagot, trompet, slagwerk, piano en altviool. Stefan Wolpe <i>Piece for trumpet and 7 instruments</i> Richard Rijnvos <i>Stanza</i> Jo Kondo <i>The Serotinous</i> Mo Wuping <i>Ao</i> Morton Feldman <i>The Viola in my Life 2</i> Magnus Robb <i>nieuw werk voor slagwerk solo & ensemble</i>
21/11	Amsterdam	Stedelijk Museum	Odyssey strijkkwartet en Ensemble Multifoon met <i>Gongs and Strings</i> Sinta Wullur's <i>Tapestry, Baliade</i> en nieuw werk van Christiaan Detlefsen, Hans van Zijp en Dietmar Hippler
22/11	Utrecht	Huis a/d Werf	Palinckx-kwartet Het programma is getiteld <i>The Next Generation</i> en bevat een exposé van Palinckx' ongebreidelde fantasie waarin pseudo-rock, improvisatie en gecomponeerde muziek kunstig met elkaar zijn verweven.
24/11	Rusland	Moskou	Rachmaninov Zaal, Studio New Music Moscow, festival Kaleidoscope; zie bijlage 3
27/11	Groningen	Grand Theatre	Het Asko Ensemble wijdt een groot deel van dit concert aan een in Nederland nog vrijwel onbekend componistenechtpaar: Helmut Oehring (D) en Iris ter Schiphorst (NL).
27/11	Maastricht	Theater a/h Vrijthof	Stichting Intro/ November Music. Musici van de conservatoria van Antwerpen, Gent, Tilburg en Maastricht voeren o.l.v. Reinbert de Leeuw De Staat van Louis Andriessen uit. Nederlandse en Belgische componisten hebben opdracht gekregen hier op te reageren in korte, 3-minuten stukjes: John Slangen, Hero Wouters, Alexandre Hrisanide, Koen de Jonghe, Peter Swinnen en Hans Roels.
28/11	Amsterdam	Stedelijk Museum	Studio for New Music is een ensemble met een laboratoriumfunctie voor componisten en musici Valentin Silvestrov <i>Forest Music</i> Theo Loevendie <i>Cycles</i> Vladimir Nikolaev <i>Quick Amokos</i> Vladislav Shoot <i>Offering</i> Vladimir Tarnapolski <i>Szenen aus dem wirklichen Leben</i>
29/11	Den Bosch	Muziekcentrum	Studio for New Music is een ensemble met een laboratoriumfunctie voor componisten en musici Valentin Silvestrov <i>Forest Music</i> Theo Loevendie <i>Cycles</i> Vladimir Nikolaev <i>Quick Amokos</i> Vladislav Shoot <i>Offering</i> Vladimir Tarnapolski <i>Szenen aus dem wirklichen Leben</i>

'Mijlpaal er trilt iets' is een muziektheaterstuk, gebaseerd op de poëzie van Remco Campert. Het wordt morgen uitgevoerd in Plaza Futura, Leendeweg 65 in Eindhoven. Aanvang 20.30 uur.
 Het stuk is een coproductie van het Maarten Altena Ensemble en Theatergroep Hollandia. 'Mijlpaal er trilt iets' is een sobere voorstelling waarin de nadruk ligt op de vele details. Componist Maarten Altena, dichter Remco Campert en regisseurs Paul Koek en Johan Simons werken nauw samen bij de totstandkoming.
 Camperts gedicht 'Solo' vormt de basis voor het stuk in heldere taal transformeert de dichter het alledaagse tot een abstracte fantasie die stutert op een trampoline van lineair gestructureerde muziek. Het theaterale aspect is subtiel verbonden met de muziek, de music zijn acteurs.
 Het is voor de tweede keer dat Campert en Altena samenwerken. In 1991 resulteerde een eerdere samenwerking in de voorstelling 'Open Plekken'. Het Maarten Altena Ensemble vies oude en moderne tradities ineen tot nieuwe patronen. Met een ongebruikelijke bezetting van stem, viool, elektrische gitaar, blokfluit, klarinet/saxofoon, trombone, piano en slagwerk, duft het ensemble alle stijlen van Renaissance tot avantgarde aan.

EINDHOVENS DAGBLAD
 Op1 age : 133, 020
 Datum : 211198

Intiem concert van het Ives Ensemble

Optreden Ives Ensemble. Werken van Stefan Wolpe, Richard Rijnvos, Jo Kondo, Magnus Robb, Allison Cameron en Morton Feldman. Gezien in theater Het Klein te Eindhoven, donderdag 19 november.

Door René van Peer

Het Nederlandse Ives Ensemble legt zich toe op de uitvoering van kamermuziek uit deze eeuw. In steeds wisselende bezettingen brengen de musici dit repertoire met een grote betrokkenheid, zo bleek tijdens hun optreden afgelopen donderdag in theater Het Klein te Eindhoven. Het concert was van een bijzonder plezierige intimiteit, waarin zelfs de meest subtiële details volkomen tot hun recht kwamen.

In de zes composities stond steeds een ander instrument centraal - omgeven, begeleid en voorzien van weerwerk door de overige musici. Het meest conventioneel was de rolverdeling in Wolpes 'Piece

for trumpet and 7 instruments', waarin drie strijkers en vier blazers als een tot het uiterste geconcentreerd orkest de voedingsbodem vormden voor de solopartij van de trompet. Bij 'The Serotinous' van Jo Kondo vloede de partij van de piano steeds voort uit wat er in het ensemble gebeurde; pianist John Sniijders herhaalde kortere en langere stukken uit melodien van de andere instrumenten, telkens net nadat ze gespeeld werden. Het resulteerde in muziek van een eigenaardige schuchterheid, ook door de langgerekte glissandi van de violen, de cello en de contrabas. In de werken van Magnus Robb en Allison Cameron was de solist veel minder een voortrekker. Robb had de zang van twee vogels uitgezonden voor een percussionist enerzijds en vier strijkers anderzijds. De eerste speelde het rijk gevarieerde notenspel van een Noordse Nachtegaal, de anderen het feërieke, bijna vloeiende, fluiten van de Heremietlijster. Het waren twee partijen die elkaar prachtig aanvulden, maar nergens werkelijk versmolten. Verbaazingwekkend was hoe de zang van de nachtegaal volkomen herkenbaar was in de vertaling voor slaginstrumenten.

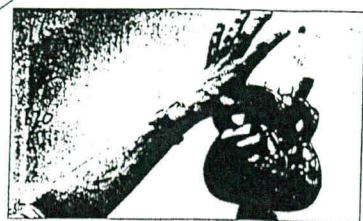
UIT-GELICHT

QUOTH 162 167 166
 Guus Janssen is van veel markten thuis. De componist-pianist verdiende zijn sporen in zowel de gemiddelde als genoteerde muziek. En waagde zich in 1994 (met librettist Friso Haverkamp) zelfs aan een avondvullend muziek-dramatisch werk, de opera Nouch, waarin bovontoonzanger en coloratuursopraan samen op het podium stonden.
 De combinatie Janssen-Haverkamp werkt momenteel aan een nieuw mega-project, het opera-essay Dodd. Vanavond is daarvan het eerste deel Quoth in een nul-verse te horen; de echte premiere wordt pas najaar 2000 verwacht.
 Het stuk is gebaseerd op Sneeuw-wijze en De schone slaapster en

toont het mechaniek en de onderliggende patronen van sprookjes. Kenmerkend voor de huidige opvatting van Guus Janssen is de abstractie tot vijf componenten: tekst, muziek, elektronica, beeld en beweging. Alles draait om de onderlinge samenhang en timing, die kan gaan van extreme vertraging tot uiterste versnelling.
 De dwergopera Quoth wordt op het podium gebracht door Guus Janssen, Ernst Glerum (contrabas) en Wim Janssen (slagwerk), met hulp van Rob List (dans), Kees van Zelst (geluid) en Boris Gerrits (lv).

St. Geestgronden met Guus Janssen en Friso Haverkamp met dwergopera 'Quoth', 042 NIJMEGEN, 20.30 uur.

EINDHOVENS DAGBLAD
 Op!age : 133.020
 Datum : 021298

'Klap op de Drieklank'.

Slagwerkgroep Den Haag in Theater Het Klein

Slagwerkgroep Den Haag staat morgenavond op het podium van Theater Het Klein, Paradijslaan 4a in Eindhoven, aanvang 20.30 uur.
 Het gezelschap brengt het programma Klap op de Drieklank. Centraal staat de terugkeer van hedendaagse componisten naar ongecompliceerde drieklanken na de extravagante muziek van de vijftiger en zestiger jaren. Deze 'nieuwe tonaliteit' staat voor nieuwe originele manieren om de onderwetse ma-

jeur of mineurakkoorden te laten klinken. Het programma maakte deel uit van een serie concerten die eerder uitgevoerd werden in Muziekcentrum Vredenburg in Utrecht en waarin de balans van deze eeuw werd opgemaakt.
 Het oudste werk op het programma is van Steve Reich en dateert van '73. Verder worden composities gespeeld van Jacob ter Veldhuis, Gavin Bryars, Graham Fitkin, Steve Reich en Ron Ford.

29/11 Nijmegen 042

longen en tongen: hollandse winden
 In *Hollandse Winden* wordt het harmonium letterlijk nieuw leven ingeblazen door enkele hedendaagse componisten, die ontdekten dat het instrument een uniek klankmedium is vol expressieve, dynamische en ongehoorde kwaliteiten. Op initiatief van Dirk Luijmes, de artistiek leider van *Longen en Tongen*, ontstonden diverse nieuwe composities voor harmonium. Onder de componisten bevinden zich Andries van Rossem, Hanna Kulenty, Walter Hekster, Louis Toebosch, Peter Adriaansz en Ivo van Emmerik.

29/11 Venlo Museum Van Bommel Van Dam

Monique Copper: Portret van een vriendschap
 Modest Moessorgski *Schilderijen van een tentoonstelling*
 Wassily Kandinsky *Beeldchoreografie*
 Willem Wilmink *Poëtisch commentaar*
 Jonathan Harvey *Hommage aan Messiaen*
 Tera de Marez Oyens *Sentenced to Dream*
 Ton de Leeuw *Les Adieux*
 Maarten Altena *Snapshot*

2/12 Rotterdam Lantaren/Venster

het Ensemble Igitur, bestaande uit Paul de Jong, Reinier van Houdt (piano) en Tatiana Koleva (slagwerk) Huib Emmer zijn nieuwste werk voor live-elektronica, *Metal Zombi* Arthur Sauer met een nieuw werk

2/12 Nijmegen 042

Cellist Paul de Jong schreef *Elektro* voor het Ensemble Igitur *DODD* is een dwerg-opera van Guus Janssen en Friso Haverkamp Medewerkenden: Guus Janssen (compositie, piano), Friso Haverkamp (tekst), Ernst Glerum (contrabas), Wim Janssen (slagwerk), Kees van Zelst (elektronica), Rob List (dans) en Raymond le Cay (beeld).

3/12 Den Bosch Het Muziekcentrum

AMM, Keith Rowe (elektrische gitaar), John Tilbury (piano) en Eddie Prevost (slagwerk)

4/12 Eindhoven theater Het Klein

Slagwerkgroep Den Haag speelt het programma 'De Klap op de Drieklank'
 Graham Fitkin *Hook*
 Gavin Bryars *One Last Bar Then Joe Can Sing*
 Ron Ford *Wanne mine eyhnen misten*
 Jacob ter Veldhuis *Goldrush*
 Steve Reich *Six Marimbas*

10/12 Polen Krakow

Peter-Jan Wagemans centraal in een project te Krakow Doelen Kwartet zal o.a. zijn nieuw strikkwartet spelen. Het project vindt plaats van 10 t/m 13 december. Eerder in deze uitwisseling stond Klaas de Vries centraal in Krakow in 1996 en waren Zbigniew Bujarski en Marek Stachowski in 1997 te gast in Rotterdam.

11/12 Bergen Ruïnekerk

Klaveciniste Thora Johansen en celliste Frances-Marie Uitti
 Martijn Padding *Bien Mésuré Bien*, wereldpremière
 Martijn Padding *Give me one more night*

11/12 Utrecht Vredenburg

Nederlandse Muziekdagen; Utrecht String Quartet
 Romain Bischoff, bariton, Hakon Austbo, piano
 Will Eisma *Tjempaka*
 Robert Nasveld *Arabesque*
 Jacob ter veldhuis *There must be some way out of here*
 Kamerorkest Utrechts Conservatorium, o.l.v. Ronald Hoogeveen
 Herman Startegier *Musique pour faire plaisir*
 Tristan Keuris *Variaties voor strijkers*
 Caroline Ansink *Liebe Monstern*
 Koor en Ensemble Nieuwe Muziek, Nederlands Theaterkoor, o.l.v. Huub Kerstens

12/12 Utrecht Vredenburg

Huib Kerstens *Schweigsam über der Schädelstätte öffnen sich Gottes Goldenen Augen*
 Nederlandse Muziekdagen, Rosa Ensemble m m v Eva Koskinen, René Berman, Makiko Goto, Kees Wieringa
 Theo Abazis *Psalms*
 Makoto Shimohara *Turny*
 Michel Koenders *FMR*
 Paul Brunen *RFM*
 Barbara Wool *Tarogato Kay*
 Radio Kamerorkest o.l.v. Peter Fotvos, m m v Godelieve Schrama, harp, Walter van Hauwe, blokfluit, Paul Jonckendrup, elektronica
 Cornelis de Bondt *Dame Blanche*
 Jan Rokus van Roosendaal *Harpe en Saul en David*
 Tristan Keuris *Symphony in D*

Jeths en De Bondt stelen show op Muziekdagen

Utrecht

Han Reiziger kan tevreden terug blikken op de tiende editie van de Nederlandse Muziekdagen in Utrecht. In een achttal concerten, een aantal muziekinstallaties, 'klanksculpturen', een video-opera en een tentoonstelling over het legendarische Instituut voor Sonologie is hij er als centrale programmeur in geslaagd invulling te geven aan het thema van deze muziekdagen, 'Utrecht als Muziekstad'.

En hoewel de betekenis van Utrecht voor de vaderlandse muziek eigenlijk geen nadere toelichting behoeft, was de tijd rijp om stil te staan bij de (vroeger meer dan nu) vooraanstaande rol van het Utrechts Conservatorium als bakermat van Nederlandse componisten zoals Herman Startegier, Tristan Keuris, Robert Nasveld, Caroline Ansink en Willem Jeths.

Reiziger ontloopte zo halskoud programma's die deze keer op diverse locaties in de stad waren gestrooid. Na de indelende schetsontwerpen met muziek van Sweelinck, Verrip en Boes in de Pieterskerk en eigentijdse kammer- en strijkersmuziek in Vredenburg, was het Muziekcentrum in het werkende het meest voor de hand liggende plekje voor de laatste

ders en Barbara Wool presenteren nieuwe werken voor kleine bezettingen, terwijl Jan Rokus van Roosendaal en Willem Jeths ieder een orkestwerk ten doop hielden.

Met Van Roosendaels 'David en Saul' voor harp en kamerorkest keerde de meerstemmigheid nadrukkelijk terug in de Nederlandse orkestmuziek. Met een neu klasieke, beheerste uitstraling en afwisseling tussen de diverse orkestrgroepen herinnerde het voor soliste Godelieve Schrama geschreven stuk meer dan eens aan Straussky

Verpletterd

Jammer voor Van Roosendaal dat zijn stuk bijna letterlijk werd verpletterd door het fascinerende vervolg, 'Dame Blanche' van Cornelis de Bondt. Ook dit uit 1995 daterende stuk voor blokfluit, kamerorkest en elektronica heeft contact met het verleden doordat de ten delen van het werk zijn vernoemd naar Barokke vormen zoals Preludes, Doublets en Arie. Daarmer houden de verwijzingen naar de oude muziek echter op 'Dame Blanche' even gemiddeld boeiend stuk waarin met allen en even verschillende blokfluittypen afwisselend en op alle denkbare manieren worden bespeeld, maar ook het klankspectrum van de tenortruit

- 12/12 Utrecht Vredenburg nieuwe Nederlandse muziek voor piano en Vorsetzer. Plaats van handeling: ingang Vredenburg van Hoog Catharijne, onderaan de roltrappen, van 13.00 tot 17.00 uur.
- 12/12 Den Haag Korzo Theater Adventures: adventstijd in het Haagse Korzo met muziekmachines, geluidsinstallaties, performances en een concert. Op het programma staan onder andere een primeur door Tjeerd Oostendorp van de baspijp in G, een super-tuba die speciaal is ontwikkeld
- Celliste Frances-Marie Uitti met werken van: Marcel Kaars, Karel van der Eijk, Oscar Prinsen, Ad van Buuren en Stéphane Brys.
- In de foyer een expositie met vier geluidsinstallaties te zien en te horen: een geluidsdouche en geluidsbank van rfovetz; *Stuc Sounds* van Jasper Frenken; in a big mash of some very small particles van Matthijs de Bruijne en een installatie in het trappenhuis door Nico Schulte. Op 12 december maken deze installaties deel uit van het Adventures programma.
- 13/12 Utrecht Vredenburg Nederlandse Muziekdagen; Radio Symfonie Orkest, o.l.v. Micha Hamel, Tomoko Mukaiyama, piano, Anna Maria Dur, sopraan Willem Jeths *Fus/Nefas* Tristan Keuris *Sinfonia* Jan van Gilse *Drie Gesänge aus Rabindranath Tagore's 'Gitanjali'*
- Willem Pijper *Symphony no.3 K71.*
- Een wereld voorbij de luidspreker, muziekinstallatie van Edwin van der Heide, van 10-24/12
- *United Noise Toys*, muziekinstallatie / performance van Anne La Berge en Gert-Jan Prins, donderdag 10 (opening 20.00 uur) t/m zondag 20 december, Studio 4, diverse malen live optreden.
- *Kleine Was & The Big Shop*, performance van Alison Isadora en Jan-Bas Bollen, donderdag 10 december, 20.30 uur.
- *Alles is er, maar wij blijven verlangen*, muziektheater van Walpurgis, zaterdag 12 december, 20.30 uur.
- *Souvenirs entomologiques*, performance van Anne Wellmer en Boris Gerrets
- *Sounds of the future*, performance van LOOS
- 13/12 Nijmegen Galerie Marzee Het Rosa Ensemble: Theo Bodewits (accordeon), Daniel Cross (slagwerk), Karlijn Scheepers (saxofoon), Anette de Rozario (sopraan).
- Joep Straesser *From the Chinese Restaurant*
- Rudolf Zwartjes *Musikk for saxofon og accordeon I*
- Ton de Leeuw *Modal Music*
- Jacob ter Veldhuis *Views from a Dutch train*
- het Maarten Altena Ensemble
- 15/12 Nijmegen O42 Iannis Xenakis *Evryali*
- 17/12 Alkmaar Provdaja Theater A. Boucourechliev *Archipel IV*
- Wolfgang Rihm *Klavierstück nr. 7*
- Luigi Nono *...sofferte onde serene...*
- Eric de Clercq *L'uomo che cammina* (eerste deel)
- 17/12 Den Bosch Het Muziekcentrum LOOS, Peter van Bergen (saxofoon/basklarinet), Gerard Bouwhuis (piano), Huib Emmer (elektr. gitaar), Patricio Wang (basgitaar), Johan Faber (slagwerk) en Dennis Rudge (live elektronica)
- Martijn Padding, Florentijn Boddendijk en Edwin van der Heide
- 20/12 Utrecht Huis a/d Werf LOOS, Peter van Bergen (saxofoon/basklarinet), Gerard Bouwhuis (piano), Huib Emmer (elektrische gitaar), Patricio Wang (basgitaar), Johan Faber (slagwerk) en Dennis Rudge (live elektronica).
- Martijn Padding, Florentijn Boddendijk en Edwin van der Heide
- 24/12 Alkmaar Provdaja Theater De voorstelling *Mijlpaal er Trilt Iets* van het Maarten Altena Ensemble in samenwerking met Theatergroep Hollandia en Remco Campert Met medewerking van Maarten Altena (muziek), Paul Koek en Johan Simons (regie), Remco Campert (dichter), Noa Frenkel (stem), Rozemarie Heggen (contrabas), Reinier van Houdt (piano), Wiek Hijmans (gitaar), Alison Isadora (viool), David Kweksilber (klarinet/saxofoon), Hans van der Meer (slagwerk), Toshiya Suzuki (blokfluit) en Wolter Wierbos (trombone).

ROTERDAMS DAGBLAD
Op1age : 118.478
Datum : 141298

Muziekdagen maken alles mogelijk

Door Aad van der Ven

Utrecht — Iedereen die in Hilversum en omstreken een muziekinstrument kan vasthouden had het in het afgelopen weekeinde druk met de Nederlandse toonkunst. Het Radio Filharmonisch Orkest had zaterdag in Amsterdam een zware dobber aan het nieuwe werk van Jan van Vlijmen, terwijl de resterende drie ormporkesten in Utrecht meewerkten aan de Nederlandse Muziekdagen, een coproductie van NPS-radio, Gaudemus, Donemus en Muziekcentrum Vredenburg.

Van het laagstgenoemde mini-festival was Utrecht deze keer niet alleen de locatie, maar ook het thema. Het muziekleven van die stad, vroeger en nu, daar draaide het om: componisten, er gestudeerd hebben of als docent of uitvoerende actief zijn etc. Het programma was deze keer samengesteld door Han Reiziger, Nederlands vriendelijkste televisiepersoonlijkheid, die elke zondag zo gezellig onbeholpen en zo kritiekloos bewonderend musici aan ons voorstelt.

Reiziger heeft zijn best gedaan. Het programma, van een duizelingwekkende veelzijdigheid, was vaak interessant en aantrekkelijk. Van het thema 'Utrecht' werd soms flink afgeweken. Gelukkig maar. Anders hadden we 'Dame Blanche' van de Hagenaar Cornelis de Bondt moeten missen. Slijt en stijlbreuk lopen door elkaar heen in deze fantasierijke muziek. De lichtheid is bedrieglijk. Want behalve speelt klinkt 'Dame Blanche' ook een lijk sinister. Geneuzel van twee schalmieën, jungle-achtig getrommel, Stravinsky-achtig pulserende ritmen. En dan zijn er ook nog die blokfluiten, waaraan door een stel elektronische apparaten een zalm is toegevoegd. Aardig speels, maar dat is niet het belangrijkste.

Toen dat werk drie jaar geleden in première ging maakte het al een sterke indruk. Nu, na de nog betere uitvoering met wederom Walter van Hauwe als blokfluitsolist en het Radio Kamerorkest onder leiding van Peter Eötvös, is er alle aanleiding om over één van de meest bijzondere Nederlandse partituren van de jaren negentig te spreken.

Schaduw

De première van 'David en Saul' van Jan Rokus van Roosendaal, op hetzelfde programma, kwam er door in de schaduw te staan. 'Saul en David' alleen de titel al. Stel je voor dat een componist twintig jaar geleden een stuk zou hebben geschreven over het conflict tussen dit bijbelse duo, waarbij de harp David voorstelt en de koperblazers Saul, de eerste koning van Israël.

Ook piano

Het werk werd geschreven voor de harpiste Godelieve Schrama, die van 'n solopartij meer weet te maken dan wie dan ook. Zij was het ook, die vorig seizoen 'Fusi Nefas' van Willem Jeths bij het Residentie Orkest introduceerde. Het werk is inmiddels zodanig omgebouwd, dat de solopartij ook op piano gespeeld kan worden. In die vorm speelde Tomoko Mukaiyama gisteren deze partituur

met het Radio Symfonie Orkest. Misschien kwam het door het gedreven spel van Godelieve Schrama of door het feit dat de harp met zijn pregnante klank en heldere resonantie hier beter op zijn plaats is dan de vleugel, in elk geval maakte de Haagse uitvoering van de titel een diepere indruk dan die van gisteren in Utrecht.

Muziekoorlog

Door Jan van Gilse en Willem Pijper maast elkaar te zetten brachten de Nederlandse Muziekdagen het Radio Symfonie Orkest gisteren de 'Utrechtse muziekoorlog' in herinnering, die rond 1920 woedde. Van Gilse, als dirigent van het Utrechtse Sederlijk Orkest, tegenover Pijper, de vernijngige muziekcriticus. Twee temperamenten, twee stijlen. Dat werd ook op dit programma gedemonstreerd aan de hand van de zoetelijke, ietwat verbleekte 'Gitanjali-liederen' van Van Gilse en de vlotte, grillige Derde symfonie van Willem Pijper, die in dit werk op zijn best is. Dus helemaal eerlijk was die vergelijking niet. Trouwens, Van Gilse was ook in het nadeel doordat Han Reiziger voor de sopraanpartij niet een sopraan maar een mezzosopraan (Anna Maria Dur) had gekozen, die er nogal moeite mee had.

Sierlijke compositie

Tristan Keuris, vroeger in Utrecht leerling van Ton de Leeuw, was deze avond bezig met twee van zijn symfonische werken: de Sinfonia uit 1974 en de in 1985, een jaar voor zijn dood, voltooid Symfonie in D. Omdat die partituren al vrij bekend zijn zal voor menigen een ander, beschouder werk van Tristan Keuris verrassender zijn geweest: de zelden gespeelde 'Variations for Strings' uit 1985, een delicate, sierlijke compositie, opvallend goed gespeeld door het Strijkorkest Utrechts Conservatorium.

Joods

Hetzelfde ensemble verzorgde ook de première van een stuk van Caroline Assink: 'Labe Monstren', gebaseerd op joodse teksten, met solopartijen voor sopraan en basfluit. Ook dat was een verrassende kennismaking: milde, poëtische muziek, gevoelig gebaseerd op teksten van Georg Trakl gebaseerde werk, dat de componist zelf dirigeerde.

Hiel wat presentieuzer is de partituur, die Huub Kerstens schreef voor acht koorgroepen, tien instrumentale groepen en acht klanksporen. 'Schweissam über der Schadelstalle' öffnen sich Gottes goldene Augen' heet het op teksten van Georg Trakl gebaseerde werk, dat de componist zelf dirigeerde.

Dominee-achtig

Poëzie en natuur worden bij elkaar gebracht door middel van ruimtelijk golvende klanken, zwaar van zowel inhoud als sonorititeit. Een beetje dominee-achtig misschien. Maar er worden in ons land niet zoveel werken op deze schaal gecomponeerd. En er wordt zelden zo hoog gemikt. Dus laten we het zijn. Voor zulke uitvoeringen beslaan de Nederlandse Muziekdagen.

Nederlandse Muziekdagen. Radio Symfonie Orkest o.l.v. Micha Hamel, Radio Kamerorkest o.l.v. Peter Eötvös, Metropole Orkest o.l.v. Lex Jasper, Koor en Ensemble Nieuwe Muziek en Nederlands Theaterkoor o.l.v. Huub Kerstens, Rosa Ensemble, Strijkorkest Utrechts Conservatorium e.a. Geboort: 11, 12 en 13 december, Utrecht (Vredenburg).

ROSA ENSEMBLE
Op1age : 118.478
Datum : 141298

Rosa Ensemble in Marzee

NIJMEGEN - Het Rosa Ensemble geeft zondag 13 december een concert in galerie Marzee. Daarmee wordt de concertreeks van Stichting Moderne Muziek Nijmegen op spectaculaire wijze afgesloten.

Het Rosa Ensemble bestaat uit jonge musici die hun sporen in de muziek reeds verdiend hebben. Speciaal voor het concert in Marzee hebben ze een programma samengesteld met eigentijdse Nederlandse muziek. Er worden werken gespeeld van onder anderen Joep Straesser, Rudolf Zwartjes, Ton de Leeuw en Jacob ter Veldhuis. Het ensemble bestaat uit Theo Bodewits (accordeon), Daniel Cross (slagwerk), Karlijn Schepers (saxofoon) en Annette de Rozario (sopraan). Het concert begint om 16.00 uur.

INHOUD

Inleiding	1
Bestuur	2
Artistieke adviesraad	2
Personeel	2
Financiën	2
Internationale Gaudeamus Muziekweek 1998	3
Binnenland	5
Buitenland	7
Repetitieruimte/Bus/Reisset	11
Jaarrekening 1997	12
Bijlagen:	
programma Internationale Gaudeamus Muziekweek	14
programma Nederlandse Muziekdagen	16
festivalprogramma Kaleidoscope en Moscow Forum	17
overzicht concerten binnenland, gerangschikt per podium	19
overzicht activiteiten buitenland, gerangschikt per land	24
chronologisch overzicht concertprogramma's binnen- en buitenland	27

